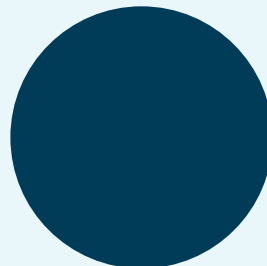
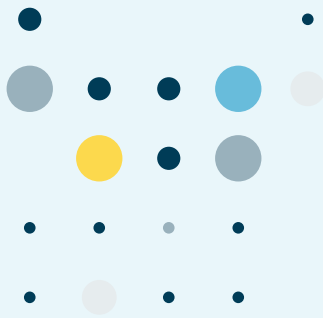
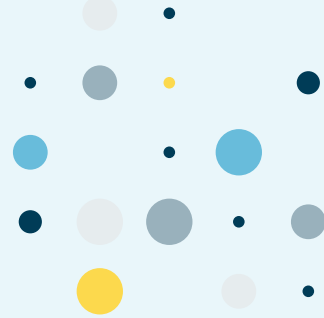
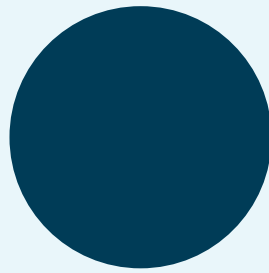
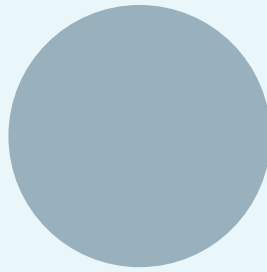
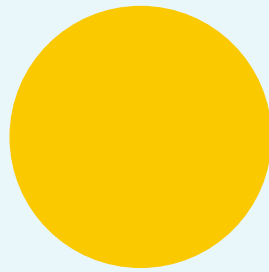
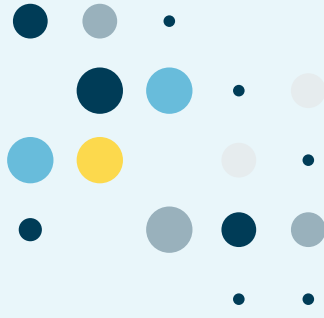
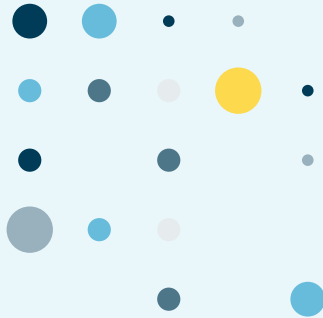
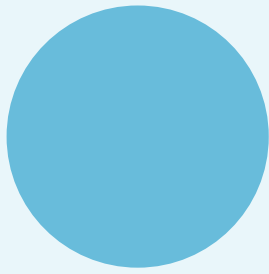

Ymgorffori Cynwysoldeb yn nata'r DU: diweddariad 2023 ar weithredu argymhellion Data Cynhwysol

Tasglu data cynhwysol

Tabl Cynnwys

Sylwadau'r Ystadegydd Gwladol	1
Cyflwyniad	4
Egwyddorion Data Cynhwysol	6
Cynnydd	14
Ymddiriedolaeth — Egwyddor Data Cynhwysol 1	14
Gweithio Systemig - Egwyddor Data Cynhwysol 2	19
Cwmpas - Egwyddor Data Cynhwysol 3	24
Dadgyfuno — Egwyddor Data Cynhwysol 4	31
Cysyniadau — Egwyddor Data Cynhwysol 5	37
Dulliau — Egwyddor Data Cynhwysol 6	42
Cysoni - Egwyddor Data Cynhwysol 7	47
Hygyrchedd — Egwyddor Data Cynhwysol 8	50
Ymrwymadau yn y dyfodol	56
Ymrwymadau'r dyfodol ar ymddiriedaeth — Egwyddor Data Cynhwysol 1	58
Ymrwymadau'r dyfodol ar weithio systemig — Egwyddor Data Cynhwysol 2	60
Ymrwymadau'r dyfodol ar gwmpas— Egwyddor Data Cynhwysol 3	62
Ymrwymadau'r dyfodol ar ddadgyfuno — Egwyddor Data Cynhwysol 4	66
Ymrwymadau'r dyfodol ar gysyniadau — Egwyddor Data Cynhwysol 5	70
Ymrwymadau'r dyfodol ar dulliau — Egwyddor Data Cynhwysol 6	72
Ymrwymadau'r dyfodol ar gysoni — Data Cynhwysol Egwyddor 7	74
Ymrwymadau'r dyfodol ar hygyrchedd — Egwyddor Data Cynhwysol 8	76

Sylwadau'r Ystadegydd Gwladol

Mae'n bleser gennyf gyflwyno'r adroddiad blynyddol cyntaf sy'n amlinellu'r cynnydd rydym yn ei wneud i gynyddu cynwysoldeb data a thystiolaeth ledled system ystadegol y DU. Fe wnaeth fy nghomisiynu o'r Tasglu Data Cynhwysol (TDC) arwain at ei adroddiad eang a'i argymhellion ym mis Medi 2021, ac yna cyhoeddwyd **Cynllun Gweithredu uchelgeisiol y TDC** ym mis Ionawr 2022. Roedd cynnydd eisoes yn cael ei wneud o ran gwella cynwysoldeb data, ond mae argymhellion y Tasglu wedi ein galluogi i ganolbwyntio ein hymdrechion yn fwy cydweithredol a strategol ar draws system ystadegol y DU. Mae'r adolygiad hwn yn rhannu'r cynnydd a wnaed rhwng 2022 a 2023, ac yn amlinellu'r gweithgareddau allweddol sydd wedi'u cynllunio ar gyfer 2023 i 2024.

Mae cynnydd da wedi'i wneud, gan ddangos yr ymdrechion sy'n cael eu gwneud ar draws system ystadegol y DU i sicrhau bod pawb yn cyfrif ac yn cael eu cyfrif. Mae gennym gyfranwyr gweithredol i'r Cynllun o bob rhan o adrannau Llywodraeth y DU, y gweinyddiaethau datganoledig a sefydliadau y tu allan i'r llywodraeth. Yn wir, mae nifer y cyfranwyr wedi cynyddu ers y llynedd, arwydd ein bod yn adeiladu momentwm tuag at fwy o gynhwysiant yn ehangach.

Mae cydweithwyr yn y Gweinyddiaethau Datganoledig wedi sefydlu strategaethau newydd, gan gynnwys Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldeb Llywodraeth Cymru a Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldeb Llywodraeth yr Alban 2023 i 2025. Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi sefydlu Unedau Tystiolaeth Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd i ddatblygu data mwy cynhwysol.

Mae gan adrannau fel yr Adran Addysg, yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, Cyllid a Thollau EF, y Swyddfa Gartref a'r Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau yn ogystal â'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) raglenni gwaith ar y gweill i wella cynwysoldeb data mewn casgliadau data arolwg a gweinyddol ar grwpiau o bobl sydd heb gynrychiolaeth ddigonol ar hyn o bryd yn ystadegau'r DU. Bydd y rhain yn llenwi bylchau data ar blant a phobl ifanc, ffoaduriaid a mudwyr, pobl sy'n profi digartrefedd, ac yn galluogi dadansoddiad cyfoethocach, gan gynnwys dadansoddiad croestoriadol rhwng grwpiau poblogaeth. Yn ystod 2022, lansiodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol raglen arloesol o ymchwil ansoddol yn rhoi cipolwg ar brofiadau nifer o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol ar hyn o bryd. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi cyhoeddi canfyddiadau ar brofiadau pobl anabl o weithgareddau, nwyddau a gwasanaethau'r sector preifat, profiadau addysgol pobl ifanc ag anghenion addysgol arbennig ac anabledau, a

phrofiadau bywyd Sipsiwn a Theithwyr. Mae'r gwaith hwn i gyd yn helpu i lywio'r gwaith o lunio polisiau ac mae'n cael ei ddefnyddio'n uniongyrchol gan y grwpiau hyn yn ogystal â sefydliadau sy'n gweithio gyda nhw.

Er mwyn mynd i'r afael â rhwystrau rhag cymryd rhan mewn arolygon, mae'r SYG [Swyddfa Ystadegau Gwladol] wedi cyflwyno cynllun arolwg addasol ar gyfer yr Arolwg o'r Gweithlu wedi'i Drawsnewid, fel rhagflaenydd i'w gyflwyno ar draws cyfres o arolygon cymdeithasol SYG. Ar yr un pryd, mae argymhelliad yr TDC i ddatblygu 'contract cymdeithasol' ar gyfer cyfranogwyr ymchwil i annog mwy o ymddiriedaeth a dealltwriaeth yn y defnydd o ddata, wedi datblygu i fod yn rhaglen waith fwy nag a gynlluniwyd yn wreiddiol ar gyfer 2022, i gydnabod y gallai fod angen mathau penodol o wybodaeth ar wahanol grwpiau poblogaeth i ennyn ymddiriedaeth. Rydym yn datblygu'r gwaith hwn gyda phartneriaid allanol fel rhan o strategaethau ymgysylltu ehangach.

Mae nifer o gynhyrchwyr ystadegol wedi gwella eu cynnig data a'i hygyrchedd i ddefnyddwyr, gan gynnwys lansio offer a dangosfyrddau newydd gan SYG, Llywodraeth Cymru, yr Adran Addysg, Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, yr Adran Gwaith a Phensiynau, y Swyddfa dros Gwella Iechyd a Gwahaniaethau, y Swyddfa Safonau mewn Addysg ac Asiantaeth Ystadegau ac Ymchwil Gogledd Iwerddon. Rhyddhaodd y SYG offeryn "Creu Set Ddata Bwrpasol" Cyfrifiad Cymru a Lloegr 2021 ym mis Ebrill 2023.

O fewn y SYG rydym yn arwain nifer o weithgareddau strategol gyda'r nod o gryfhau ansawdd, cwmpas a hygyrchedd data.

Ym mis Chwefror 2022, fe wnaethom gyhoeddi cynllun ar gyfer adolygu'r safonau a'r canllawiau wedi'u cysoni ar gyfer casglu data ar draws y llywodraeth ar nodweddion personol i sicrhau eu bod yn adlewyrchu normau cymdeithasol cyfredol, yn ogystal ag anghenion ymatebwyr a defnyddwyr. Yn ystod 2022 i 2023, fe wnaethom ddiweddarau nifer o safonau newydd gan gynnwys ar gyfer ethnigrwydd, dosbarthiad economaidd-gymdeithasol, hunaniaeth genedlaethol a chrefydd.

Mae'r SYG hefyd wedi parhau i ddatblygu'r Gwasanaeth Data Integredig (IDS) sydd bellach yn ei gyfnod beta cyhoeddus llawn. Bydd hyn yn darparu llyfrgell dulliau ystadegol ar gyfer defnyddwyr achrededig, yn ogystal â gwasanaethau cysylltu data a pharu ar draws y llywodraeth, y disgwylir iddynt fod ar gael yn ddiweddarach yn 2023. Ochr yn ochr â hyn, mae dulliau newydd a gwell ar gyfer cysylltu setiau data ar draws sefydliadau yn cael eu datblygu gan SYG ac eraill fel rhan o'r **Adolygiad Data Cydgysylltiedig yn y Llywodraeth**, rhai i'w defnyddio yng nghyd-destun yr IDS. Hefyd lansiodd y SYG ei chynnig ystadegau is-genedlaethol newydd a gwasanaeth dadansoddi lleol yn 2022, gyda'r uchelgais o gwmpasu pedair gwlad y DU.

Mae'r SYG hefyd wrthi'n cynnal rhaglen drawsnewid uchelgeisiol a radical, gan geisio darparu ystadegau poblogaeth, mudo a chymdeithasol mwy amserol. Rwy'n hynod falch o'r ystod o fewnwelediadau a ddarparwyd o Gyfrifiad Cymru a Lloegr 2021. Fodd bynnag, mae'r bwlch deng mlynedd rhwng Cyfrifiadau'n ein gadael mewn sefyllfa lle rydym yn gorfod gwneud penderfyniadau pwysig yn seiliedig ar amcangyfrifon anghyflawn ac a allai fod yn anghywir. Credwn y gallwn wneud gwell defnydd o ddata sydd eisoes ar gael at ddibenion gweinyddol i fynd i'r afael â'r bylchau hyn. Rydym ni hefyd yn gwybod nad yw'r data hyn yn berffaith, a byddwn yn lansio ymgynghoriad cyhoeddus cyn bo hir i helpu i lywio sut rydym yn symud ymlaen i ddiwallu anghenion ein defnyddwyr.

Cyflawnwyd nifer o fentrau i wella mynediad at ddata gweinyddol yn 2022 drwy ryddhau setiau data newydd neu estynedig gan gynnwys gan y Swyddfa Gartref, y Swyddfa Rheoleiddio Cymwysterau ac Arholiadau, yr Adran Addysg a'r Swyddfa Myfyrwyr. Bydd data gweinyddol yn parhau i fod yn ffactor pwysig wrth ddatblygu cynwysoldeb ystadegau'r DU.

Hoffwn fynegi fy niolch i'r Fonesig Julia Cleverdon DCVO CBE, a ddaeth yn Gadeirydd Pwyllgor Cynghori Data Cynhwysol fy Ystadegydd Gwladol newydd yn 2022, gyda chynrychiolwyr o bob un o'r pedair gwlad. Mae'r Fonesig Julia ac Aelodau eraill y Pwyllgor yn darparu cyngor a her dryloyw, arbenigol ac annibynnol ar ein blaenoriaethau a'n cynnydd ar draws system ystadegol y DU. Rwy'n hynod werthfawrogol o'r amser a'r arbenigedd y mae'r grŵp amrywiol hwn o uwch academyddion, arbenigwyr data cydraddoldeb ac arweinwyr cymdeithas sifil yn eu darparu. Mae hwn yn gam pwysig i sicrhau ein bod yn cael yr effaith a ddymunwn.

Mae cymaint o gynnydd wedi'i wneud ar draws system ystadegol y DU. Fodd bynnag, mae'r adolygiad hwn hefyd yn amlygu rhai o'r heriau a wynebir a gwyddom y bydd mwy o'n blaenau. Mae pob adran a sefydliad yn gorfod blaenoriaethu gwaith yn yr hinsawdd cyllidol presennol. Mae rhai o'r penderfyniadau hyn yn cael eu gwneud wrth i ni gyhoeddi'r diweddariad hwn, ac am y rheswm hwn nid yw'r rhestr o fentrau allweddol ar gyfer y flwyddyn i ddod yn gynhwysfawr wrth i adrannau gwblhau eu cynlluniau.

Rwy'n annog pawb i ddarllen adroddiad argymhellion gwreiddiol y TDC ochr yn ochr â'r adroddiad cynnydd hwn. Rwy'n eich herio i ystyried a oes mwy y gallwch ei wneud i yfrannu i'r genhadaeth bwysig hon. Ni allwn ond gwella pa mor gynrychioliadol yw data a thystiolaeth y DU os ydym i gyd yn cydweithio.

Yr Athro Syr Ian Diamond
Yr Ystadegydd Gwladol
Mai 2023

Cyflwyniad

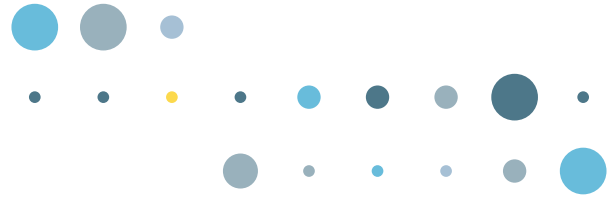
Cyhoeddodd y **Tasglu Data Cynhwysol** (TDC) ei adroddiad a'i argymhellion ym mis Medi 2021. Ym mis Ionawr 2022, cyhoeddwyd **Cynllun Gweithredu** pellgyrhaeddol ar gyfer y cyfnod 2022 i 2023 hyd at ddiwedd 2024 i 2025, gan gynnwys manylion y gwaith presennol a'r gwaith arfaethedig ar draws y DU a fwriedir i wneud data a thystiolaeth yn fwy cynhwysol.

Trefnodd y TDC eu hargymhellion o dan wyth Egwyddor Data Cynhwysol trosfwaol a oedd gyda'i gilydd yn darparu glasbrint uchelgeisiol ar gyfer creu newid sylweddol o ran cynwysoldeb data a thystiolaeth y DU.

Mae'r adolygiad hwn yn bwrw golwg lefel uchel ar y cynnydd a wnaed yn 2022 i 2023 ar draws yr ymrwymïadau a gyhoeddwyd yn y Cynllun Gweithredu, yn nodi cyflawniadau allweddol, lle mae angen mwy o gynnydd, a gweithgareddau allweddol ar gyfer 2023 i 2024.

Mae gan weithredu argymhellion y Tasglu Data Cynhwysol ganlyniadau pellgyrhaeddol ar gyfer casglu data, ystadegau a dadansoddi ar draws system ystadegol y DU, gyda'r nod o ymgorffori cynwysoldeb fel arfer safonol ar draws tirwedd ystadegol y DU mewn ffordd gynaliadwy.

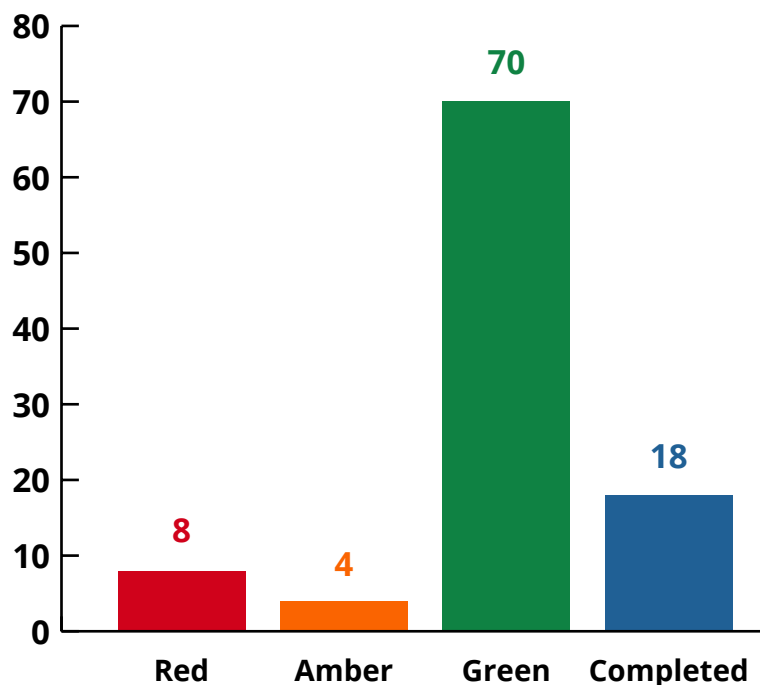

Crynodeb gweithredol

Roedd y Cynllun Gweithredu'n crynhoi gwybodaeth am ystod eang o 205 o fentrau, wedi'u categorio o dan wyth Egwyddor Data Cynhwysol, ar draws y llywodraeth, cymdeithas sifil a'r byd academiaidd y disgwylir iddynt gyfrannu at fwy o gynwysoldeb data a thystiolaeth y DU.

O'r 205 o fentrau mae bron i 90% bellach ar y gweill neu eisoes wedi'u cwblhau, tra bod oddeutu 10% wedi'u gohirio, wedi'u dirwyn i ben neu nid oedd gwybodaeth am eu cynnydd ar gael ar adeg cyhoeddi. Yn gyffredinol, mae hyn yn awgrymu bod cynnydd cryf wedi'i wneud dros y flwyddyn ddiwethaf, er ei bod yr un mor bwysig nodi lle mae cynnydd wedi bod yn fwy heriol a pham, er mwyn i ni allu nodi sut y gellir goresgyn rhwystrau i lwyddiant.

Ffigur 1: Statws gweithgareddau Cynllun Gweithredu'r Tasglu Data Cynhwysol (TDC) (coch, ambr, gwyrdd)

Ffynhonnell: Gweithgareddau'r Tasglu Data Cynhwysol

Egwyddorion Data Cynhwysol

Yr wyth Egwyddor Data Cynhwysol a amlinellwyd gan y Tasglu Data Cynhwysol (TDC) yw:

Egwyddor Data Cynhwysol 1 – Ymddiriedaeth

Creu amgylchedd o ymddiriedaeth a dibynadwyedd sydd yn caniatáu ac yn annog pawb i gyfrif a chael eu cyfrif yn nata a thystiolaeth y DU.

Egwyddor Data Cynhwysol 2 – Gweithio Systemig

Cymryd ymagwedd system gyfan, gan weithio mewn partneriaeth ag eraill i wella cynwysoldeb data a thystiolaeth y DU.

Egwyddor Data Cynhwysol 3 – Cwmpas

Sicrhau bod pob grŵp yn cael ei gofnodi'n gadarn ar draws meysydd allweddol o fywyd yn nata'r DU ac adolygu arferion yn rheolaidd.

Egwyddor Data Cynhwysol 4 – Dadgyfuno

Gwella seilwaith data'r DU i alluogi dadgyfuno cadarn a dibynadwy a dadansoddiad croestoriadol ar draws yr ystod lawn o grwpiau a phoblogaethau perthnasol, ac ar wahanol lefelau o ddaearyddiaeth.

Egwyddor Data Cynhwysol 5 – Cysyniadau

Sicrhau priodoldeb ac eglurder ynghylch y cysyniadau sy'n cael eu mesur ar draws yr holl ddata a gesglir.

Egwyddor Data Cynhwysol 6 – Dulliau

Ehangu'r ystod o ddulliau a ddefnyddir yn rheolaidd a chreu dulliau newydd o ddeall profiadau ar draws poblogaeth y DU.

Egwyddor Data Cynhwysol 7 – Cysoni

Dylid adolygu safonau wedi'u cysoni ar gyfer grwpiau a phoblogaethau perthnasol o leiaf bob pum mlynedd a'u diweddarau a'u hehangu lle bo angen, yn unol â normau cymdeithasol newidiol ac anghenion ymatebwyr a defnyddwyr.

Egwyddor Data Cynhwysol 8 – Hygyrchedd

Sicrhau bod data a thystiolaeth y DU yr un mor hygyrch i bawb, tra'n diogelu hunaniaeth a chyfrinachedd y rhai sy'n rhannu eu data.

Er y gall pob un o'r 205 o fentrau a ddisgrifir yn y Cynllun Gweithredu llinell sylfaen wneud cyfraniad cyfunol pwysig at wella cynwysoldeb ar draws system ystadegol y DU, mae mentrau penodol, sy'n drawsbynciol yn aml, sydd â'r potensial i gyfrannu'n fwy sylweddol a chynaliadwy at y newid sylweddol mewn cynwysoldeb a ragwelir gan y Tasglu Data Cynhwysol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- **Cysoni** safonau a chanllawiau ar gyfer casglu data o ran priodoldeb ac eglurder y cysyniadau sy'n cael eu mesur, gan ganolbwyntio ar nodweddion personol a gwarchoddedig
- **Mabwysiadu** strategaethau a dulliau gweithredu i wella cwmpas arolygon a ffynonellau data gweinyddol, a gwneud mwy o ddefnydd o'r olaf, i gyrraedd grwpiau o'r boblogaeth sy'n cael eu tangynrychioli ar hyn o bryd
- **Trawsnewid** y system ar gyfer cynhyrchu ystadegau am y boblogaeth, gyda'r argymhelliad i'w wneud gan yr Ystadegydd Gwladol ar ddyfodol Cyfrifiad Cymru a Lloegr yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus helaeth yn 2023
- **Datblygu'r** Gwasanaeth Data Integredig a fydd yn galluogi gwell dadansoddiad croestoriadol trwy gysylltu data ar draws y Llywodraeth

Mae'r Cynllun yn cwmpasu'r cyfnod 2022 i 2023 hyd at 2024 i 2025. Ym mis Mawrth 2025 byddwn yn gwerthuso'r effaith sydd wedi'i gwneud a lle mae angen gwneud rhagor o waith i barhau i wella cynwysoldeb data a thystiolaeth y DU.

Egwyddor Data Cynhwysol 1 — Ymddiriedaeth

Roedd 24 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i greu amgylchedd o ymddiriedaeth a dibynadwyedd. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (20) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Mae nifer o fentrau newydd wedi'u lansio i wella ymgysylltiad â gwahanol grwpiau poblogaeth gyda'r nod o wella ymddiriedaeth a dibynadwyedd mewn ystadegau, er mwyn annog darparu data. Er enghraifft, mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi creu Cynulliad SYG i gefnogi deialog reolaidd ar gyflwyno data cynhwysol ag elusennau a chyrrff sy'n cynrychioli buddiannau grwpiau o'r boblogaeth sydd heb gynrychiolaeth ddigonol.

Mae nifer o weithgareddau i leihau rhwystrau ymarferol i gyfranogi mewn arolygon wedi'u cwblhau neu ar y gweill gan y SYG megis datblygu deunyddiau i ymatebwyr SYG, gan gynnwys mewn perthynas â hygyrchedd, yn ogystal â thrwy adrannau eraill, gan gynnwys yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Mae gwaith y SYG ar ddatblygu 'contract cymdeithasol' gyda chyfranogwyr ymchwil wedi datblygu i fod yn rhaglen waith fwy nag a gynlluniwyd yn wreiddiol ar gyfer 2022, i gydnabod y gallai fod angen mathau penodol o wybodaeth ar wahanol grwpiau poblogaeth i ennyn ymddiriedaeth. Mae'r gwaith hwn yn cael ei ddatblygu gyda phartneriaid allanol ac mae'n parhau rhwng 2023 a 2024.

Egwyddor Data Cynhwysol 2 — Gweithio systemig

Roedd 33 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i weithio mewn partneriaeth ar draws system ystadegol y DU, gan sicrhau dull system gyfan. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (31) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023..

Mae Pwyllgor Cynghori ar Ddata Cynhwysol newydd ac annibynnol yr Ystadegydd Gwladol eisoes wedi cyfarfod bedair gwaith i ddarparu cyngor tryloyw a monitro cynnydd. Mae mentrau wedi'u gwneud mewn sawl adran gan gynnwys Swyddfa'r Cabinet a'r Adran Addysg i wreiddio cynwysoldeb yn eu sefydliadau, gyda mwy o waith i'w wneud gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) i barhau i annog

gwreiddio cynwysoldeb ar draws system ystadegol y DU. Bu llawer o weithgarwch ar rannu gwybodaeth, arferion da ac arloesi ledled y DU ac yn rhyngwladol megis y safonau ar gyfer data ethnigrwydd a gyhoeddwyd gan Ganolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet. Bydd yn allweddol i hyn barhau i sicrhau bod gwelliannau i ddata a thystiolaeth yn gynaliadwy.

Mae cydweithredu ar systemau ystadegol ledled y DU wedi bodoli ers tro byd, ond crëwyd ffocws ar nodau a rennir i wella cynwysoldeb data. Er enghraifft, cytunwyd ar yr adolygiad o safonau a chanllawiau wedi'u cysoni rhwng y SYG, Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet a'r tair gweinyddiaeth ddatganoledig, ac mae Tasglu wedi'i greu i lunio 'contract cymdeithasol' ar gyfer cyfranogwyr ymchwil sydd ag aelodaeth o'r gweinyddiaethau datganoledig yn ogystal ag arbenigwyr allanol. Bellach mae gan y Rhyngweinyddiaeth ffrwd waith ar Gynwysoldeb fel rhan o'i Rhaglen Waith. Lansiodd Is-bwyllgor Gwasanaeth Ystadegol newydd y Llywodraeth (GSS) ar Ddata Cynhwysol ym mis Mai 2023 a fydd yn cryfhau'r ffocws hwn ymhellach.

Er mwyn galluogi dysgu ehangach, mae adrannau gan gynnwys Swyddfa'r Cabinet, yr Adran Addysg a'r Swyddfa Ystadegau Gwladol wedi datblygu a chyhoeddi canllawiau rhannu dysgu ar sut i asesu a gwella cynhwysiant ac ansawdd data. Cynhaliodd Llywodraeth yr Alban hefyd gyfres o weithdai i arddangos arfer da a rhannu dysgu.

Egwyddor Data Cynhwysol 3 — Cwmpas

Roedd 33 o'r 41 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol a oedd yn canolbwyntio ar sicrhau bod yr holl grwpiau'n cael eu cofnodi'n gadarn naill ai wedi'u cwblhau, neu ar y gweill ac yn unol â'r amserlen, ddiwedd mis Mawrth 2023.

Mae rhywfaint o gynnydd da wedi'i wneud yn yr hyn sy'n faes allweddol, sy'n cynnwys dod o hyd i atebion i heriau hirsefydlog ar fylchau mewn data ar gyfer rhai grwpiau poblogaeth. Disgwylir y bydd mwy yn cael ei gyflawni yn y maes hwn wrth i waith dichonoldeb a gwaith strategol arall fynd rhagddo, gan gynnwys astudiaethau'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ar ffyrdd o wella cwmpas arolygon, gwella'r broses o gasglu data ar nodweddion personol mewn data gweinyddol er enghraifft drwy'r Swyddfa Gartref, a datblygu ffyrdd o gynyddu'r defnydd o ddata gweinyddol yn gyffredinol.

Mae'r SYG wedi cyflwyno Cynllun Arolwg Addasol ar gyfer yr Arolwg o'r Llafurlu Wedi'i Drawsnewid fel strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â thangynrychiolaeth a bydd yn dadansoddi'r canlyniadau hyn yn barhaus i bennu'r camau gweithredu sydd eu hangen i fynd i'r afael ag unrhyw faterion sy'n ymwneud â thangynrychiolaeth. Mae cynnydd y SYG yn parhau ar ddatblygu argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar ddyfodol y cyfrifiad a chynllun cysylltiedig ystadegau

poblogaeth yn y dyfodol, sydd â chynwysoldeb yn ganolog iddo. Bydd yr argymhelliad yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus yn haf 2023.

Egwyddor Data Cynhwysol 4 — Dadgyfuno

Roedd 25 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i alluogi dadgyfuno a dadansoddi croestoriadol. Roedd pob un naill ai wedi'i gwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Fe fu cynnydd sylweddol ar draws System Ystadegol y Llywodraeth (GSS) i ddatblygu data manylach, gronynnog i alluogi mwy o ddadansoddi croestoriadol. Mae lefel y manylder a gasglwyd wedi cynyddu, er enghraifft casgliad gorfodol yr Adran Addysg o Gynllun Addysg, Iechyd a Gofal ar lefel y plentyn, a meintiau samplau cynyddol gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a'r Adran Gwaith a Phensiynau ar gyfer yr Arolwg Cyfranogiad a'r Arolwg Adnoddau Teuluol, yn y drefn honno.

Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi cyhoeddi ei Chynllun Gwaith Ystadegau Is-genedlaethol mewn ymateb i Strategaeth Ddata Is-genedlaethol GSS ac wedi gwneud cynnydd sylweddol wrth sefydlu SYG Lleol, gwasanaeth dadansoddi data lleol gyda'r uchelgais o gwmpasu pedair gwlad y DU.

Bydd ffocws parhaus ar alluogi (trwy rannu data) a chynnal mwy o ddadansoddi croestoriadol yn bwysig rhwng 2023 a 2024. Bydd datblygiad parhaus y Gwasanaeth Data Integredig (IDS) yn allweddol i hyn. Bydd yr IDS, sydd ar hyn o bryd mewn cyfnod beta cyhoeddus, yn darparu llyfrgell dulliau ystadegol ar gyfer defnyddwyr achrededig yn ogystal â gwasanaethau paru a chysylltu data, y disgwylir iddynt fod ar gael yn ddiweddarach yn 2023. Mae'r SYG a Swyddfa'r Cabinet wedi cynhyrchu prototeip ar y cyd o Asedau Data Cydraddoldeb sy'n cysylltu data'r cyfrifiad a pherchnogaeth busnes â datblygiad pellach arfaethedig ar gyfer 2023 i 2024.

Egwyddor Data Cynhwysol 5 — Cysyniadau

Roedd 28 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i sicrhau priodoldeb ac eglurder cysyniadau. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (26) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud wrth symud ymlaen ar welliant o ran priodoldeb ac eglurder y cysyniadau sy'n cael eu mesur. Cyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) Gynllun Cysoni Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS) ym mis Chwefror 2022 sy'n nodi'r cynlluniau a'r amserlen ar gyfer adolygu a diweddarau safonau a chanllawiau GSS cyfredol ar gyfer casglu data, ac yn ystod 2022 a 2023 diweddarwyd y canllawiau ar gyfer rhai pynciau. (Gweler Egwyddor Data Cynhwysol 7 am ragor o wybodaeth).

Cyflwynodd y SYG hefyd ddull ymatebydd-ganolog i ddyluniad ei harolygon o'r dechrau i'r diwedd, gyda'r nod o wneud profiad yr arolwg yn un y gellir ei gyfnewid, a chyhoeddodd Geiriadur Data yn darparu diffiniadau, newidynnau a dosbarthiadau a ddefnyddiwyd yng Nghyfrifiad Cymru a Lloegr 2021.

Mae amrywiaeth o gynhyrchwyr ystadegol ar draws y GSS wedi adolygu a diweddarau canllawiau ar gyfer casglu data gan gynnwys Swyddfa'r Cabinet, Llywodraeth yr Alban, Swyddfa Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon, yr Adran Drafnidiaeth, yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau a'r Swyddfa Gartref. Bydd y gwaith i barhau i gyflawni Cynllun Cysoni GSS yn allweddol yn 2023 i 2024.

Egwyddor Data Cynhwysol 6 — Dulliau

Roedd 19 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i ehangu'r ystod o ddulliau a ddefnyddir a datblygu dulliau newydd. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (15) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi rhoi amrywiaeth o raglenni gwaith ar waith, gan gynnwys cyfres arloesol o astudiaethau ymchwil ansoddol cyhoeddedig gyda chymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol yn ystadegol ar brofiadau bywyd pobl anabl yn defnyddio gwasanaethau cyhoeddus, sipsiwn a theithwyr, a phlant ag anghenion addysgol arbennig ac anabledd. Mae'r SYG hefyd wedi parhau i ymchwilio i ddulliau gwell o gysylltu data gan gynnwys dulliau arloesol megis dysgu peirianyddol, gyda'r nod o ddeall a lleihau tuedd cysylltu, ac archwilio strategaethau ar gyfer priodoli yng nghyd-destun data gweinyddol cysylltiedig.

Mae Campws Gwyddor Data SYG wedi cydweithio'n rhyngwladol i gyflymu'r defnydd cyfrifol o ddeallusrwydd artifisial (AI), gwyddor data a data mawr i foderneiddio ystadegau swyddogol ar lefelau rhanbarthol, cenedlaethol a byd-

eang. Mae mentrau eraill ar draws Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS) yn cynnwys astudiaethau carfan presennol ac arfaethedig yr Adran Addysg a fydd yn gwella data arolygon hydredol ar blant a phobl ifanc er mwyn deall yn well y berthynas rhwng datblygiad, cyrhaeddiad, anfantais ac ystod o nodweddion personol ac aelwyd. Bydd y defnydd o ddulliau dadansoddi soffistigedig yn parhau i fod yn allweddol i alluogi dadansoddiad croestoriadol gwell.

Egwyddor Data Cynhwysol 7 — Cysoni

Roedd 12 menter yn y Cynllun Gweithredu yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i sicrhau bod safonau cyson yn cael eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (naw) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Mae gan yr Egwyddor Data Cynhwysol hon synergedd ag Egwyddor Data Cynhwysol 5. Mae cydweithio cryf wedi parhau ar draws Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS). Fel y disgrifir yn Egwyddor 5, cyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) y Cynllun Cysoni GSS ym mis Chwefror 2022 a oedd yn nodi'r cynlluniau a'r amserlen ar gyfer adolygu a diweddarau safonau a chanllawiau GSS cyfredol ar gyfer casglu data; ac fe wnaeth gryfhau llywodraethu'r gwaith hwn ar draws y GSS. Cyhoeddwyd diweddariad ym mis Rhagfyr 2022, gyda chynnydd da'n cael ei wneud.

Yn ystod 2022 i 2023, mae'r SYG wedi diweddarau'r safon gysoni ethnigrwydd, y safon gysoni Dosbarthiad Economaidd-Gymdeithasol Ystadegau Gwladol (NS-SEC) y safon gysoni hunaniaeth genedlaethol a'r safon gysoni crefydd gyda'r nod o wella'r aliniad â Chyfrifiad 2021 yng Nghymru a Lloegr. Mae'r SYG hefyd wedi cyhoeddi'r canllawiau Coronafeirws (COVID-19) a diweddariad ar eu canllawiau cysoni rhyw sy'n darparu llinellau amser ar gyfer y gwaith.

Mae'r SYG yn cymryd rhan weithgar yn rhyngwladol ar gysoni, yn arbennig yng nghyd-destun cynllunio system ystadegau poblogaeth y dyfodol a dyfodol y cyfrifiad.

Mae'r SYG hefyd wedi cyhoeddi diweddariad Cynllun Gwaith Cydlyniant ar draws y GSS, cynllun ar gyfer gwella ystadegau is-genedlaethol ac mae'n cyflwyno gwasanaeth cynghori dadansodol lleol newydd (SYG Lleol), gyda'r uchelgais o gwmpasu'r pedair gwlad, fel y crybwyllwyd o dan Egwyddor 4.

Egwyddor Data Cynhwysol 8 — Hygyrchedd

O'r 23 o ymrwymïadau sydd wedi'u cynnwys yn y cynllun gweithredu sylfaenol gyda'r nod o wella hygyrchedd data a thystiolaeth, roedd y rhan fwyaf (21) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar y trywydd iawn erbyn diwedd mis Mawrth 2023.

Mae cynnydd da wedi'i wneud, gyda mentrau allweddol yn parhau rhwng 2023 a 2024. Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi dechrau cyflwyno ffyrdd newydd o wneud data'n fwy hygyrch gan gynnwys cyhoeddi canlyniadau arolygon yn yr Wcrain ar gyfer arolwg Humanitarian Response Insights, a fideos i gyd-fynd â rhyddhau ymchwil ansoddol ar grwpiau o'r boblogaeth sy'n cael eu tangynrychioli ar hyn o bryd.

Gwnaed nifer o fentrau i wella mynediad at ddata gweinyddol gan gynnwys drwy ryddhau setiau data newydd neu estynedig gan gynnwys y rhai gan y Swyddfa Gartref, y Swyddfa Rheoleiddio Cymwysterau ac Arholiadau, yr Adran Addysg a'r Swyddfa Myfyrwyr.

Mae dangosfyrddau neu syllwyr data newydd wedi'u rhyddhau gan y SYG o ran Cyfrifiad 2021 'Creu Set Ddata Pwrpasol' a chan eraill gan gynnwys Llywodraeth Cymru, yr Adran Addysg, Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a'r Swyddfa Gwella Iechyd a Gwahaniaethau. Mae'r ffordd ymlaen ar gyfer datblygu porth defnyddwyr ar gyfer gwell mynediad at ddata cydraddoldeb wedi'i nodi yng nghyd-destun datblygiad y Gwasanaeth Data Integredig.

Fe fu cynnydd o ran symud data i fformat HTML gan nifer o adrannau gan gynnwys Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a'r Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau. Mae Swyddogaeth Ddadansoddi'r Llywodraeth wedi cynhyrchu e-ddysgu newydd ar arfer gorau wrth gyhoeddi delweddau data. Mae'r SYG wedi ymgysylltu'n helaeth â defnyddwyr yng nghyd-destun y gwaith i baratoi ar gyfer argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth, ac mae cynlluniau pellach ar gyfer hyn yn eu lle yn 2023 i 2024.

Cynnydd

Ymddiriedolaeth — Egwyddor Data Cynhwysol 1

Creu amgylchedd o ymddiriedaeth a dibynadwyedd sydd yn caniatáu ac yn annog pawb i gyfrif a chael eu cyfrif yn nata a thystiolaeth y DU.

Ynglŷn ag Egwyddor 1

Disgrifiodd y Tasglu ymddiriedaeth fel rhywbeth “hanfodol bwysig ar gyfer casglu a defnyddio data a’u cynnwys mewn ystadegau”. Cynlluniwyd eu hargymhellion i wella ymddiriedaeth yn y ddarpariaeth o ddata personol ar gyfer ystadegau ac ymchwil drwy wella dibynadwyedd canfyddedig y rhai sydd yn casglu ac yn defnyddio data. Roeddent yn canolbwyntio ar:

- cyfathrebu clir â phobl y gofynnir iddynt rannu eu data ynghylch pam mae eu hangen a sut y caiff eu defnyddio a’u diogelu
- mwy o waith allgymorth i gynnwys grwpiau a dangynrychiolir ar hyn o bryd; mwy o amrywiaeth ymhlith y rhai sydd yn casglu ac yn dadansoddi data i adlewyrchu amrywiaeth yng nghymdeithas y DU yn well
- nodi a mynd i’r afael â rhwystrau ymarferol i gyfranogiad o ran rhannu data ac i fynediad dilynol i’r data a’r canfyddiadau a’u defnyddio.

Cyflawniadau hyd yn hyn

Yn gyffredinol, roedd 24 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio’n benodol ar feysydd sy’n berthnasol i greu amgylchedd o ymddiriedaeth a dibynadwyedd. O’r rhain, roedd y rhan fwyaf (20) naill ai wedi’u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Gwella ymddiriedaeth a dibynadwyedd wrth ddarparu a defnyddio data

- Ymrwymodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) i ddatblygu ‘contract cymdeithasol’ gyda chyfranogwyr ymchwil ar y wybodaeth y maent yn dewis ei rhannu, gan ddarparu gwybodaeth glir ynghylch pam mae data’n cael eu casglu, cyfrinachedd a threfniadau diogelwch data, a sut y bydd eu gwybodaeth yn cael ei rhannu a’i defnyddio. Rhagwelwyd hon fel un ddogfen i’w phrofi a’i lansio yn 2022.
- Ar ôl ymchwilio ymhellach i arferion cyfredol a thrafodaethau ag arbenigwyr allanol yn 2022, mae’r rhaglen waith hon wedi datblygu i gydnabod y gallai fod angen mathau penodol o wybodaeth ar wahanol grwpiau i ysbrydoli ymddiriedaeth neu wybodaeth a ddarperir mewn gwahanol ffyrdd i fod yn gwbl gynhwysol. Mae gwaith cychwynnol yn archwilio anghenion gwybodaeth pobl ifanc 18 i 24 oed mewn perthynas â rhannu data personol wedi’i wneud, ac mae cyfres o grwpiau ffocws sy’n archwilio eu barn am ddata, gan gynnwys data gweinyddol, hefyd wedi’i gwblhau. Bydd y canfyddiadau’n cael eu rhannu â’r Grŵp Gorchwyl a Gorffen sy’n goruchwyllo’r gwaith ym mis Mai 2023 a bydd penderfyniadau ynghylch y camau nesaf yn cael eu cynllunio. Mae’r gwaith hwn yn cael ei gynnal ar y cyd rhwng y SYG, Llywodraethau Cymru a’r Alban ac arbenigwyr allanol.

Ehangu ymgysylltiad a meithrin ymddiriedaeth gyda darpar grwpiau ymatebwyr

- Yn 2022, crëwyd Cynulliad y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) i adeiladu ar ymgysylltiad cymunedol Cyfrifiad 2021, i gynyddu ac ehangu ymgysylltiad ag elusennau a chyrrff sy’n cynrychioli grwpiau cymdeithasol amrywiol, gan ddarparu fforwm ar gyfer deialog rheolaidd ac agored ar amrywiaeth o bynciau yn ymwneud â data a thystiolaeth.
- Sefydlodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol Ganolfan Ymgysylltu ar lefel waith hefyd yn 2022 i sicrhau bod eu hystadegau’n cyrraedd cymaint â phosibl, yn arbennig gyda defnyddwyr a chymunedau lleol, a’i gwneud yn haws i ddefnyddwyr ymgysylltu ag ystadegau ac ymchwil SYG gan cydlynu lledaenu ar draws meysydd thematig. Er enghraifft, mae’r SYG wedi rhoi cyflwyniadau i arweinwyr cymunedol am ffeithiau a ffigurau Cyfrifiad 21, a’r offer sydd ar gael i helpu unigolion i ddod o hyd i’r wybodaeth sy’n berthnasol iddynt.
- Roedd y SYG wedi bwriadu gwerthuso ymarferoldeb ymgysylltu â grwpiau cymunedol heb gynrychiolaeth ddigonol yng nghyd-destun arolygon cartrefi gwirfoddol yn 2022. Oherwydd cyfyngiadau adnoddau, bu oedi gyda’r gwaith hwn ond mae gwaith darganfod yn mynd rhagddo ar hyn o bryd gyda gweithredu dulliau newydd yn seiliedig ar y canfyddiadau a ddisgwylir yn 2024 i 2025.

Cynyddu amrywiaeth ymhlith staff, hwyluso ymddiriedaeth ymhlith darpar gyfranogwyr

- Mae Swyddogaeth Dadansoddi'r Llywodraeth wedi diweddarau ei phecyn cymorth i'w ddefnyddio ar draws y llywodraeth, gan ganolbwyntio ar gynnwys mewn gwaith dadansoddi; cyflwyno rhaglen fentora cilyddol yn darparu cymorth gyrfa i grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol; ac wedi lansio rhaglen o ddigwyddiadau 'Arweinwyr Dadansoddi' sy'n hyrwyddo amrywiaeth gweithlu'r rhai mewn proffesiynau dadansoddol yn y llywodraeth a thu hwnt.
- Er mwyn bwrw ymlaen â'r nod o sicrhau bod ei weithlu'n cynrychioli cymdeithas yn llawn, cyflwynodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) hyfforddiant arweinyddiaeth cynhwysol yn 2022 ar gyfer holl reolwyr cyfwelwyr arolwg.
- Mae'r Swyddfa Gartref wedi cyhoeddi ystadegau ar amrywiaeth ei gweithlu bob blwyddyn ers 2021, mewn ymateb i Argymhelliad 28 o Adolygiad Windrush Lessons Learned. Cyhoeddwyd ystadegau amrywiaeth gweithlu diweddaraf y Swyddfa Gartref ym mis Mawrth 2023. Bydd yr ystadegau hyn yn parhau i gael eu monitro a'u cyhoeddi'n flynyddol.
- Yn 2022, fe wnaeth yr Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ddatblygu a lansio nifer o ddangosfyrddau hunanwasanaeth mewnol i fonitro cyfraddau cynrychiolaeth mewn metrigau staff gan gynnwys amrywiaeth y gweithlu; ac i alluogi dadansoddiad canlyniadau Arolwg Pobl, dadansoddiad recriwtio, a gwobrau gwobrwyo a chydabod o safbwynt cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.
- Mae allgymorth llwyddiannus wedi arwain at Unedau Tystiolaeth Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd Llywodraeth Cymru yn recriwtio ystod fwy amrywiol o staff sydd â phrofiad o fyw a phrofiad perthnasol arall, ac mae'r hyn a ddysgir o'r gweithgareddau recriwtio hynny yn cael ei rannu.

Deall a mynd i'r afael â'r rhwystrau ymarferol i gyfranogiad, gan gynnwys mewn perthynas â hygyrchedd

- Ymrwymodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) i adolygu ei phrosesau gweithredol o ran casglu data ar draws ei phortffolio presennol o arolygon cymdeithasol i nodi rhwystrau i gymryd rhan, gan gynnwys ymhlith y rhai a dangynrychiolir mewn ystadegau. Roedd cam cyntaf y gwaith hwn yn ystod 2022 yn cynnwys adolygiad o lenyddiaeth ac ymgysylltu â thimau ymchwil a gweithredol mewnol i ddeall rhwystrau cynwysoldeb wrth gasglu data arolwg SYG. Mae'r Arolwg o'r Llafurlu ar ei newydd wedd wedi datblygu ei ddeunyddiau ymatebol i fynd i'r afael â rhwystrau ymarferol, megis hygyrchedd. O fis Tachwedd 2022, roedd yr SYG yn cynnwys yr opsiwn ar gyfer cymorth iaith yn ogystal â'r ddarpariaeth bresennol ar gyfer cynhyrchion print bras. Mae datblygiadau pellach ar y gweill ar gyfer 2023.
- Mae'r SYG yn trawsnewid ei phortffolio o arolygon cartrefi ac yn symud i ddull casglu cyntaf ar-lein, gyda dulliau eraill yn cefnogi casglu data lle bo'n briodol. Yn 2022, bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn profi ac yn gwerthuso'r ymagwedd dull cymysg hwn ymhellach er mwyn gallu gwneud penderfyniadau ar gynllun casglu data arolygon yn y dyfodol.

- Roedd y SYG yn rhagweld y byddai'r ymatebion yn cael eu gwerthuso yn ôl nodweddion ymatebwyr ar yr Arolwg Defnydd Amser yn 2022 er mwyn deall rhwystrau ymarferol i gyfranogiad. Cynhaliodd y SYG Arolygon Defnydd Amser ym mis Mawrth a mis Tachwedd 2022, gyda chyfyngiadau adnoddau'n atal gwerthusiad o'r ymateb yn 2022. Mae hyn bellach wedi'i gynllunio ar gyfer 2023 gyda gwerthusiad o ymatebion yn llywio datblygiadau arolygon yn y dyfodol.
- Roedd Llywodraeth yr Alban yn disgwyl comisiynu ymchwil annibynnol yn 2022 ymhlith pobl â nodweddion gwarchodedig i archwilio rhwystrau i gymryd rhan yn eu harolygon a datblygu canllawiau arfer gorau. Gan fod Llywodraeth yr Alban yn cydweithio yn y gwaith sy'n cael ei wneud mewn cysylltiad ag argymhelliad y Contract Cymdeithasol, maent bellach yn bwriadu bwrw ymlaen â'r gwaith hwn drwy gydweithio â'r SYG ac eraill ar datblygu egwyddorion wedi'u llywio gan gyfranogwyr ar gyfer casglu tystiolaeth cydraddoldeb.
- Mae'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS) wedi archwilio effeithiau cymhellion ar y nifer sy'n cymryd rhan yn yr Arolwg Cyfranogiad, er mwyn nodi ffyrdd o wella cynhwysiant. Fe wnaethant ddau arbrawf i ddeall yr effaith ar gyfraddau ymateb. Cyhoeddwyd y canlyniadau yn Adroddiad Peilot yr Arolwg Cyfranogiad 2021 i 2022. Mae mentrau eraill gan DCMS i wella cynhwysiant arolygon yn cynnwys:
 - sicrhau bod fersiynau papur o'r holiadur ar gael i unrhyw un sy'n ffafrio hwn na fersiwn ddigidol yn ogystal ag anfon holiadur papur mewn llythyrau atgoffa
 - targedu'n arbennig grwpiau sy'n aml yn cael eu tangynrychioli mewn data arolygon
 - monitro ceisiadau am arolygon mewn ieithoedd heblaw Saesneg i alluogi adolygiadau cyfnodol i weld a oes angen holiaduron mewn ieithoedd ychwanegol.
- Ymrwymodd y Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Ymchwil Iechyd (NIHR) i gasglu a dadansoddi data amrywiaeth yn flynyddol i daflu goleuni ar unrhyw rwystrau yn ei systemau neu ragfarnau yn ei brosesau sy'n arwain at y tan-gynrychiolaeth o rai grwpiau yn ei ymchwil. Ym mis Tachwedd 2022, cyhoeddodd NIHR ei ail Adroddiad Data Amrywiaeth ar amrywiaeth ymgeiswyr ymchwil, deiliaid gwobrau ac aelodau pwyllgor, yn ogystal ag ymchwil ar ddata amrywiaeth cyfranogwyr yn seiliedig ar hapdreialon rheoledig. Yn ystod 2023, bydd eu casgliad data amrywiaeth yn cael ei ehangu i gynnwys yr holl nodweddion gwarchodedig a amlinellwyd yn Neddf Cydraddoldeb 2010.
- Ym mis Tachwedd 2022, cafodd yr offeryn holiadur a ddefnyddir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar gyfer cynnal yr Arolwg o'r Gweithlu wedi'i Drawsnewid (TLFS) ac Arolygon Cymdeithasol eraill ei brofi o ran hygyrchedd gyda chanlyniad nad yw'r offeryn yn cydymffurfio'n llawn â safonau hygyrchedd. Mae'r argymhellion yn cael sylw ac mae'r SYG yn parhau i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'w defnyddwyr trwy eu datganiad TLFS, ag ymrwymiad i gyhoeddi map gweithredu.

- Mae Consortiwm Trais, Iechyd a Chymdeithas (VISION) a ariennir gan Bartneriaeth Ymchwil ac Arloesi'r DU (UKRI PRP) a leolir yn City, Prifysgol Llundain wedi parhau i weithio ochr yn ochr â sefydliadau trydydd sector yn y sector Trais yn Erbyn Menywod a Merched, sydd wedi cynnal ymgynghoriadau ag aelodau ar y systemau casglu data gorau ar gyfer gwasanaethau gan ac ar gyfer. Mae sefydliadau trydydd sector wedi ymgysylltu â City ar fesurau canlyniadau craidd i'w casglu gan eu defnyddwyr gwasanaeth sy'n gallu adlewyrchu orau natur y gwasanaethau a dderbynir a'r buddion a geir.

Mynd i'r afael â rhwystrau ymarferol i gyrchu a defnyddio data

- Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn archwilio ffyrdd o ymgorffori newidynnau cynllun arolygon mewn setiau data Arolwg Cyfoeth ac Asedau sydd ar gael i'r cyhoedd er mwyn galluogi defnyddwyr i gyfrifo dangosyddion ansawdd o'r data cyhoeddus, a chaiff y newidynnau eu hadolygu tua diwedd 2023. Bydd penderfyniadau ynghylch cynnwys newidynnau cynllun arolwg hefyd yn ystyried pwysigrwydd rheoli datgelu.
- Mae consortiwm VISION yn City, Prifysgol Llundain wedi gweithio ag Imkaan a Phrifysgol Warwick i archwilio rhagfarnau o ran grwpiau ymylol a ffyrdd posibl o oresgyn y rhain. Cyflwynodd ymchwilwyr waith ar rwystrau i ddatgelu trais sy'n effeithio ar boblogaeth leiafrifol i'r aelodau consortiwm VISION ym mis Ionawr 2023, a disgwylir i bapur briffio gael ei gyhoeddi yn ystod gwanwyn 2023. Mae'r Consortiwm VISION hefyd wedi asesu'n feirniadol offer a llenyddiaeth sy'n bodoli eisoes i lywio'r gwaith o ddatblygu offeryn Risg o Tuedd i'w ddefnyddio wrth ddefnyddio data ynghylch ethnigrwydd a statws mewnfudo.

Gweithio Systemig - Egwyddor Data Cynhwysol 2

Cymryd ymagwedd system gyfan, gan weithio mewn partneriaeth ag eraill i wella cynwysoldeb data a thystiolaeth y DU.

Ynglŷn ag Egwyddor 2

Cydnabu'r Tasglu Data Cynhwysol fod gwneud data'r DU yn fwy cynhwysol yn ei gwneud yn ofynnol i gynhyrchwyr data gydweithio'n fwy i rannu gwybodaeth, dulliau ac arferion addawol, yn y DU ac yn ehangach.

Cyflwyniadau hyd yn hyn

At ei gilydd, roedd 33 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i weithio mewn partneriaeth gan sicrhau dull system gyfan. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (31) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Adolygu argymhellion y Tasglu, monitro ac adrodd ar gynnydd tuag at eu gweithredu.

- Lansiodd Pwyllgor Cynghori ar Ddata Cynhwysol newydd yr Ystadegydd Gwladol, dan gadeiryddiaeth y Fonesig Julia Cleverdon DCVO CBE, yn 2022 i roi cyngor tryloyw ar flaenoriaethau a chynnydd dros amser. Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod bob chwarter ac yn cael adroddiadau rheolaidd ar sut mae prosiectau a gyhoeddwyd yng Nghynllun Gweithredu'r Tasglu Data Cynhwysol yn dod yn eu blaenau. Mae aelodaeth y pwyllgor yn cwmpasu pedair gwlad y DU ac yn cynnwys uwch academyddion, arbenigwyr data cydraddoldeb ac arweinwyr cymdeithas sifil.
- Yn 2022, sefydlodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) dîm newydd yn y Ganolfan Cydraddoldeb a Chynhwysiant. Mae'r tîm yn coladu diweddariadau ar gynnydd ar draws y system ystadegol tuag at yr ymrwymïadau a wnaed yn y Cynllun Gweithredu. Maent hefyd yn cydlynu gweithgareddau llywodraethu gysylltiedig â hyn, gan gynnwys Pwyllgor Cynghori Data Cynhwysol yr Ystadegydd Gwladol.
- Ym mis Mai 2023 lansiodd is-bwyllgor Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS) newydd ar Ddata Cynhwysol ac roedd yr aelodaeth yn cynnwys uwch ystadegwyr o'r gweinyddiaethau datganoledig, y SYG ac adrannau llywodraeth y DU. Bydd hyn yn ychwanegu ffocws pellach at fonitro a chyflawni.

- Ymrwymodd y SYG i hwyluso adolygiad blynyddol a chyhoeddodd ddiweddariad o Gynllun Gweithredu'r Tasglu Data Cynhwysol, gyda'r adolygiad hwn yn ateb y diben hwnnw.
- Yn 2022 datblygodd y SYG gynllun gwerthuso i fesur effaith gweithgareddau yng Nghynllun Gweithredu'r Tasglu Data Cynhwysol. Mae Grŵp Gorchwyl a Gorffen trawslywodraethol sy'n cynnwys y gweinyddiaethau datganoledig wedi bod yn gweithio i gynllunio metrigau i'w defnyddio fel llinell sylfaen ar gyfer gwerthuso.

Gwreiddio gwaith y Tasglu mewn ffrydiau gwaith rheolaidd

- Mae Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet wedi datblygu camau gweithredu data-benodol o adroddiad Prydain Gynhwysol y llywodraeth. Cwblhawyd cyhoeddi canfyddiadau'r ymgynghoriad ar ddiwygio'r wefan Ffeithiau a Ffigurau Ethnigrwydd ac ar ddatblygu set o safonau ar gyfer data ethnigrwydd mewn cydweithrediad â rhwydweithiau eraill ac Adrannau'r Llywodraeth, yn arbennig Tîm Cysoni Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS) yn y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG).
- Fe wnaeth yr Adran Addysg gynig strategaeth ymgysylltu â defnyddwyr ystadegau newydd yn 2022, sydd ar hyn o bryd yn cael ei chwblhau i'w chadarnhau yn 2023.
- Fe wnaeth y Ganolfan Troseddau a Chyfiawnder yn y SYG ddiweddarau a chyhoeddi eu strategaeth ymgysylltu a lansiodd y Fforwm Ystadegau Troseddu a Chyfiawnder ym mis Chwefror 2022.

Rhannu gwybodaeth trwy ymgysylltu ag academyddion, grwpiau defnyddwyr ac eraill y tu allan i'r llywodraeth

- Mae'r Swyddfa Myfyrwyr wedi comisiynu proses well o gasglu data ar gyfer myfyrwyr sydd â phrofiad o ofal sy'n astudio mewn sefydliadau addysg uwch, ac mae'r gwaith o gasglu data'n mynd rhagddo ar hyn o bryd.
- Fel rhan o'i brosiect Tadau Cyfoes yn y DU a ariennir gan Sefydliad Nuffield, mae'r Fatherhood Institute wedi gweithio gyda sefydliadau ymchwil hydredol i gynyddu'r data a gesglir gan dadau ac wedi cynghori ar gwestiynau am dadau mewn astudiaethau hydredol ar raddfa fawr.
- Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn gweithio gyda'r byd academaidd i roi'r dulliau meintiol diweddaraf ar waith i ddeall cynwysoldeb a chynrychioldeb mewn data gweinyddol. Mae ymchwil hefyd yn cynnwys cynllunio a datblygu, ar y cyd â'r byd academaidd, i adeiladu dulliau sy'n helpu i gyflawni samplau mwy cynhwysol ar gyfer casglu data arolygon.

- Fel rhan o'i rhaglen Data yn Gyntaf, mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder wedi bod yn datblygu gwaith mewn partneriaeth ag academyddion, a ariennir gan Ymchwil Data Gweinyddol (YDG) UK, i gysylltu ffynonellau data gwahanol i ddarparu darlun o'r dechrau i'r diwedd o'r system gyfiawnder. Mae hyn yn cynnwys rhaglen gymrodoriaeth lle mae derbynwyr yn treulio cyfnodau byr o amser yn y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn gweithio gyda'r data hyn ac yn ymgysylltu ar draws y cymunedau polisi, gweithrediadau, strategaeth a dadansoddol. Mae prosiectau cychwynnol wedi edrych ar ragfarn hiliol yn y system gyfiawnder troseddol a phrofiadau plant sydd mewn cysylltiad â'r system gyfiawnder i gael persbectif mwy cyfannol.
- Mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder hefyd wedi sefydlu'r Ganolfan Tystiolaeth a Phartneriaeth yn ei Hadran Data a Dadansoddi. Mae'r Hyb yn cynnal rhwydwaith academaidd ac yn gweithredu rhaglen gymrodoriaeth ar wahân, fwy cyffredinol, sy'n ymgorffori academyddion o fewn y Weinyddiaeth Gyfiawnder i ymgymryd â phrosiectau â themâu trawsbynciol sy'n mynd i'r afael â meysydd penodol o ddiddordeb ymchwil. Mae prosiect diweddar wedi cynnwys edrych ar groestoriadedd wrth recriwtio staff.

Ystyried cydariannu casglu data i ddatblygu atebion cost-effeithiol

- Mae cyfleoedd i gynhyrchwyr a chyllidwyr data'r DU greu partneriaethau cydariannu newydd ac ymestyn y rhai presennol i wella cynwysoldeb data a thystiolaeth y DU yn parhau i gael eu harchwilio. Er enghraifft, dechreuodd trafodaethau yn 2022 ynghylch y ffordd orau o lenwi bylchau data ar brofiad bywyd pobl anabl yn y DU ac mae trefniadau cydariannu posibl yn cael eu hystyried.

Cymryd rhan mewn mentrau rhyngwladol i wella cynwysoldeb ystadegau

- Yn 2022, dechreuodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ymchwilio i ddichonoldeb Grŵp Dinasoedd newydd y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Data Cynhwysol. Os cytunir arno, caiff y syniad ei gynnig yn ffurfiol ym mis Mawrth 2024, ac os caiff ei dderbyn, gallai'r grŵp gael ei sefydlu yn 2025.
- Yn 2022, cafodd cynllun gweithredu Siarter Data Cynhwysol y SYG ar gyfer y Nodau Datblygu Cynaliadwy ei adolygu a'i ddisodli gan Gynllun Gweithredu'r Tasglu Data Cynhwysol i sicrhau mwy o gydlyniant yn y gwaith tuag at gynwysoldeb. Mae'r SYG yn parhau i ymgysylltu'n rheolaidd â rhwydwaith y Siarter Data Cynhwysol yn rhyngwladol i rannu arfer gorau a dysgu yn seiliedig ar fentrau sydd wedi'u cynnwys yng Nghynllun Gweithredu'r Tasglu Data Cynhwysol.
- Chwaraeodd y SYG ran weithredol yn Nhasglu ar Ystadegau Plant ac Ieuentid Comisiwn Economaidd y Cenhedloedd Unedig (UNECE), gyda ffocws ar blant mewn gofal y tu allan i'r cartref, plant anabl, a thrais yn erbyn plant. Darparodd y Tasglu argymhellion a chanllawiau i'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn 2022 ar sut i alluogi'r grwpiau hyn i gael eu cynrychioli'n well mewn data a thystiolaeth.

- Gweithiodd yr Adran Addysg ar draws Adrannau Llywodraeth y DU, y gweinyddiaethau datganoledig, Dibynwledydd y Goron a thiriogaethau tramor i ymateb i Bwyllgor y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP), gan ddarparu tystiolaeth ar brofiad plant mewn meysydd gan gynnwys addysg, iechyd, gofal cymdeithasol, a'r system gyfiawnder. Lle bo'n bosibl, cafodd y dystiolaeth a ddarparwyd ei dadansoddi dros amser ac yn ôl nodweddion. Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Cenhedloedd Unedig ym mis Mehefin 2022 a bydd yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cenhedloedd Unedig maes o law.
- Mae'r SYG yn parhau i arwain Grŵp Dinasoedd y Cenhedloedd Unedig ar Heneiddio ac Ystadegau Wedi'u Dadgyfuno ar Oedran, gan weithio gyda Sefydliadau Ystadegol Cenedlaethol eraill, Sefydliad Iechyd y Byd, Is-adran Ystadegau'r Cenhedloedd Unedig, a sefydliadau eraill i ddarparu cysoni ac arfer gorau mewn data a thystiolaeth ar gyfer grwpiau poblogaeth pobl hŷn.
- Mae'r SYG yn parhau i ymgysylltu ar draws amrywiaeth o fentrau rhyngwladol i wella cynwysoldeb data gan gynnwys:
 - Gweithgor Rhyng-ysgrifenyddiaeth y Cenhedloedd Unedig ar Arolygon Cartrefi
 - Cyfarfodydd Sefydliad Iechyd y Byd ar ddata anabledd
 - Gwaith Gwasanaeth Aelwydydd Di-dâl ac is-grwpiau Llafur, Cyfalaf Dynol, ac Addysg y Gweithgor Rhyng-ysgrifenyddiaeth ar gyfer Cyfrifon Cenedlaethol
 - Is-grŵp Ystadegau Moderneiddio Defnydd Amser o Grŵp Arbenigol y Cenhedloedd Unedig ar Ffyrdd Effeithiol o Gasglu Ystadegau Defnydd Amser.

Galluogi dysgu ehangach trwy rannu, gwerthuso a chyhoeddi arferion arloesol effeithiol

- Ymrwymodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) i wella effaith ei hymchwil a dyfnhau cydweithredu â'r byd academiaidd a sefydliadau ymchwil ehangach fel rhan o'i strategaeth ymchwil. Yn 2022, amlygodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol ei hymagwedd at arloesi a chydweithredu ym maes ymchwil, gan wahodd y rheini sydd â diddordeb mewn cynnig partneriaethau ymchwil newydd i gysylltu.
- Parhaodd y SYG i rannu'r hyn a ddysgwyd mewn perthynas â datblygu dulliau i wella cynhwysiant cymdeithasol. Roedd hyn yn cynnwys dulliau i wella dealltwriaeth o effeithiau coronafeirws (COVID-19) ar bobl â mathau gwahanol o namau, ac ymchwil yn ymwneud ag Arolwg Trosedd Cymru a Lloegr ar foeseg casglu data ar-lein yn ymwneud â phynciau sensitif. Bu'r SYG hefyd yn rhannu dulliau ar gyfer cynhyrchu ystadegau poblogaeth amlamryweb gan ddefnyddio ffynonellau gweinyddol ac arolygon.
- Mae Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet wedi cyhoeddi nifer o ddulliau ac adroddiadau ansawdd a phostiadau blog ar ddata ethnigrwydd dros y flwyddyn ddiwethaf.

- Fe wnaeth Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet a'r Adran Addysg ddatblygu a chyhoeddi strategaeth i wella ansawdd ac argaeledd data a thystiolaeth ethnigrwydd ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a'u llwybrau allan o ofal ym mis Ebrill 2023. Roedd hyn yn rhan o'r Adroddiad Diweddariad Prydain Gynhwysol.
- Cynhaliodd Llywodraeth yr Alban weithdai yn 2022 ar hil, anabledd a data croestoriadedd i arddangos arfer da a rhannu dysgu.
- Mae'r SYG wedi rhannu a chyhoeddi ymchwil, fframweithiau a chanllawiau ar arfer gorau i asesu ansawdd data gweinyddol at ddibenion ystadegol. Fe wnaethant gyhoeddi ymchwil cynwysoldeb ansoddol arloesol sy'n archwilio cynwysoldeb a chynrychioldeb mewn data gweinyddol. Fe wnaethant hefyd gyhoeddi'r Fframwaith Ansoddol Data Gweinyddol (ADQF) a chatalog gwallau data gweinyddol. Mae'r cyhoeddiadau hyn yn rhoi arweiniad a chynghor i Adrannau'r Llywodraeth a Sefydliadau Ystadegol Cenedlaethol (NSIs) rhyngwladol ar sut i asesu ansawdd data gweinyddol ac ansicrwydd. Gyda'r cyhoeddiadau hyn, fe fu ymgysylltu ar draws y Llywodraeth, ar draws NSIs rhyngwladol, yng nghyfarfod Comisiwn Economaidd Ewrop y Cenhedloedd Unedig ar gasglu data ym mis Hydref 2022, a chyda'r byd academiaidd. Bydd y cyhoeddiad nesaf yn becyn cymorth i ddadansoddwyr trawslywodraethol ei ddefnyddio; mae'n cynnwys cwestiynau ansawdd data gweinyddol hanfodol i'w hystyried wrth ddadansoddi a phrosesu data gweinyddol at ddibenion ansawdd ystadegol ac mae'n cynnwys cwestiynau i ofyn i gyflenwyr data ddeall mwy am ansawdd data gweinyddol.

Cwmpas - Egwyddor Data Cynhwysol 3

Sicrhau bod pob grŵp yn cael ei gofnodi'n gadarn ar draws meysydd allweddol o fywyd yn nata'r DU ac adolygu arferion yn rheolaidd.

Ynglŷn ag Egwyddor 3

Roedd y Tasglu Data Cynhwysol (TDC) yn cydnabod bod data da ar gael ar amrywiaeth o bynciau ar gyfer rhai grwpiau poblogaeth. Fodd bynnag, ar gyfer rhai grwpiau a phynciau, mae bylchau yn y data yn atal "i ba raddau y mae ystadegau'n adlewyrchu profiadau pawb mewn cymdeithas". Yn ogystal, nid yw data bob amser yn bodloni'r ystod lawn o anghenion defnyddwyr. Argymhellodd y ffyrdd canlynol o fynd i'r afael â'r materion hyn:

- nodi lle nad yw data'n gynrychiadol o bawb mewn cymdeithas a chymryd camau i fynd i'r afael ag ef
- sicrhau'r defnydd gorau o ddata gweinyddol drwy wella ei gynwysoldeb, naill ai drwy gynnwys gwybodaeth ychwanegol yn y casgliad data neu drwy gydweithio i sicrhau y gellir casglu gwybodaeth unwaith ond ei defnyddio eto
- dod o hyd i atebion i fynd i'r afael â bylchau na ellir eu llenwi gan arolygon presennol neu welliannau i ddata gweinyddol, gan gynnwys nodi a mynd i'r afael â phroblemau o ran cwmpas poblogaethau nad ydynt yn byw mewn cartrefi preifat
- sicrhau bod data a thystiolaeth ar gael sy'n adlewyrchu'r ystod lawn o anghenion amrywiol defnyddwyr

Cyflwyniadau hyd yn hyn

Ar y cyfan, roedd 33 o'r 41 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol a oedd yn canolbwyntio ar sicrhau bod pob grŵp yn cael eu cofnodi'n gadarn, naill ai wedi'u cwblhau, neu ar waith ac ar amser, ddiwedd mis Mawrth 2023.

Nodi grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol a datblygu strategaethau i fynd i'r afael â thangynrychiolaeth

- Rhan allweddol o waith trawsnewid ystadegau poblogaeth a mudo'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) fu gwella ansawdd ystadegau poblogaeth, gwella'r diffiniadau ac ystyried seiliau poblogaeth amgen o'r ystadegau a gynhyrchir ganddynt i ddiwallu anghenion defnyddwyr yn well, a sicrhau eu bod yn fwy cynhwysol. Mae cynwysoldeb gwell mewn ystadegau poblogaeth yn hollbwysig, gan eu bod yn sail i'r rhan fwyaf o ystadegau trawslywodraethol fel enwadur (er

enghraifft, wrth gynhyrchu amcangyfrifon o Gynnyrch Domestig Gros [GDP] a chyfraddau diweithdra) a hefyd wrth bwysoli amcangyfrifon arolygon. Mae eu hamcangyfrifon poblogaeth diweddaraf ar sail Gweinyddol yn dangos y cynnydd y maent yn ei wneud.

- Yn ogystal â thrawsnewid eu hystadegau poblogaeth, mae gwaith trawsnewid y SYG hefyd yn cynnwys cynyddu amllder, amseroldeb a chynwysoldeb ystadegau am nodweddion ein cymdeithas. Mae'r SYG wedi bod yn asesu pa mor gynrychiadol yw gwahanol ffynonellau data gweinyddol gan ddefnyddio Cyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr i lywio gwaith i sicrhau cynrychioldeb ystadegau wrth symud ymlaen. Fel rhan o'r ymchwil sy'n sail i ddyluniad cynhyrchu ystadegau poblogaeth yn y dyfodol, cyhoeddwyd ystadegau ethnigrwydd gweinyddol ar gyfer 2020 ym mis Chwefror 2023. Roedd y rhain yn cynnwys cymariaethau cenedlaethol ar lefel gyfanredol ag amcangyfrifon Cyfrifiad 2021, yn ogystal ag ystadegau ar gyfer Cymru am y tro cyntaf.
- Cyhoeddwyd canfyddiadau o ymchwil gychwynnol y SYG ar ansawdd cofnodi ethnigrwydd mewn ffynonellau data gweinyddol iechyd allweddol yn Lloegr ym mis Ionawr 2023.
- Yn ogystal, mae'r SYG yn bwriadu datblygu set o asedau hydredol (a fydd yn caniatáu mewnwelediadau i ganlyniadau yn seiliedig ar brofiadau bywyd pobl). Maent wedi canolbwyntio prawf o gysyniad ar ddatblygu'r astudiaeth Canlyniad Integreiddio Ffoaduriaid, mewn cydweithrediad â'r Swyddfa Gartref, sydd â'r nod o ddarparu mewnwelediad i sut mae ffoaduriaid wedi integreiddio i gymunedau lleol ar ôl symud i Loegr. Mae hyn yn adlewyrchu cynnydd pwysig tuag at ddarparu mewnwelediad i grŵp heb gynrychiolaeth ddigonol mewn cymdeithas.
- Cyflwynodd y SYG Gynllun Arolygon Addasol (ASD) ar gyfer yr Arolwg o'r Gweithlu wedi'i Drawsnewid (TLFS) ym mis Tachwedd 2022 fel strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â thangynrychiolaeth. Mae hwn yn defnyddio data TLFS hanesyddol i bennu nodweddion yr ardaloedd ar lefel Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is (LSOA) sydd leiaf tebygol o ymateb heb ymyrraeth, ac i nodi lle mae ymweliadau cnocio-i-annog yn debygol o fod yn fwyaf effeithiol o ran lleihau gwallau dim ymateb.
- Yn ogystal, er mwyn cynyddu ansawdd yr Arolwg o'r Gweithlu wedi'i Drawsnewid, mae'r SYG wedi bod yn monitro'n agos yr amrywiad mewn ymateb ar draws ardaloedd daearyddol a dosbarthiadau eraill, megis y Mynegai Amddifadedd Lluosog a Dosbarthiadau Ardaloedd Cynnyrch. Mae dangosfwrdd Gwybodaeth Reoli yn galluogi monitro cynrychioldeb y data yn ddyddiol fel y gellir cymryd camau i fynd i'r afael ag ef.
- Fel rhan o'r ymgynghoriad ar ddiwygio'r wefan ffeithiau a ffigurau Ethnigrwydd ym mis Gorffennaf 2022, ac yn unol â'r camau gweithredu a nodwyd yn adroddiad Prydain Gynhwysol, mae Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet wedi bod yn adolygu bylchau mewn data ethnigrwydd; mae hyn yn cynnwys bylchau yn y ddealltwriaeth o ganlyniadau ymfudwyr yn ogystal â bylchau

dadansoddol ehangach. Fe wnaeth yr ymateb i'r ymgynghoriad ffeithiau a ffigyrau Ethnigrwydd ddisgrifio'r naw cam gweithredu ar gyfer yr Hyb Cydraddoldeb, gan gynnwys darparu data mwy gronynnog a dadansoddiad ethnigrwydd defnyddiol.

- Fel rhan o'i hymrwymiad i ddeall cynwysoldeb ymhlith defnyddwyr teithio a thrafnidiaeth, yn 2022, adolygodd yr Adran Drafndiaeth yr angen am ddata mwy cadarn ac amserol ar gyfer dadansoddi rhai grwpiau demograffig penodol ar ei Harolwg Teithio Cenedlaethol. Bydd yn cyflwyno maint sampl cynyddol o 2023 i ddiwallu'r angen hwn.
- Ar ôl cyhoeddi *A yw Prydain yn Decach?* yn 2018, mae'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol wedi dechrau adolygu setiau data allweddol a phynciau a ddefnyddir yn ei Fframwaith Mesur i nodi lle mae sylw annigonol i nodweddion gwarchoddedig, neu feintiau sampl gwael ac anghyson.
- Mae'r Swyddfa Safonau mewn Addysg, Gwasanaethau Plant a Sgiliau (Ofsted) wedi diwygio fframweithiau arolygu sy'n ymwneud â threfniadau ardal leol ar gyfer plant a phobl ifanc ag anghenion addysgol arbennig a/neu anabledau (SEND) a darpariaeth y rhai sy'n gadael gofal gan wasanaethau plant awdurdodau lleol. Mae casgliad data Awdurdod Lleol wedi dechrau i gasglu profiadau defnyddwyr gwasanaeth (plant a phobl ifanc, ymarferwyr a rhieni) ac i sicrhau eu bod yn cael eu cynrychioli'n llawn.

Gwella cynwysoldeb casglu data gweinyddol

- Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi bod yn cynnal ymchwil i ddeall yn well sut mae data ar nodweddion personol yn cael eu casglu gan gyflenwyr data i amlygu meysydd i'w gwella a bydd yn cyhoeddi papur yn disgrifio'r hyn y byddai system boblogaeth y dyfodol yn ei gynnig, o ran nodweddion poblogaeth ochr yn ochr â'r ymgynghoriad cyhoeddus a fydd yn cael ei lansio yn haf 2023. Bydd y canfyddiadau'n cyfrannu at yr ymgynghoriad ar argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth.
- Mae'r Swyddfa Myfyrwyr wedi gweithio gyda'r Asiantaeth Ystadegau Addysg Uwch i nodi'r casgliad o wybodaeth am nodweddion personol gan fyfyrwr addysg uwch ac mae data bellach yn cael eu casglu gan ddarparwyr addysg uwch unigol.
- Defnyddiodd Llywodraeth yr Alban ganfyddiadau ei Harchwiliad Data Cydraddoldeb yn 2022 i ddatblygu cynlluniau i wella data cydraddoldeb. Roedd y rhain yn sail i Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldeb yr Alban 2023 i 2025. Mae'r adborth o ymgynghoriad cyhoeddus ar y cynlluniau hyn wedi'i gyhoeddi i'r holl randdeiliaid ei ddarllen.
- Cyhoeddodd y Swyddfa Gartref Ofyniad Data Blynyddol (ADR) gwirfoddol ar gyfer heddluoedd ar ddata demograffig trawsbynciol (ADR 153). Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r holl gasgliadau data plismona presennol sy'n casglu data

demograffig (gan gynnwys rhyw ac ethnigrwydd) wneud hynny mewn ffordd gyson drwy ei gysoni â Chyfrifiad 2021. Mae hefyd yn cynnwys casglu data arall yn wirfoddol ar nodweddion gwarchoddedig dioddefwyr er mwyn helpu i fonitro dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus.

- Mae Cyllid a Thollau EF wedi bod yn adolygu opsiynau ar gyfer casglu gwybodaeth ddemograffig ychwanegol. Mae gwerthusiad pellach o'r opsiynau hyn yn parhau, a disgwylir i'r argymhellion cychwynnol gael eu cytuno erbyn canol 2023.
- Fe wnaeth aelodau Consortiwm Trais, Iechyd a Chymdeithas (VISION) (City, Prifysgol Llundain) a ariennir gan Bartneriaeth Ymchwil Ymchwil ac Arloesi'r DU (UKRI PRP) gynnal gweithdy gydag Imkaan ym mis Hydref 2022. Asesodd yr ymchwilwyr y codau ethnigrwydd yn feirniadol ar draws y data a ddarparwyd gan yr Arolwg Troseddu, cofnodion meddygol, arolwg iechyd meddwl, data heddlu a data gwasanaethau arbenigol. Mae hyn yn llywio dyluniad fframwaith mesur ar gyfer nodweddion gwarchoddedig.
- Mae cynlluniau Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet ar gyfer Rhaglen Gwella Data Anabledd wedi'u gohirio tra'n aros am benderfyniadau ynghylch cyllid.

Cydweithio i sicrhau bod data gweinyddol y DU yn adlewyrchu nodweddion perthnasol, gan gynnwys drwy gysylltu setiau data perthnasol

- Ym mis Tachwedd 2022, llofnododd Ystadegydd Gwladol, Prif Ystadegwyr a Chofrestryddion Cyffredinol y DU ddatganiad o gytundeb ar gyfer cydweithredu ar ystadegau poblogaeth ac ystadegau cymdeithasol yn y dyfodol. Yn y cytundeb hwn ymrwymodd y partion i gydgefnogaeth wrth gaffael data gweinyddol i gynhyrchu'r ystadegau hyn, rhannu dulliau newydd, a chydlynu er mwyn cysoni allbynnau i'r eithaf.
- Ers mis Ionawr 2022, mae'r Swyddfa Gartref wedi gweithio gyda sawl Adran arall o'r Llywodraeth i hwyluso mynediad diogel a phriodol at ddata gweinyddol perthnasol er mwyn deall poblogaeth y DU yn well, gan gynnwys galluogi gwaith cysylltu perthnasol ac angenrheidiol:
 - fe wnaeth y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) gyhoeddi ystadegau mudo net wedi'u diweddarau ym mis Tachwedd 2022, gan ddefnyddio data gweinyddol y Swyddfa Gartref fel rhan graidd eu hamcangyfrifon mudo o'r tu allan i'r UE. Mae gwaith yn parhau i fireinio'r ystadegau hyn
 - mae gwaith hefyd wedi bod yn mynd rhagddo gyda'r Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau a'r Gymdeithas Llywodraeth Leol (LGA) i ddatblygu ystadegau chwarterol ar lefel leol, gan gefnogi dull seiliedig ar le; bydd hyn yn galluogi cymunedau lleol ac eraill i ddeall ac ymateb yn well i anghenion lleol

- mae'r Swyddfa Gartref a'r SYG wedi datblygu astudiaeth garfan Canlyniadau Integreiddio Ffoaduriaid (RIO). Mae hyn yn cysylltu data gweinyddol a data eraill i ddeall canlyniadau integreiddio dros amser ar gyfer carfannau o ffoaduriaid a adsefydlwyd a'r rhai y rhoddwyd lloches iddynt rhwng 2015 a 2020. Cyhoeddwyd adroddiad ar y prosiect peilot, a gysylltodd ddata Gwiriadau Gadael y Swyddfa Gartref (Ilifoedd i'r DU ac oddi yno) â data iechyd Gwasanaeth Demograffig Personol (PDS) GIG (symudiadau mudo mewnol, mynediad at wasanaethau meddygon teulu), ym mis Mehefin 2022)
- Fe fu'r Swyddfa Safonau mewn Addysg, Gwasanaethau Plant a Sgiliau (Ofsted) yn gweithio mewn partneriaeth â'r SYG i adeiladu ased data cysylltiedig i ddal profiad plentyndod pobl ifanc sy'n rhyngweithio â'r system cyfiawnder troseddol yn well. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys cysylltu data'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a'r Adran Addysg ac yn ceisio deall cysylltiadau rhwng profiadau plentyndod a dedfrydau o garchar yn ddiweddarach.
- Mae Ofsted wedi ymrwmo i gytundeb gyda'r SYG fel mabwysiadwr cynnar y Gwasanaeth Data Integredig (GID) i fanteisio ar gyfleoedd i gysylltu asedau addysg a gofal cymdeithasol plant presennol ymhellach â data trawslywodraethol ar nodweddion unigol a theuluol. Bydd hyn yn gwneud defnydd o Gyfrifiad 2021 ac asedau data poblogaeth mewn modd cyfanredol nad yw'n datgelu.

Mynd i'r afael â phroblemau gyda'r seilwaith data na ellir eu darparu gan arolygon presennol a gwelliannau i ddata gweinyddol

- Gan adeiladu ar y Strategaeth Arolygon newydd y cytunwyd arni yn 2021, mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi dechrau mireinio ei dull o gynnal arolygon cymdeithasol i sicrhau bod argymhellion y Tasglu Data Cynhwysol yn cael eu hystyried a bod cyfleoedd i wella cynhwysiant poblogaethau a dangynrychiolir yn cael eu ceisio'n weithredol.
- Fel rhan o drawsnewid ystadegau am y boblogaeth, mae'r SYG wedi parhau i archwilio rôl arolygon cartrefi i gasglu data ar nodweddion gwarchoddedig a phynciau pwysig eraill lle nad oes unrhyw botensial neu dim ond potensial cyfyngedig mewn data gweinyddol a chaiff hyn ei ystyried fel rhan o'r ymgynghoriad defnyddwyr a gynllunir ar gyfer haf 2023.
- Mae'r Swyddfa Gartref a'r Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau wedi bod yn gweithio gyda thîm arolwg Humanitarian Response Insights yr Wcráin yn y SYG ar y ffordd orau o ymestyn eu hastudiaeth garfan Canlyniadau Integreiddio Ffoaduriaid (RIO) i gynnwys gwybodaeth nad yw wedi'i chasglu trwy gysylltu data gweinyddol, er enghraifft rhwystrau i waith a rhentu preifat, defnyddio gwasanaethau cyhoeddus, iechyd a lles.

- Mae'r gwaith cwmpasu gan Gyllid a Thollau EF (CThEF) i asesu dichonoldeb a fforddiadwyedd casglu data nodweddion gwarchoddedig trwy arolygon ar raddfa fawr wedi'i oedi. Ar hyn o bryd, mae CThEF yn ymchwilio i atebion casglu data posibl eraill i gael cipolwg ar bryderon ac ystyriaethau ynghylch cydraddoldeb cwsmeriaid. Fodd bynnag, nid yw'r posibilrwydd o arolygon ar raddfa fawr o grwpiau cwsmeriaid wedi'i ddiystyru..
- Mae'r arolwg arfaethedig o bobl anabl ar draws y DU gan Ganolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet wedi'i ohirio tra'n aros am benderfyniadau ar gyllid. Mae ffyrdd eraill o ariannu arolwg newydd yn cael eu hystyried, gan gynnwys cyfleoedd ar gyfer ariannu ar y cyd.

Gwerthuso a mynd i'r afael â phroblemau o ran cwmpas poblogaethau nad ydynt yn byw mewn cartrefi preifat

- Yn ystod 2022 i 2023, dechreuodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) adolygiad o ffynonellau data presennol ar sefydliadau cymunedol ar draws gwledydd y DU. Mae adolygiad lefel uchel cychwynnol o argaeledd ffynonellau data ar gyfer gwahanol sefydliadau cymunedol a grwpiau poblogaeth dros dro, megis pobl sy'n profi digartrefedd, ar y gweill.
- Mae ymchwil SYG i werth, a sut orau i gasglu data arolwg gan boblogaethau nad ydynt yn preswyllo mewn cartrefi preifat, gan gynnwys y rhai sy'n byw mewn Sefydliadau Cymunedol, wedi'i ohirio tra'n aros am ganlyniad yr adolygiad o ffynonellau data presennol ar y poblogaethau hyn (gweler uchod). Bydd yr ymchwil hwn yn cael ei wneud yn 2023 yn amodol ar gyllid, a bydd yn bwydo i mewn i'r broses o drawsnewid ystadegau am y boblogaeth a'r argymhelliad sy'n cael ei wneud gan yr Ystadegydd Gwladol ar ddyfodol Cyfrifiad Cymru a Lloegr.
- Mae'r SYG wedi bod yn gwneud cynnydd da ar waith i ymchwilio i gwmpas y poblogaethau sy'n byw mewn sefydliadau cymunedol ledled Cymru a Lloegr yn y data gweinyddol presennol. Mae canlyniadau cynnar o baru Cyfrifiad 2021 â data gweinyddol yn cael eu dadansoddi i asesu pa mor dda yw cynrychiolaeth pobl mewn sefydliadau cymunedol yn y data presennol.
- Yn dilyn gwaith cwmpasu mewn perthynas ag amcangyfrif poblogaethau nad ydynt yn preswyllo mewn cartrefi preifat, cyhoeddodd y syg adolygiad tystiolaeth o ddata presennol ar ddiartrefedd 'cudd' ledled y DU ym mis Mawrth 2023, gan amlygu'r heriau, cymhlethdodau a'r prif fylchau yn y data mewn perthynas â'r boblogaeth hon. Mae ymchwil hefyd ar y gweill i ddatblygu dull ar gyfer canfod maint y menywod sy'n profi digartrefedd 'cudd' ledled y DU.
- Mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn bwrw ymlaen â gwaith i archwilio'r broses o gyflwyno system casglu data digartrefedd ar lefel unigol er mwyn galluogi gwell dealltwriaeth o sefyllfaoedd y rhai sy'n profi digartrefedd statudol. Mae prosiect peilot ar gyfer rhannu samplau o ddata presennol yn cael ei gynnal gydag awdurdodau lleol, â'r nod o gytundeb i rannu data cychwynnol erbyn canol 2023.

- Mae'r Swyddfa Safonau mewn Addysg, Gwasanaethau Plant a Sgiliau (Ofsted) wedi dechrau rheoleiddio'r sector Llety â Chymorth sy'n gwasanaethu plant a phobl ifanc, gan gynnwys casglu data i ddeall maint y sector hwn ac i gysylltu data gweinyddol a gesglir yn ystod proses y rôl reoleiddio hon gyda data lefel plentyn a gesglir gan yr Adran Addysg.

Sicrhau bod anghenion amrywiol ystod o ddefnyddwyr yn cael eu hystyried mewn gweithgareddau casglu data ac adrodd

- Mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud ar weithredu Strategaeth Arolwg y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn 2022 i 2023, ac un o'r rhain yw Cynhwysol trwy Ddyluniad, ac yn benodol ar sut mae'r SYG yn cymryd trosolwg strategol o bortffolio'r arolwg:
 - Mae trefniadau llywodraethu newydd wedi'u rhoi ar waith i weithio ochr yn ochr â fforymau presennol
 - Mae proses rheoli galw arolwg newydd wedi'i lansio ac mae'n helpu i ddod ag eglurder i sut y gall SYG flaenoriaethu ceisiadau defnyddwyr ochr yn ochr â galwadau presennol yn llwyddiannus
 - Mae 'llyfr chwarae' arfer gorau wedi'i lansio i helpu i sicrhau cysondeb ar draws portffolio'r arolwg o ran dulliau dylunio, casglu a phrosesu data arolygon
 - Mae egwyddorion ymchwil a datblygu arolygon newydd gan gynnwys sut i wella cynwysoldeb wedi'u datblygu a fydd yn sicrhau bod ymatebwyr yn ganolog ac yn rhan annatod o ddyluniad yr arolwg
 - Dechreuwyd ar y gwaith o ddatblygu dwy strategaeth parth-benodol - ar gyfer arolygon Busnes a Chymdeithasol - yn 2022 i 2023, gyda dyddiadau lansio disgwylidig yn chwarter cyntaf 2023 i 2024.
- Mae'r SYG wedi ymgysylltu'n helaeth â defnyddwyr ag aelodau o'r cyhoedd, yn ogystal â sefydliadau'r sector cyhoeddus a'r trydydd sector fel rhan o'r gwaith i ddatblygu argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth.
- Mae cyfyngiadau adnoddau wedi gohirio datblygiad y Strategaeth Ymgysylltu â Defnyddwyr gan Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig tan 2023 i 2024.
- Mae'r Adran dros Gymunedau wrthi'n datblygu strategaethau cynhwysiant cymdeithasol newydd ar gyfer Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon a bydd yn parhau tan fandad nesaf y Cynulliad.
- Yn ystod 2022, cynhaliodd Llywodraeth yr Alban ymgynghoriad cyhoeddus ar ddata cynhwysol i ddeall anghenion defnyddwyr am dystiolaeth cydraddoldeb ac unrhyw rwystrau sy'n bodoli ar hyn o bryd. Defnyddiwyd yr ymatebion i lywio ei Gynllun Gweithredu sy'n ganolog i Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldeb 2023 i 2025 yr Alban.

Dadgyfuno — Egwyddor Data Cynhwysol 4

Gwella seilwaith data'r DU i alluogi dadgyfuno cadarn a dibynadwy a dadansoddiad croestoriadol ar draws yr ystod lawn o grwpiau a phoblogaethau perthnasol, ac ar wahanol lefelau o ddaearyddiaeth.

Ynglŷn ag Egwyddor 4

Fe wnaeth y Tasglu Data Cynhwysol gydnabod nad yw'r data a'r dystiolaeth bresennol mewn rhai achosion yn ddigon manwl i'n galluogi i ddeall profiadau pawb yng nghymdeithas y DU. I rai poblogaethau, mae gan yr angen i gyfuno grwpiau ar gyfer dadansoddiad y potensial i "gamliwio materion ac anghenion cymunedau llai a mwy ymylol". Yn ogystal, mae diffyg gronynnedd yn atal ein gallu i ddeall sut mae croestoriad gwahanol nodweddion yn cyfuno i effeithio ar brofiadau pobl.

Maent wedi argymhell:

- gwella manylder y data presennol, gan gynnwys gorsamplu grwpiau penodol mewn gweithgareddau casglu data
- osgoi defnyddio meta-gategoriâu a mabwysiadu ymagwedd groestoriadol at ddadansoddi a dehongli, gan gynnwys mewn offer ar-lein presennol
- sicrhau bod cynwysoldeb wrth wraidd cynllun system ystadegau cymdeithasol y dyfodol

Cyflawniadau hyd yn hyn

Yn gyffredinol, roedd 25 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i alluogi dadgyfuno a dadansoddi croestoriadol. Roedd pob un naill ai wedi'i gwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Gwella gronynnedd data i alluogi dadgyfuno ystyrion

- Fel rhan o'r ymchwil sy'n sail i argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth, mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi archwilio gwneud mwy o ddefnydd o ddata gweinyddol i gynhyrchu ystadegau amlach ac amserol ar gyfer nodweddion poblogaeth, gan gynnwys ar lefel ddaearyddol gronynnog ac ar gyfer nodweddion gwarchoddedig. Mae

ymchwil blaenorol wedi dangos gallu'r SYG i gynhyrchu cyfrif o nodweddion gan gynnwys grŵp ethnig, incwm, tai, statws y farchnad lafur a chyn-filwyr, gan ddefnyddio data gweinyddol yn gyntaf. Mae'r pynciau hyn wedi'u blaenoriaethu ar gyfer ymchwil oherwydd cyfuniad o angen uchel gan ddefnyddwyr a'u hargaeledd mewn ffynonellau data gweinyddol. Mae ymchwil a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2023 yn cynnwys amcangyfrifon o grŵp ethnig, incwm a thai, ac amcangyfrifon amlamryweb i helpu i ddeall canlyniadau gwahanol grwpiau poblogaeth, gan gwmpasu tai ac incwm yn ôl ethnigrwydd.

- Fe wnaeth y SYG arwain a datblygu strategaeth ddata is-genedlaethol Gwasanaeth Ystadegol (GSS) traws-Lywodraethol, sy'n cyfeirio'n benodol at yr egwyddorion data cynhwysol i ddarparu ystadegau mwy amserol, gronynnog a chyson ar lefelau daearyddiaeth is nag a oedd yn bosibl yn flaenorol. Ym mis Mai 2022, cyhoeddwyd cynllun gwaith is-genedlaethol SYG i nodi ymrwymiad cyhoeddus i sut y byddent yn cyflawni'r strategaeth data is-genedlaethol.
- Gyda chymorth yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (DLUHC), mae'r SYG wedi sefydlu rhaglen waith i ddatblygu ystadegau a dadansoddiadau mwy gronynnog sy'n manteisio ar ffynonellau data sydd ar gael yn ddiweddar ac offer delweddu a lledaenu data sy'n gwneud y mewnwediadau hyn yn fwy hygyrch ac yn haws eu defnyddio. Mae llawer o'r gwaith hwn yn gofyn am ddatblygu dulliau newydd o ymdrin â heriau megis dosrannu gweithgarwch busnes ar draws safleoedd sydd wedi'u lleoli mewn mannau gwahanol a chynnal ystadegau nad ydynt yn datgelu gwybodaeth am fusnesau unigol.
- Yn ystod 2022 i 2023 mae'r SYG, unwaith eto gyda chymorth DLUHC, wedi creu gwasanaeth cynghori dadansoddol lleol newydd gyda'r uchelgais o gwmpasu pedair gwlad y DU, a elwir yn SYG Lleol. Y nod yw sicrhau bod arweinwyr lleol a sefydliadau is-genedlaethol yn gallu cyrchu a defnyddio data, ystadegau a dadansoddiadau i gefnogi eu penderfyniadau. Mae'r gwasanaeth hwn yn cael ei gyd-gynllunio â dadansoddwyr lleol ledled Lloegr a'r Prif Ystadegydd ym mhob un o'r gweinyddiaethau datganoledig.
- Mae'r Adran Addysg wedi dechrau casglu data Cynllun Addysg, Iechyd a Gofal (EHC) yn orfodol ar lefel y plentyn/person ifanc yn lle data cyfanredol ar lefel Awdurdod Lleol. Cyhoeddir y data hyn am y tro cyntaf ddiwedd gwanwyn 2023.
- Mae'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wedi comisiynu adroddiad ymchwil i archwilio addasrwydd defnyddio dull sy'n seiliedig ar fodel i gael metrigau lefel Awdurdod Lleol ar gyfer yr Arolwg o Fywyd Cymunedol. Bydd hwn yn cael ei gyhoeddi yn ystod gwanwyn 2023.
- Fel rhan o'r ymgynghoriad ar ddiwygio'r wefan Ffeithiau a Ffigurau Ethnigrwydd, mae Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet wedi cwblhau asesiad o fanylder y setiau data, gan ganolbwyntio'n benodol ar ddefnyddio dosbarthiadau deuaidd gwyn/ddim yn wyn. Mae dadansoddiad o ganlyniadau'r ymgynghoriad yn mynd rhagddo ar hyn o bryd. Mae Cam 7 o'r ymateb i'r ymgynghoriad yn ymrwymo'r Hyb Cydraddoldeb i weithio gydag adrannau i wella gronynedd data ethnigrwydd.

- Mae Llywodraeth Cymru wedi creu tair uned newydd, yr Unedau Tystiolaeth Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd i wella argaeledd, ansawdd, gronynedd a hygyrchedd tystiolaeth am unigolion â nodweddion gwarchoddedig a nodweddion cysylltiedig. Ers hydref 2022:
 - mae'r unedau wedi bod yn cwmpasu blaenoriaethau tystiolaeth gychwynnol, yn ogystal â dechrau Archwiliad Data Cydraddoldeb Cymru
 - mae'r Uned Data Cydraddoldeb hefyd wedi datblygu cynnig ar gyfer asesiad gwerthuso i sicrhau bod gwybodaeth fonitro ddigonol yn ei lle i ddeall effaith y cynllun gweithredu LGBTQ+ ar gymunedau LGBTQ+
 - mae'r Uned Tystiolaeth Gwahaniaethau Anabledd yn ymchwilio i rwystrau i gyflogaeth ac yn dadansoddi bylchau cyflog
 - mae'r Uned Tystiolaeth Gwahaniaethau Hiliol wedi bod yn datblygu asesiad a fframwaith cychwynnol ar gyfer mesur effaith Cynllun Gweithredu Gwrth-hiliaeth Cymru, yn ogystal â datblygu offeryn casglu data i ymchwilio i nodweddion gwarchoddedig Byrddau Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus
- Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi dyfarnu'r contract i gyflawni Arolwg Cenedlaethol Cymru ar gyfer 2024 i 2025, gan alluogi cyfuno unrhyw gyfuniad o chwarteri i gynhyrchu setiau data aml-flwyddyn mawr a chynhyrchu setiau data cyfun dwy flynedd fel arfer. Bydd hyn yn galluogi dadansoddiad manylach o is-grwpiau. Mae'r Unedau Tystiolaeth Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd hefyd wedi bod yn edrych ar gyfleoedd i roi hwb i samplau a chysylltu data, er mwyn gwella manylder y data. Dechreuodd y prosiect ar ddiwedd 2022 ac mae yn y cam cwmpasu a datblygu ar hyn o bryd.
- Yn dilyn hwb rhannol i sampl yr Arolwg Adnoddau Teuluol gan yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP) rhwng Hydref 2021 a Mawrth 2022, cyflwynwyd hwb llawn ym mis Ebrill 2022, gyda'r bwriad o gyflawni maint sampl o 45,000 o aelwydydd ar gyfer y flwyddyn 2022 i 2023. O ganlyniad i heriau wrth sicrhau lefel ddigonol o ymateb aelwydydd, disgwylir i sampl terfynol a gyflawnir fod oddeutu 25,000 o aelwydydd, ond mae hyn yn dal i fod yn welliant ym maint y sampl o gymharu â blwyddyn arferol.
- Mae'r Swyddfa Safonau mewn Addysg, Gwasanaethau Plant a Sgiliau (Ofsted) wedi ymrwymo i adolygu'n barhaus ei chynhyrchiad ystadegol er mwyn gwella gronynedd ystadegau ar gyfer defnyddwyr. Er enghraifft, yn 2022, fe wnaethant ddiwygio'r broses o gynhyrchu ystadegau swyddogol maethu i ddatgysylltu gofalwyr maeth teulu a ffrindiau oddi wrth ddarpariaeth maethu prif ffrwd er mwyn adrodd am dueddiadau mwy addysgiadol yn y sector.

Gorsamplu wedi'i dargeddu i fynd i'r afael â bylchau penodol mewn gwybodaeth

- Yn dilyn cyflwyno ei Chynllun Arolygon Addasol (ASD) ar gyfer yr Arolwg o'r Llafurlu wedi'i Drawsnewid (TLFS) ym mis Tachwedd 2022 (gweler Egwyddor Data Cynhwysol 3), bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn gwerthuso ei effaith i lywio unrhyw newidiadau yn y dyfodol. mewn perthynas â gorsamplu neu dargeddu casglu data ymhellach.
- Mae Cyllid a Thollau EF (CThEF) wedi cynnal dadansoddiad cychwynnol o'r data nodweddion gwarchoddedig sydd ar gael ar gyfer yr arolwg Unigolion, Busnesau Bach ac Asiantau (ISBA), gan gyfuno sawl blwyddyn o ddata. Canfuwyd bod meintiau sampl yn rhy fach yn y rhan fwyaf o grwpiau lleiafrifoedd ethnig i ddarparu casgliadau cadarn, felly mae CThEF yn bwriadu cynnal astudiaeth ddichonoldeb lawn i asesu'r potensial i gynyddu cynrychiolaeth grwpiau lleiafrifoedd ethnig yn yr arolwg.
- Mae Arolwg Panel Rhieni, Disgyblion a Dysgwyr yr Adran Addysg (DfE) wedi cyhoeddi canlyniadau arolwg sy'n cynnwys gorsamplu wedi'i dargeddu o grwpiau â chyfraddau ymateb hanesyddol is, gan gynnwys y rhai sy'n gymwys i gael Prydau Ysgol am Ddim (PYDd) sy'n gymwys, y rhai ag Anghenion Addysgol Arbennig a Statws Anabledd, a'r rhai â statws Plant mewn Angen, i lenwi'r bylchau presennol o ran dealltwriaeth o'r grwpiau hyn.
- Mae'r Adran Addysg (DfE) wedi gweithredu gorsamplu targedig o grwpiau difreintiedig yn ei hastudiaethau Plant y 2020au a Phump i Ddeuddeg, a Thyfu i Fyny yn yr 2020au, er mwyn deall yn well y berthynas rhwng datblygiad, cyrhaeddiad, anfantais ac ystod o nodweddion personol a chartref. Bydd canlyniadau cam un o Plant y 2020au yn cael eu cyhoeddi yn ystod 2024.

Hyrwyddo ymagwedd groestoriadol at archwilio a chyflwyno data cydraddoldeb

- Mae Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet wedi partneru â'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) i gyflawni ei Rhaglen Data Cydraddoldeb. Defnyddiodd cam cychwynnol y gwaith hwn ddata a oedd yn bodoli eisoes i archwilio sut mae canlyniadau pobl yn amrywio yn ôl gwahanol ddimensiynau o gydraddoldeb (gan gynnwys daearyddiaeth a chefnidir economaidd-gymdeithasol). Cyhoeddwyd y dadansoddiad ym mis Ionawr 2023.
- Fel rhan o ail gam y Rhaglen Data Cydraddoldeb i ddatblygu set ddata gysylltiedig i alluogi dadansoddiad croestoriadol manylach (yr Ased Data Cydraddoldeb), mae'r SYG wedi datblygu prototeip sy'n cysylltu data cofrestr Pobl â Rheolaeth Arwyddocaol (PSC) Tŷ'r Cwmnïau i ddata Cyfrifiad 2011. Mae ansawdd y prototeip hwn yn cael ei asesu ar hyn o bryd gan staff Swyddfa'r Cabinet yn y Gwasanaeth Ymchwil Diogel.

- Yn 2022, cyhoeddodd y SYG gyfres o ddadansoddiadau gan ddefnyddio setiau data cysylltiedig i alluogi dadansoddiad mwy gronynnog a chroestoriadol. Roedd y rhain yn cynnwys addysg, symudedd cymdeithasol a chanlyniadau i fyfyrwyr sy'n cael prydau ysgol am ddim yn Lloegr:
 - Addysg, symudedd cymdeithasol a chanlyniadau ar gyfer myfyrwyr sy'n cael prydau ysgol am ddim yn Lloegr
 - Cefndir addysg a gofal cymdeithasol pobl ifanc sy'n rhyngweithio â'r system cyfiawnder troseddol
 - Pam mae derbynwyr prydau ysgol am ddim yn ennill llai na'u cyfoedion
 - Pwy yw'r plant sy'n mynd i ofal yn Lloegr?
 - Cefndir addysgol plant sy'n derbyn gofal sy'n rhyngweithio â'r system cyfiawnder troseddol
- Mae'r Swyddfa Myfyrwyr wedi datblygu a chyhoeddi set o fesurau croestoriadol i wella dealltwriaeth o'r canlyniadau y mae grwpiau gwahanol yn debygol o'u profi ar draws cylch bywyd myfyrwyr, gan gynnwys mynediad i addysg uwch, a pharhad mewn addysg uwch.
- Mae'r SYG wedi dechrau cynnal dadansoddiad croestoriadol gan ddefnyddio Cyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr. Hyd yn hyn, mae dadansoddiad cyffredinol wedi'i gyhoeddi ar ieuchyd cyffredinol ac anabledd yn ôl oedran a rhyw, gyda dadansoddiad ar gyfer canlyniadau a nodweddion eraill wedi'u cynllunio yn ystod 2023 i 2024.
- Gan gydnabod pwysigrwydd deall sut y gall canlyniadau amrywio yn ôl nodweddion megis grŵp ethnig, mae ymchwil y SYG sy'n sail i argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth yn cynnwys dangos dichonoldeb defnyddio data gweinyddol i gynhyrchu amcangyfrifon sy'n dangos dwy nodwedd neu fwy gyda'i gilydd ar y lefel is-genedlaethol gan gynnwys incwm yn ôl ethnigrwydd a thai yn ôl ethnigrwydd.
- Fel rhan o gyhoeddi'r fframwaith dangosyddion cyfalaf dynol, roedd y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn bwriadu cynnal dadansoddiad croestoriadol yn 2022 ar yr hyn sy'n ysgogi caffael gwybodaeth a sgiliau gydol oes. Mae hyn wedi'i ohirio gyda'r fframwaith dangosyddion ac mae'r broses o gasglu data'n dal i gael ei datblygu. Bellach disgwylir casglu a dadansoddi data rhwng 2023 a 2024.

Gwella dealltwriaeth trwy ddefnyddio ymagwedd croestoriadol at offer ar-lein presennol

- Yn ogystal ag amrywiaeth o setiau data ac erthyglau dadansoddi o Gyfrifiad 2021 yng Nghymru a Lloegr, mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi cyhoeddi eu 'Creu Set Ddata Bwrpasol.' Mae'r offeryn adeiladu tablau hyblyg hwn yn galluogi defnyddwyr i archwilio data Cyfrifiad 2021 y tu hwnt i ddadansoddiad SYG, ac yn galluogi defnyddwyr i gynhyrchu ystadegau amlamryweb drostynt eu hunain. Mae'r SYG hefyd wedi cyhoeddi offeryn proffil 'Adeiladu ardal

bwrpasol' sy'n galluogi defnyddwyr i lunio eu hardaloedd eu hunain ar fap, neu i ddefnyddio neu ddiwygio daearyddiaethau a osodwyd ymlaen llaw, ac archwilio data cyfrifiad ar gyfer yr ardal honno.

Sicrhau bod argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar ddyfodol y Cyfrifiad ac Ystadegau'r Boblogaeth yn bodloni'r ystod lawn o anghenion cynwysoldeb

- Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi bod yn parhau i fonitro gweithrediad argymhellion perthnasol y Tasglu Data Cynhwysol, er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu hadlewyrchu'n briodol yn argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth.
- Trwy ymgysylltu'n helaeth â defnyddwyr a'r Ymgynghoriad a fydd yn cael ei lansio yn Haf 2023 ac a fydd yn llywio argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth, mae'r SYG yn ceisio cael dealltwriaeth well fyth o anghenion defnyddwyr, a bydd cynwysoldeb yn ffocws allweddol iddynt, a bydd y rhain yn llywio eu cynlluniau ymchwil yn y dyfodol yn ogystal ag argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol.

Cysyniadau — Egwyddor Data Cynhwysol 5

Sicrhau priodoldeb ac eglurder ynghylch y cysyniadau sy'n cael eu mesur ar draws yr holl ddata a gesglir.

Ynglŷn ag Egwyddor 5

Amlygodd y Tasglu Data Cynhwysol bwysigrwydd sicrhau bod ymchwilwyr yn glir ynghylch yr hyn y maent yn ceisio ei fesur mewn perthynas â nodweddion ac amgylchiadau personol er mwyn helpu i wella cynwysoldeb, cywirdeb a chysondeb data a thystiolaeth. Canolbwyntiodd y Tasglu ar sawl maes lle roedd yn teimlo y dylid gwneud gwelliannau, gan gynnwys:

- sicrhau bod safonau data, diffiniadau a dulliau mesur yn cyd-fynd â newidiadau cymdeithasol a deddfwriaethol a'u bod yn cael eu hystyried yn briodol ac yn gywir gan ddarpar gyfranogwyr ymchwil a grwpiau perthnasol
- sicrhau bod dealltwriaeth gysyniadol glir yn sail i gasglu data, tra hefyd yn gwella hygyrchedd a phriodoldeb canfyddedig y mesurau a'r dulliau a ddefnyddir ymhlith darpar gyfranogwyr
- sicrhau eglurder yn yr iaith a ddefnyddir wrth gasglu data, dadansoddi ac adrodd ar ganfyddiadau
- sicrhau tryloywder ynghylch sut mae data wedi'u casglu wrth rannu ac adrodd ar ddata fel y gall eraill asesu eu rhinweddau a'u cynwysoldeb drostynt eu hunain.

Cyflawniadau hyd yn hyn

Yn gyffredinol, roedd 28 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i sicrhau priodoldeb ac eglurder cysyniadau. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (26) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac yn unol â'r amserlen ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Sicrhau bod mesurau ar gyfer poblogaethau gwahanol yn adlewyrchu safonau a deddfwriaeth gyfredol yn gywir

- Ymrwymodd Llywodraeth Cymru i ymchwilio i ffyrdd o ddatblygu tystiolaeth yn unol â'r model cymdeithasol o anabledd o 2022. Mae eu hymchwiliadau cychwynnol i sut i gydgyhyrchu ymchwil a gweithio ochr yn ochr â phobl anabl wedi cynnwys adolygiad o lenyddiaeth a chynngor gan aelodau o'r Tasglu Hawliau Anabledd. Yn seiliedig ar hyn, mae dull cydgynhyrchu wedi'i gynllunio gyda gwaith ychwanegol wedi'i gynllunio i ddatblygu theori newid yn ystod 2023.

- Gweithiodd Swyddfa'r Cabinet gyda'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn 2022 i ddeall yr hyn sy'n ysgogi cyfraddau ymateb isel i gwestiynau am gefndir economaidd-gymdeithasol gweithlu'r Gwasanaeth Sifil. Nid yw'r cyfraddau ymateb presennol yn ddigon i'w cyhoeddi fel rhan o Ystadegau'r Gwasanaeth Sifil. Mae gwaith yn mynd rhagddo mewn adrannau i wella cyfraddau ymateb fel y gellir cyhoeddi data ar gefndir economaidd-gymdeithasol yn y dyfodol. Yn ogystal â'n helpu i gyflawni'r ymrwymadau a nodir yn Strategaeth Amrywiaeth a Chynhwysiant y Gwasanaeth Sifil, gellir defnyddio'r data hyn i ddatblygu dull a ysgogir gan ddata ac a arweinir gan dystiolaeth i ysgogi mwy o gynhwysiant.

Sicrhau bod dealltwriaeth gysyniadol glir yn sail i gasgliadau data hygyrch a phriodol

- Ar ôl ymgynghori â Chanolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet a'r gweinyddiaethau datganoledig, cyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) Gynllun Cysoni Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS) ym mis Chwefror 2022, gan nodi cynlluniau ar gyfer adolygu a diweddarau safonau a chanllawiau cysoni cyfredol GSS. Cyhoeddwyd diweddariad dilynol ym mis Rhagfyr 2022 gyda rhagor o wybodaeth am y cynnydd a gyflawnwyd mewn perthynas â safonau a chanllawiau gan gynnwys hunaniaeth genedlaethol, yr iaith Gymraeg, ethnigrwydd, dosbarthiad economaidd-gymdeithasol, gwasanaeth blaenorol yn y lluoedd arfog, a chymwysterau. Gweler hefyd Data Cynhwysol Egwyddor 7
- Mae'r SYG wedi cyflwyno dull ymatebydd-ganolog i ddyluniad ei harolygon o'r dechrau i'r diwedd, gyda'r nod o wneud profiad yr arolwg yn un perthnasol, yn ddealladwy ac yn briodol i ymatebwyr. Dros y flwyddyn ddiwethaf, defnyddiwyd y dull hwn yn benodol wrth ddatblygu'r Arolwg o'r Gweithlu Llafur wedi'i Drawsnewid gyda'r nod o'i gyflwyno i bob arolwg cymdeithasol arall.
- Yn 2022, fe fu Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn gweithio gyda'r SYG, rhanddeiliaid eraill ac arbenigwyr ar brofiadau bywyd pobl anabl ar gynllun cychwynnol arolwg o bobl anabl ledled y DU. Mae angen profion a gwaith pilot cyn unrhyw weithredu pellach. Mae gweithredu'n dibynnu ar gyllid pellach, ac mae opsiynau ar gyfer hyn yn cael eu harchwilio ar hyn o bryd ar draws y Llywodraeth a chyda sefydliadau partner allanol posibl, gan gynnwys cyfleoedd ar gyfer ariannu ar y cyd.
- Cyhoeddodd Llywodraeth yr Alban ganllawiau ym mis Mawrth 2022 ar gasglu data a geiriad cwestiynau i'w defnyddio ar gyfer casglu data cydraddoldeb. Ers hynny mae'r canllawiau newydd hyn wedi'u cyflwyno ar draws y sector cyhoeddus yn yr Alban.
- Bydd dyluniad arolwg panel chwe wythnos yr Adran Addysg o athrawon ac arweinwyr ysgolion a cholegau, y Panel Ysgolion a Cholegau (SCP), yn parhau i ganolbwyntio ar bynciau y mae sail resymegol glir ar gyfer yr angen adrannol a chraffu trylwyr ar eu cyfer. Lle bo modd, bydd yr arolwg yn defnyddio cwestiynau safonol presennol gyda chwestiynau newydd yn seiliedig ar arfer

gorau dylunio a phrofion gwybyddol i sicrhau cynnyrch terfynol sy'n hawdd ei ddeall ac yn berthnasol i'r sector. Mae tonnau blaenorol y panel wedi'u cyhoeddi. Bydd tonnau ymchwil yn cael eu cynnal trwy gydol blwyddyn academaidd 2022 i 2023 ac mae trafodaethau'n parhau ynghylch blynyddoedd y dyfodol i'r panel.

- Ailosododd yr Adran Drafnidiaeth y contract ar gyfer yr Arolwg Teithio Cenedlaethol (NTS) yn 2022 a defnyddiodd argymhellion y Tasglu Data Cynhwysol fel ysbrydoliaeth ar gyfer cwmpasu rhaglen ymchwil dulliau NTS.
- Mae'r Adran ar gyfer Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau wedi gweithio'n agos gyda grwpiau Partneriaeth Gwybodaeth Ganolog a Lleol (CLIP) yr awdurdod lleol, gan adolygu gofynion data newydd. Ym mis Rhagfyr 2022, cymeradwywyd newidiadau i ddadansoddiadau cenedligrwydd ar gyfer casglu data ystadegau digartrefedd (H-CLIC) ac o fis Ebrill 2023 bydd yn cynnwys dadansoddiadau ar gyfer y rhai sy'n dychwelyd neu'n cyrraedd o Syria, Afghanistan, Hong Kong neu Wcráin.

Sicrhau eglurder yn yr iaith a ddefnyddir wrth gasglu ac adrodd ar ddata

- Mewn ymgynghoriad â'r Pwyllgor Rhyngweinyddol, fel y crybwyllwyd eisoes, cyhoeddodd y SYG Gynllun Cysoni Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS) i adolygu a gwneud gwelliannau o ran eglurder iaith. Mae'r SYG wedi gwneud llawer iawn o waith ymgysylltu ar draws y Llywodraeth a gweinyddiaethau datganoledig Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon i hyrwyddo a sefydlu'r broses o fabwysiadu safonau wedi'u cysoni. Gwneir hyn drwy amrywiaeth o fentrau gan gynnwys rhwydwaith o hyrwyddwyr cysoni adrannol, cymorth pwrpasol ar gyfer casgliadau data proffil uchel y llywodraeth a sesiynau hyfforddi ar draws adrannau. Mae rhagor o wybodaeth am y Cynllun Cysoni GSS ar gael o dan Egwyddor Data Cynhwysol 7.
- Fe wnaeth y Swyddfa Weithredol yng Ngogledd Iwerddon ddrafftio canllawiau ar fonitro poblogaethau ethnig er mwyn darparu fframwaith safonol i helpu cyrff cyhoeddus i gasglu gwybodaeth mewn modd cyson ond hyblyg, gan wella'r modd y darperir gwasanaethau a chydaddoldeb i wahanol boblogaethau ethnig a mudol sy'n byw yng Ngogledd Iwerddon. Cafodd y canllawiau drafft eu cynhyrchu a'u hystyried yn ystod 2022, gyda'r gweithredu'n amodol ar gytundeb gan yr holl gyrff perthnasol.
- Ar gyfer Cyfrifiad Cymru a Lloegr 2021, gofynnodd y SYG am farn ar gynllun cynnwys a rhyddhau allbynnau Cyfrifiad 2021. Roedd yr ymgynghoriad yn ymdrin ag iaith a labelu ar gyfer pynciau megis ethnigrwydd, hunaniaeth genedlaethol, iaith, a chrefydd. Er enghraifft, buont yn ymgynghori ar eu cynnig i gyflwyno'r dosbarthiad grŵp ethnig yn nhrefn yr wyddor yn ogystal â'r iaith a ddefnyddir yn y tablau dosbarthu. Mae adborth o'r ymgynghoriad wedi'i gyhoeddi yn Allbynnau Cyfrifiad 2021: cynigion cam dylunio a rhyddhau cynnwys. Yn ogystal, ymgysylltodd y SYG drwy weithgorau, megis Grŵp Ethnig y SYG a'r Panel Sicrwydd Crefydd i geisio adborth ar yr iaith a'r labelu

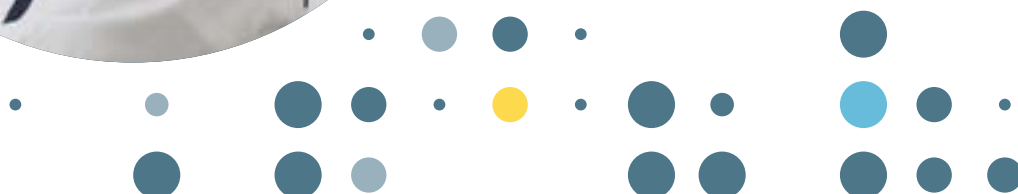
a ddefnyddir ar gyfer allbynnau'r cyfrifiad. Roedd hyn yn cynnwys cael ystod amrywiol o adborth gan adrannau eraill y llywodraeth, academyddion a chynrychiolwyr grwpiau cymunedol.

- Yn 2022, Fe wnaeth y Swyddfa Gartref adolygu a diweddarau ei Safonau Data'r Gweithlu ar gyfer nodweddion gwarchodedig i gefnogi asesu a yw heddluoedd, fel rhan o Raglen Ymgodiad yr Heddlu, yn dod yn fwy cynrychioliadol o'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu. Lle bo'n bosibl, mae safonau data wedi'u halinio â Chyfrifiad 2021 neu'n tynnu ar safonau cysonedig presennol a nodir gan Wasanaeth Ystadegol y Llywodraeth. Mae'r safonau cofnodi bellach yn cael eu defnyddio gan partneriaid plismona, yn ogystal â chasgliadau data gweithlu'r heddlu. Mae rhagor o fanylion ar gael ynng nghanllaw gweithlu'r heddlu.
- Fel rhan o waith gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu Cynllun Gweithredu Gwrth-hiliaeth Cymru, adnabuwyd nad oedd y derminoleg Gymraeg a ddefnyddir ar hyn o bryd wrth drafod hil ac ethnigrwydd bob amser yn addas i'r diben: naill ai nid oedd terminoleg yn bodoli neu roedd wedi dyddio. Roedd hyn yn rhwystr i drafod y pwnc yn Gymraeg. Strategaeth y Gymraeg Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050: Mae miliwn o siaradwyr Gymraeg yn canolbwyntio'n glir ar gynyddu defnydd o'r Gymraeg. Sefydlwyd grŵp o arbenigwyr iaith a chynrychiolwyr o wahanol gymunedau ethnig lleiafrifol a datblygwyd set o dermau Gymraeg a gyflwynwyd wedyn i'r cyhoedd ar gyfer ymgynghoriad. Mae'r termau i drafod hil ac ethnigrwydd yn y Gymraeg wedi'u hymgorffori yng nghronfeydd termau cydnabyddedig BydTermCymru a Phorth Termau Cenedlaethol Cymru.

Sicrhau tryloywder ynghylch sut mae data wedi'u casglu wrth rannu ac adrodd ar ddata

- Roedd Cyllid a Thollau EF yn bwriadu comisiynu adolygiad o fetadata ystadegau swyddogol yn 2022 a, lle bo angen, gwella gwybodaeth gyhoeddedig am sut mae data wedi'u casglu mewn cyhoeddiadau ystadegau swyddogol. Cafodd hyn ei ohirio ac erbyn hyn bydd yn dechrau yn 2023.
- Yn 2022, adolygodd yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ddogfennaeth a oedd yn cyd-fynd â chyhoeddiadau eu harolwg i sicrhau bod metadata yn cael eu darparu i ddefnyddwyr asesu ansawdd ac addasrwydd data a sicrhau cydymffurfedd â deddfwriaeth hygyrchedd. Yn 2023, byddant hefyd yn archwilio dichonoldeb gwahanol ddulliau o ddelweddu'r data hwn i'w wneud yn fwy hygyrch.

- Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi cyhoeddi metadata sy'n cydfynd â datganiadau data unamryweb o Gyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr, gan gynnwys mewn perthynas â nodweddion personol, gan roi eglurder i ddefnyddwyr ynghylch sut mae'r data wedi'u casglu a'u cyfuno. Bydd Geiriadur Data, sy'n darparu gwybodaeth am ddiffiniadau, newidynnau a dosbarthiadau, hefyd yn parhau i gael ei ddiweddarau wrth i'r SYG symud drwy'r cyfnod nesaf o ryddhau allbynnau'r cyfrifiad dros y flwyddyn i ddod a thu hwnt.
- Mae'r SYG yn cynnal asesiad parhaus o ansawdd y ffynonellau gweinyddol a ddefnyddir i drawsnewid ystadegau am y boblogaeth. Bydd hyn yn cynhyrchu metadata i helpu cynhyrchwyr a defnyddwyr i ddeall cryfderau a chyfyngiadau'r ffynonellau gweinyddol, gan gynnwys eu cynwysoldeb. Mae adroddiadau ar ansawdd y data gweinyddol a ddefnyddiwyd ar gyfer Cyfrifiad 2021 ac ansawdd y ffynonellau data gweinyddol a ddefnyddiwyd i ddatblygu'r Set Data Poblogaeth Ystadegol ar gyfer Cymru a Lloegr wedi'u cyhoeddi. Bydd adroddiadau ansawdd pellach yn cael eu cyhoeddi yn 2023 wrth i'r gwaith fynd rhagddo.

Dulliau — Egwyddor Data Cynhwysol 6

Ehangu'r ystod o ddulliau sy'n cael eu defnyddio'n rheolaidd a chreu ymagweddau newydd at deall profiadau ar draws poblogaeth y DU.

Ynglŷn ag Egwyddor 6

Cydnabu'r Tasglu y gallai ystod o wahanol ddulliau fod yn ddefnyddiol wrth nodi ac archwilio profiadau grwpiau amrywiol. Efallai y bydd angen dulliau newydd i oresgyn rhwystrau penodol i gyfranogi mewn casglu data, i alluogi ymdeimlad o fwy o ymddiriedaeth a dibynadwyedd wrth gymryd rhan mewn ymchwil, ac i alluogi'r rhai a allai fod yn cael eu tangynrychioli ar hyn o bryd yn ystadegau a thystiolaeth y DU i fod yn fwy gweladwy.

Cyflawniadau hyd yn hyn

Yn gyffredinol, roedd 19 o fentrau yn y cynllun gweithredu sylfaenol yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i ehangu'r ystod o ddulliau a ddefnyddir a datblygu dulliau newydd. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (15) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Ehangu'r ystod o ddulliau a ddefnyddir i gasglu data mwy cynhwysol

- Yn 2022, fe wnaeth Campws Gwyddor Data'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) weithio'n agos â Phwyllgor Arbenigwyr y Cenhedloedd Unedig ar Ddata Mawr a Gwyddor Data a chyrrff ystadegol eraill i gyflymu'r defnydd cyfrifol o ddeallusrwydd artiffisial (AI), gwyddor data a data mawr i foderneiddio ystadegau swyddogol ar lefelau rhanbarthol, cenedlaethol a byd-eang. Roeddent hefyd yn cefnogi mentrau byd-eang i ddod o hyd i ffynonellau data amgen i lenwi bylchau data sy'n gysylltiedig â Nodau Datblygu Cynaliadwy a dangosyddion agenda 2030.
- Fe wnaeth SYG ddatblygu a chyhoeddi protocol ar gyfer asesu ansawdd a gwerth y gall ffynonellau data meintiol ansyddogol eu hychwanegu at fesur cynnydd tuag at y Nodau Datblygu Cynaliadwy, fel rhan o ehangu'r data a ddefnyddir a chefnogi'r ethos o "wneud yr anweladwy yn weladwy." Bydd yr angen am brotocol tebyg ar gyfer ffynonellau data ansoddol yn cael ei asesu yn ystod 2023.

- Mae'r SYG wedi treialu ymchwil ansoddol arloesol i archwilio cynwysoldeb a chynrychioldeb mewn data gweinyddol. Maent yn parhau â'r ymchwil hwn ac ar hyn o bryd yn archwilio dulliau newydd (meintiol ac ansoddol) i ddeall a mesur cynwysoldeb a chynrychioldeb mewn data gweinyddol.
- Yn 2022, dechreuodd y SYG raglen o ymchwil ansoddol gyda chymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol yn ystadegol, gan ganolbwyntio ar y rhai a amlygwyd yn argymhellion y Tasglu Data Cynhwysol. Defnyddiwyd amrywiaeth o ddulliau arloesol gan gynnwys casglu data gan ymchwilwyr sy'n gymheiriaid, ac ystod o dechnegau arbenigol i alluogi ac annog cyfranogiad gan bobl ifanc ag anghenion addysgol arbennig ac anabledau. Roedd cyhoeddiadau yn ystod 2022 yn cynnwys:
 - Profiadau pobl anabl o weithgareddau, nwyddau a gwasanaethau
 - Profiadau addysgol pobl ifanc ag anghenion addysgol arbennig ac anabledau yn Lloegr
 - Profiadau Bywyd Sipsiwn a Theithwyr yng Nghymru a Lloegr.
- Fe wnaeth yr Uned Anabledd yng Nghanolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet gomisiynu adolygiad systematig o dystiolaeth mewn perthynas â phrofiadau bywyd pobl anabl yn y DU, i bwysu a mesur ymchwil ansoddol berthnasol a nodi bylchau allweddol mewn dealltwriaeth a blaenoriaethau ar gyfer gwaith pellach. Datblygwyd cronfa ddata yn 2022 sy'n adnodd mewnol ar gyfer nodi deunydd perthnasol ar gyfer adroddiadau thematig ar agweddau ar anabledd.
- Fe wnaeth y SYG gyfrannu at adroddiad gan Gomisiwn Economaidd Cenedlaethol Unedig Ewrop (UNECE) ar gynnal a chadw, diweddarau ac ailhyfforddi modelau dysgu peirianyddol. Roedd hyn yn cynnwys adolygiad o lenyddiaeth ar ragfarn gymdeithasol mewn modelau dysgu peirianyddol a hyfforddwyd ymlaen llaw a dulliau dad-dueddu posibl. Mae'r ymchwil hwn yn parhau.
- Mae'r SYG wedi parhau i ymchwilio i ddulliau gwell o gysylltu data, fel rhan o'r Adolygiad Data Cydgysylltiedig yn y Llywodraeth. Llwyddodd y gwaith cysylltu a gwblhawyd fel rhan o Gyfrifiad 2021 i sicrhau cysylltiadau ansawdd uchel ac effeithlon drwy ddefnyddio technegau lluosog gan gynnwys dulliau arloesol megis dysgu peirianyddol. Mae deall a lleihau tuedd cysylltiadau yn ffocws o fewn y gwaith hwn.
- Mae'r SYG yn cynnal rhaglen waith sy'n archwilio strategaethau ar gyfer priodoli yng nghyd-destun data gweinyddol cysylltiedig ac yn gwerthuso effaith diffyg sy'n cronni oherwydd gwallau cysylltu neu ddiffyg ymdriniaeth ac a all gyflwyno rhagfarn yn y canfyddiadau. Mae prosiectau sydd ar y gweill yn cynnwys ymchwil i ddiffyg data gweinyddol a dulliau i'w nodi ac addasu ar ei gyfer; a datblygu dulliau golygu a phriodoli sy'n addas ar gyfer ffynonellau data gweinyddol lluosog integredig a dulliau o wella methodoleg cysylltu. Mae canfyddiadau cychwynnol wedi'u cyhoeddi ar gynwysoldeb mewn data gweinyddol am boblogaethau yr ystyrir eu bod mewn perygl neu'n anodd eu cyfrif megis y rhai sy'n profi digartrefedd.

Cysylltu data ar gyfer dadansoddi gwell

- Bydd y Gwasanaeth Data Integredig (IDS), sydd ar hyn o bryd mewn cyfnod beta cyhoeddus, yn darparu llyfrgell dulliau ystadegol ar gyfer defnyddwyr achrededig yn ogystal â gwasanaethau paru a chysylltu data, y disgwylir iddi fod ar gael yn ddiweddarach yn 2023. Yn 2022, creodd y tîm IDS Ased Data Cydraddoldeb prawf-cysyniad, sy'n cael ei brofi ar hyn o bryd gan Wasanaeth Ymchwil Diogel (SRS) y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG), gyda'r nod o greu fersiwn mwy hygyrch yn yr IDS yn 2023. Mae'r tîm IDS hefyd mewn trafodaethau ynghylch amlyncu Cronfa Ddata Ymchwil Iechyd y Cyhoedd a data Cyfrifiad 2011, sy'n gysylltiedig â Chyfrifiad 2021. Mae rhai data sydd eu hangen eisoes o fewn IDS, megis data Cyfrifiad 2021, yn ogystal â chofnodion genedigaethau a marwolaethau a fydd yn galluogi mewnwelediadau mwy gronynnog i mewn i gydraddoldeb a chroestoriad. Fodd bynnag, nid yw'r cofnodion genedigaethau a marwolaethau ar hyn o bryd mewn ffurf y gellir ei chysylltu a disgwylir iddynt gael eu mynegeo yn ôl y gwasanaeth paru yn ystod 2023 a fydd yn caniatáu dadansoddiad cyfoethocach.
- Mae llawer o'r ymchwil i drawsnewid ystadegau am y boblogaeth wedi canolbwyntio ar fanteision cysylltu data er mwyn sicrhau gwell ystadegau ynghylch poblogaeth, mudo ac ystadegau cymdeithasol, fel y cyfeirir ato yn yr adroddiad hwn. Ymhellach, cyhoeddodd y SYG gynllun lefel uchel ar gyfer Ased Data Cyfrifiad yn 2022. Byddai hon yn astudiaeth gyswllt arfaethedig gwbl gynrychiadol a chynhwysol ar gyfer y boblogaeth, gan ddefnyddio data arolwg a gweinyddol perthnasol, ac astudiaethau ethnograffig. Byddai'n galluogi dadansoddiad gronynnog, hydredol o grwpiau poblogaeth amrywiol.
- Yn 2022, fe fu Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn gweithio gyda'r SYG i ddatblygu set ddata gysylltiedig yn darparu data genedigaethau a marwolaethau babanod yn ôl ethnigrwydd mamau ochr yn ochr â newidynnau economaidd-gymdeithasol eraill o Gyfrifiad Cymru a Lloegr. Bydd hyn yn galluogi mewnwelediad i wahaniaethau iechyd mamau, gan ganiatáu i ymyriadau mwy targedig gael eu datblygu. Bydd ystadegau disgrifiadol o'r set ddata hon yn cael eu cyhoeddi ar ffeithiau a ffigurau Ethnigrwydd yn 2023; yn ogystal, bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn cynhyrchu dadansoddiad dyfnach o'r risgiau posibl sy'n gysylltiedig â marwolaethau babanod, gan gynnwys ethnigrwydd y fam.
- Mae'r Adran Ynni, Diogelwch a Sero Net wedi bod yn gweithio gyda'r SYG ac Administrative Data Research UK i gysylltu data o Astudiaeth Hydredol Aelwydydd y DU (Deall Cymdeithas) â data ar ddefnydd ynni cartrefi ymhlith y rhai sy'n rhoi caniatâd ar gyfer y cysylltiad. Bydd hyn yn galluogi archwilio patrymau defnydd ar gyfer gwahanol fathau o gartrefi. Disgwylir i set ddata sy'n barod ar gyfer ymchwil fod ar gael yn y Gwasanaeth Ymchwil Diogel (SRS) yn 2023.

- Yn 2022, archwiliodd yr Adran ar gyfer Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (DLUHC) y cysylltiad posibl rhwng data digartrefedd statudol (H-CLIC) ag ystod o setiau data trawslywodraethol eraill er mwyn darparu mewnwelediad pellach i ddigartrefedd a chysgu allan. Fel rhan o hyn, mae DLUHC hefyd yn gweithio gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a'r Swyddfa Ystadegau Gwladol i gysylltu data ar droseddu, carchardai a phrawf a data digartrefedd i ddeall y berthynas â rhyddhau o garchar, a chyda'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol i gysylltu data ar driniaeth cyffuriau ac alcohol gyda'r holiadur cysgu allan i ddeall y berthynas â chamddefnyddio sylweddau. Mae'r Adran hefyd yn defnyddio cysylltiadau data i archwilio digartrefedd mynych. Disgwylir i brosiectau peilot cysylltu data gael eu cyflawni yn 2023.

Gwella argaeledd data hydredol, gan gynnwys casglu profiadau dros dro

- Fe wnaeth yr Adran Addysg barhau â'i Astudiaeth Hydredol o Bobl Ifanc yn Lloegr 2 (LSYPE2), yn dilyn carfan o bobl ifanc 13 i 14 oed yn 2013 drwy flynyddoedd olaf addysg orfodol, ac i mewn i fathau eraill o addysg, hyfforddiant, cyflogaeth a gweithgareddau eraill, a chasglu gwybodaeth am lwybrau gyrfa ac ystod o nodweddion personol. Bydd y nawfed don ar gyfer y casgliad data hwn ar gael ar gais yn 2023 i 2024, ochr yn ochr â'r holl donau blaenorol.
- Mae rhaglen Astudiaethau Paneli Addysg a Chanlyniadau (EOPS) yr Adran Addysg wedi cynllunio tair astudiaeth garfan newydd. Bydd Plant yr 2020au (EOPS-A) yn dilyn plant rhwng 9 mis a 5 oed. Mae'r astudiaeth hon wedi'i pheilota a gwaith maes ton un wedi'i gynnal, gyda thonnau pellach i'w cynnal yn ystod 2023. Bydd Pump i Ddeuddeg (EOPS-B) yn dilyn plant o'u haddysg gynradd yn gynnar (blynyddoedd un neu ddwy) hyd at ddiwedd yr ysgol gynradd. (blwyddyn chwech). Mae'n cael ei dreialu ar hyn o bryd a bydd yn defnyddio meini prawf cymhwysedd Prydau Ysgol Am Ddim o'r Gronfa Ddata Disgyblion Genedlaethol i orsamplu disgyblion dan anfantais, a deall yn well y berthynas rhwng cyrhaeddiad, anfantais ac ystod o nodweddion personol a chartref. Mae Tyfu i Fyny yn yr 2020au (EOPS-C) yn astudiaeth gyfatebol ar gam tebyg sy'n canolbwyntio ar ddisgyblion ysgol uwchradd.

Sicrhau bod dulliau arloesol a hyblyg yn ystyried materion cydsyniad, ymddiriedaeth a dibynadwyedd

- Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn sicrhau bod setiau data nad ydynt yn gysylltiedig neu gyfunol sy'n cynnwys dadansoddi data o Gyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr yn cael eu cymeradwyo gan y byrddau moesegol perthnasol cyn dechrau unrhyw waith dadansoddi. Mae'r SYG yn cyflwyno cynigion yn rheolaidd ar gyfer unrhyw gysylltiad data â byrddau moesegol ac yn sicrhau bod y gweithgaredd hwn yn cydymffurfio â pholisïau Rheoli Datgelu Ystadegol, yn ôl yr angen.

- Mae hyn hefyd yn berthnasol i waith y SYG sy'n gysylltiedig â thrawsnewid ystadegau am y boblogaeth, lle mae gwaith ystadegol yn cael ei adolygu a'i sicrhau drwy sianeli ffurfiol (megis y Panel Adolygu Sicrwydd Methodolegol) a bod yr holl astudiaethau cyswllt yn cael eu cymeradwyo gan Bwyllgor Cynghori Moeseg Data yr Ystadegydd Cenedlaethol. Yn yr un modd, bydd trawsnewid arolygon y SYG yn cael ei adolygu a'i sicrhau drwy fforymau priodol. Ar gyfer tryloywder, mae cofnodion a phapurau o gyfarfodydd y Panel Adolygu Sicrwydd Methodolegol; a Phwyllgor Cynghori ar Foeseg Data yr Ystadegydd Gwladol hefyd ar gael ar-lein.

Cysoni - Egwyddor Data Cynhwysol 7

Dylid adolygu safonau wedi'u cysoni ar gyfer grwpiau a phoblogaethau perthnasol o leiaf bob pum mlynedd a'u diweddarau a'u hehangu lle bo hynny'n angenrheidiol, yn unol â normau cymdeithasol newidiol ac anghenion ymatebwyr a defnyddwyr.

Ynglŷn ag Egwyddor 7

Mae'r egwyddor hon yn gysylltiedig ag Egwyddor Data Cynhwysol 5. Mae'n ymwneud â sicrhau bod y diffiniadau, y safonau a'r canllawiau ar gyfer casglu data ar wahanol grwpiau o'r boblogaeth, boed hynny drwy arolygon neu drwy ddefnyddio data a gesglir at ddibenion gweinyddol, yn cyd-fynd â'r newid yn y gymdeithas. DU. Mae cysoni diffiniadau yn ystod y cam casglu data yn alluogwr allweddol i gyflawni cymaroldeb data ar draws pedair gwlad y DU.

Cyflawniadau hyd yn hyn

Yn gyffredinol, roedd 12 o fentrau yn y Cynllun Gweithredu yn canolbwyntio'n benodol ar feysydd sy'n berthnasol i sicrhau bod safonau wedi'u cysoni yn cael eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd. O'r rhain, roedd y rhan fwyaf (naw) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar amser ychydig dros flwyddyn yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

Dysgu oddi wrth wledydd eraill a chyrrff rhyngwladol i sicrhau bod safonau wedi'u cysoni yn parhau i fod yn briodol ac yn berthnasol

- Fel rhan o'r gweithgarwch ymgysylltu â defnyddwyr sy'n cefnogi argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol yn 2023 ar ddyfodol y cyfrifiad ac ystadegau poblogaeth, mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn chwarae rhan weithredol yn rhyngwladol wrth ddatblygu safonau wedi'u cysoni. Mae hyn yn cynnwys cymryd rhan yn Nhasglu Comisiwn Economaidd Ewrop y Cenhedloedd Unedig (UNECE) ar Gysyniadau a Diffiniadau Poblogaeth, a ddechreuodd gyfarfod ym mis Chwefror 2023. Bydd hyn yn sicrhau bod datblygu safonau a diffiniadau newydd yn parhau i dynnu ar gydweithio rhyngwladol ac arfer gorau.

- Mae Grŵp Dinas Titchfield dan arweiniad y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar Ystadegau sy'n Gysylltiedig â Heneiddio a Data wedi'u Dadgyfuno ag Oedran wedi parhau i weithio gyda'r gymuned ryngwladol i ddatblygu canllawiau cyfeirio. Mae hyn yn cynnwys aelodau o Swyddfeydd Ystadegol Cenedlaethol, asiantaethau'r Cenhedloedd Unedig, asiantaethau amlochrog a dwyochrog, academyddion, a sefydliadau cymdeithas sifil.

Gwella cysoni a chymharedd data ar draws gwledydd y DU, rhanbarthau a thros amser

- Cyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) Gynllun Gwaith Cysoni Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS) ym mis Chwefror 2022 fel y cytunwyd gyda'r gweinyddiaethau datganoledig a Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet. Mae'n dangos cynlluniau i adolygu a diweddarau safonau a chanllawiau wedi'u cysoni ar gyfer y mesurau cysyniadol sy'n ymwneud â nodweddion cydraddoldeb. Cyhoeddwyd diweddariad ar gynnydd ym mis Rhagfyr 2022. Yn ogystal, yng ngwanwyn 2023, cyhoeddodd y tîm cysoni ganfyddiadau o'u hymchwil a'u hymgysylltiad i Iechyd Meddwl, Anabledd ac Ethnigrwydd.
- Mae mecanweithiau llywodraethu newydd i fonitro a chyflawni'r Cynllun Cysoni GSS wedi'u sefydlu fel rhan o'r trefniadau a sefydlwyd i fonitro a llywio cynnydd yn erbyn argymhellion y TDC [Tasglu Data Cynhwysol]. Mae'r cynllun cysoni'n cael ei lywodraethu gan y Pwyllgor Dadansoddi a Gwerthuso GSS ac mae'n cael ei graffu'n allanol gan Bwyllgor Cynghori ar Ddata Cynhwysol yr Ystadegydd Gwladol annibynnol (gweler Egwyddor Data Cynhwysol 2).
- Mae Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet a'r SYG wedi cynyddu'r cydweithredu ar gysoni data drwy weithio'n agos ar adolygu safonau a chanllawiau ar gyfer casglu data ar nodweddion personol. Mae hyn yn cynnwys prosiect ar y cyd i adolygu'r defnydd o iaith yn ymwneud ag ethnigrwydd.
- Ym mis Rhagfyr 2022, cyhoeddodd y SYG Gynllun Gwaith Cydlyniant GSS wedi'i ddiweddarau. Mae'n nodi cynlluniau i wella cydlyniant yr ystadegau a gynhyrchir ar draws y llywodraeth a phedair gwlad y DU. Mae chwe phrosiect wedi'u cwblhau yn ystod 2022 i 2023 ar y testunau argaeledd trafndiaeth gyhoeddus, ansawdd swyddi, data adeiladu tai, iechyd (ysmygu), setiau data newydd ar gyfer masnach mewn nwyddau a gwasanaethau a hwb sampl a gymhwyswyd i'r arolwg masnach ryngwladol mewn gwasanaethau.
- Ym mis Mai 2022, cyhoeddodd y SYG gynllun gwaith is-genedlaethol SYG i nodi ymrwymiad cyhoeddus i sut y byddent yn cyflawni'r strategaeth ddata is-genedlaethol, a chyda chymorth yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (DLUHC), sefydlodd y SYG raglen waith i ddatblygu ystadegau a dadansoddiad mwy gronynnog. Yn ystod 2022 i 2023 mae'r SYG, unwaith eto gyda chymorth DLUHC, wedi creu gwasanaeth cynghori dadansoddol lleol newydd gyda'r uchelgais i gwmpasu pedair gwlad y DU, a elwir yn SYG Lleol. Y nod yw sicrhau

bod arweinwyr lleol a sefydliadau is-genedlaethol yn gallu cyrchu a defnyddio data, ystadegau a dadansoddiadau i gefnogi eu penderfyniadau. Mae'r gwasanaeth hwn yn cael ei gynllunio ar y cyd â dadansoddwyr lleol ledled Lloegr a'r Prif Ystadegydd ym mhob un o'r gweinyddiaethau datganoledig.

Sicrhau defnydd ehangach o safonau cysoni wrth gasglu ac adrodd ar ddata

- Yn 2022, comisiynodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) a Chanolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet ymchwil ar y cyd fel rhan o'r gwaith o ddatblygu safon newydd wedi'i chysoni ag ethnigrwydd ac ar gyfer ymateb Swyddfa'r Cabinet i gamau gweithredu o'r adroddiad Inclusive Britain. Roedd yr ymchwil yn cynnwys cymysgedd o drafodaethau grŵp a chyfweliadau manwl gyda chyfranogwyr yn nodi eu bod yn aelodau o wahanol grwpiau ethnig. Gwahoddwyd cyfranogwyr y grwpiau ffocws hefyd i gymryd rhan mewn tasg i nodi iaith a therminoleg ethnigrwydd cynhwysol a sy'n gwarthnodi. Fel yr amlinellwyd yn yr adroddiad diweddarau Prydain Gynhwysol, mae'r ymchwil ar ganfyddiadau o ethnigrwydd wedi'i gyhoeddi, ac mae Swyddfa'r Cabinet hefyd wedi cyhoeddi safonau wedi'u diweddarau ar gyfer data ethnigrwydd. Mae'r safonau hyn yn dwyn ynghyd arfer gorau a chanllawiau ynghylch data ethnigrwydd. Maent yn rhoi gwybodaeth i gynhyrchwyr data'r sector cyhoeddus a defnyddwyr data am sut i gasglu, dadansoddi ac adrodd yn well ar ddata ethnigrwydd. Mae hyn yn cynnwys pwysigrwydd defnyddio safonau cysoni Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth.
- Mae Cyllid a Thollau EF (CThEF) wedi rhoi proses newydd ar waith i sicrhau bod ceisiadau ymchwil yn ystyried casglu data nodweddion gwarchoddedig ar gyfer unigolion. Bydd hyn yn galluogi gwerthuso gwahaniaethau mewn canfyddiadau rhwng grwpiau gwarchoddedig a gwella amrywiaeth y cyfranogwyr. Yn ogystal, mae CThEF yn drafftio safonau casglu data ar gyfer casglu data nodweddion gwarchoddedig i gwmpasu'r rhai a gesglir ar hyn o bryd ac a allai gael eu casglu yn y dyfodol.
- The Daeth Consortiwm Trais, Iechyd a Chymdeithas (VISION) (City, Prifysgol Llundain) a ariennir gan Bartneriaeth Ymchwil Ymchwil ac Arloesedd y DU (UKRI PRP) â chynhyrchwyr data a defnyddwyr data yn y meysydd perthnasol ynghyd yng nghynhadledd flynyddol VISION ym mis Medi 2022 a cyfarfodydd Bwrdd Cynghori VISION ym mis Rhagfyr 2022 a mis Mai 2023, gan ddarparu fforwm ar gyfer ymgysylltu i alluogi cysoni data.

Hygyrchedd — Egwyddor Data Cynhwysol 8

Sicrhau bod data a thystiolaeth y DU yr un mor hygyrch i bawb, tra'n diogelu hunaniaeth a chyfrinachedd y rhai sy'n rhannu eu data.

Ynglŷn ag Egwyddor 8

Dim ond os ydynt ar gael ac yn hygyrch i bawb y gellir gwireddu potensial llawn data a thystiolaeth. Cydnabu'r Tasglu'r cyfoeth o ddata a thystiolaeth werthfawr sydd eisoes ar gael mewn amrywiaeth o fformatau i ddiwallu ystod eang o anghenion. Fodd bynnag, yn eu hargymhellion, amlygwyd meysydd penodol lle y gellid gwella hygyrchedd, tra'n parhau i sicrhau bod hunaniaeth a chyfrinachedd y bobl sy'n rhoi eu data yn cael eu diogelu. Oherwydd hynny fe wnaethon nhw ganolbwyntio ar:

- creu un adnodd i archwilio a chael mynediad at holl ddata a dadansoddiadau cydraddoldeb y DU mewn un lle
- gwella mynediad at ddata gweinyddol, at y data crai i'w defnyddio gan ddadansoddwyr ac at allbynnau cyhoeddedig hygyrch i'r rhai sydd â diddordeb mewn deall yr hyn y maent yn ei ddangos
- datblygu offer ar-lein newydd hawdd eu defnyddio sy'n galluogi unrhyw un sydd â diddordeb i archwilio setiau data sy'n bodoli eisoes
- sicrhau bod allbynnau ar gael i gynulleidfaoedd amrywiol, gan ystyried gwahaniaethau o ran iaith, llythrennedd, fformat a dealltwriaeth.

Llwyddiannau hyd yn hyn

O'r 23 o ymrwymadau sydd wedi'u cynnwys yn y cynllun gweithredu sylfaenol gyda'r nod o wella hygyrchedd data a thystiolaeth, roedd y rhan fwyaf (21) naill ai wedi'u cwblhau neu ar y gweill ac ar y trywydd iawn erbyn diwedd mis Mawrth 2023.

Creu "siop un stop" o ddata a dadansoddiadau cydraddoldeb

- Drwy gydol 2022, ystyriodd Canolfan Cydraddoldeb a Chynhwysiant y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yr opsiynau ar gyfer darparu adnodd data a dadansoddi cydraddoldeb canolog, archwiliadwy a hygyrch ar gyfer y DU gyfan yn unol ag argymhellion TDC. Arweiniodd hyn at benderfyniad i archwilio dichonoldeb datblygu 'porth data cydraddoldeb' i'w gynnal gan y Gwasanaeth Data Integredig yn 2023.

Gwella mynediad at ddata gweinyddol ar gyfer ystod eang o ddefnyddwyr

- Mae'r Swyddfa Gartref wedi bod yn gweithio gyda'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) i ddatblygu set ddata gysylltiedig, yr astudiaeth garfan Canlyniadau Integreiddio Ffoaduriaid (RIO), i ddeall yn well y canlyniadau ar gyfer ffoaduriaid a ailsefydlwyd a'r rhai y rhoddwyd lloches iddynt (gweler Egwyddor Data Cynhwysol 3). Y cynllun yw ehangu mynediad i'r set ddata hon i'r gymuned ymchwil ehangach.
- Fel rhan o'u gwaith yn arwain menter didwylledd data gyda Gwasanaeth Derbyn y Prifysgolion a'r Colegau a'r SYG (prosiect rhannu data GRADE), mae'r Swyddfa Cymwysterau a Rheoleiddio Arholiadau wedi sicrhau bod micro-ddata gweinyddol perthnasol ar gael i ymchwilwyr achrededig drwy Wasanaeth Ymchwil Diogel (SRS) SYG. Mae hyn yn galluogi ymchwil annibynnol yn seiliedig ar ddata â ffugenw, gan gynnwys caniatáu craffu ar ddyfarnu graddau ac yn arbennig ar grwpiau gwarchoddedig. Bydd data pellach yn cael eu rhannu yn y dyfodol yn dibynnu ar y galw.
- Yng Ngogledd Iwerddon (GI) datblygwyd y Cyswllt Canlyniadau Addysgol (EOL) fel rhan o fenter Ymchwil Data Gweinyddol Gogledd Iwerddon a ariennir gan y Cyngor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (ESRC) i alluogi ymchwilwyr achrededig i gael mynediad at ddata gweinyddol cysylltiedig a gesglir gan yr Adran Addysg. Lanswyd y set ddata ym mis Mawrth 2023 ac fe'i hystyrir yn gam un o brosiect ehangach i greu cronfa ddata Canlyniadau Addysgol Hydredol Gogledd Iwerddon a fydd yn cael ei datblygu ar y cyd â'r Adran Addysg, Adran yr Economi ac academyddion ym Mhrifysgolion Queen's ac Wlster.

Cyhoeddi data gweinyddol presennol sy'n gwella dealltwriaeth o gynwysoldeb

- Mae'r Adran Addysg wedi ymgorffori dadansoddiadau Prydau Ysgol am Ddim yn y datganiad ystadegau swyddogol 'Ysgolion, disgyblion a'u nodweddion'.
- Yn ystod 2022, cyhoeddodd y Swyddfa Myfyrwyr set ddata manylach fel rhan o'u cyhoeddiadau blynyddol presennol ar gydraddoldeb ac amrywiaeth ymhlith myfyrwyr addysg uwch a'u canlyniadau addysgol. Roedd hyn yn cynnwys nodweddion myfyrwyr ychwanegol, nad ydynt wedi'u hadrodd yn unman arall, ynghyd â gwybodaeth ynghylch ansawdd data.
- Mae Llywodraeth yr Alban wedi bod yn bwrw ymlaen â gwaith i wella'r dadansoddiadau cydraddoldeb sydd ar gael o ddangosyddion y Fframwaith Perfformiad Cenedlaethol (NPF) ac mae gwaith yn mynd rhagddo i wella tryloywder lle na ddarperir dadansoddiadau ar hyn o bryd.

Gwelliannau i offer presennol, a datblygu offer newydd a ysgogir gan ddinasyddion, gan wella hygyrchedd data

- Yn 2022, cyflwynodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) nifer o fentrau gan gynnwys:
 - dangosfwrdd rhyngweithiol ar ystadegau troseddu a chyfiawnder. Roedd hyn yn helpu defnyddwyr i lywio ystadegau cyhoeddedig a gynhyrchwyd gan gyrff cyhoeddus yng Nghymru a Lloegr yn ymwneud â throseddau yn cynnwys cyllyll neu offer miniog ac effaith troseddu ar unigolion a chymdeithas (niwed troseddol)
 - “Creu Set Ddata Bwrpasol” fel rhan o allbynnau Cyfrifiad 2021. Mae'r offeryn hwn yn galluogi pobl i ddefnyddio data Cyfrifiad 2021 Cymru a Lloegr i ateb cwestiynau nad ydynt wedi'u cynnwys yn nadansoddiad SYG. Mae'r SYG hefyd wedi creu mapiau rhyngweithiol sydd wedi galluogi miliynau o bobl i ddarganfod sut oedd bywydau pobl ledled Cymru a Lloegr ym mis Mawrth 2021
 - lansio'r gyfrifiannell chwyddiant personol ar-lein sy'n galluogi defnyddwyr i weld sut mae cynnydd mewn costau byw wedi effeithio arnynt yn ystod y flwyddyn ddiwethaf
 - offeryn cymharu prisiau siopa i alluogi pobl i ddeall sut mae pris cyfartalog eitemau yn newid dros amser
 - cyrraedd dinasyddion trwy gynnwys cryno ar lwyfannau, gan gynnwys Instagram
- Fel y trafodwyd o dan Egwyddor Data Cynhwysol 4, gyda chymorth gan yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (DLUHC), mae'r SYG wedi sefydlu rhaglen waith i ddatblygu ystadegau a dadansoddiadau mwy gronynnog sy'n manteisio ar ffynonellau data newydd, delweddu data ac offer lledaenu sy'n gwneud y mewnwediadau hyn yn fwy hygyrch a hawdd eu defnyddio. Mae llawer o'r gwaith hwn yn galw am ddatblygu dulliau newydd o ymdrin â heriau megis dosrannu gweithgarwch busnes ar draws safleoedd sydd wedi'u lleoli mewn mannau gwahanol a chynnal ystadegau nad ydynt yn datgelu gwybodaeth am fusnesau unigol.
- Hefyd, gyda chefnogaeth DLUHC, nod y SYG wrth greu gwasanaeth cynghori dadansoddol lleol newydd gyda'r uchelgais o gwmpasu pedair gwlad y DU, a elwir yn SYG Lleol, yw sicrhau bod arweinwyr lleol a sefydliadau is-enedlaethol yn gallu cyrchu a defnyddio data, ystadegau, a dadansoddi i gefnogi eu penderfyniadau. Mae'r gwasanaeth hwn yn cael ei gyd-gynllunio â dadansoddwyr lleol ledled Lloegr a'r Prif Ystadegydd ym mhob un o'r gweinyddiaethau datganoledig.

- Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae Canolfan Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet wedi bod yn ymchwilio i anghenion defnyddwyr ar gyfer dangosfyrddau data archwiliadol. Mae'r gwaith o ddatblygu'r dangosfyrddau'n parhau, a disgwylir i'r dangosfwrdd cyntaf, ar ddata symudedd cymdeithasol, gael ei gyhoeddi ym mis Medi 2023.
- Yn dilyn profion manwl gan ddefnyddwyr yn 2022, bydd Llywodraeth Cymru yn datblygu syllwr rhyngweithiol ar y we i gyflwyno canlyniadau'r Arolwg Cenedlaethol, gan wella hygyrchedd tra'n parhau i gynnal y symlrwydd sy'n bwysig i ddefnyddwyr.
- Yn ystod 2022 i 2023, cyflwynodd yr Adran Addysg ddangosfyrddau atodol ochr yn ochr â nifer o'u cyhoeddiadau i gynyddu hygyrchedd data a dadansoddiadau ac mae hwn bellach yn gynnig safonol ar gyfer cyhoeddiadau priodol. Mae profi hefyd wedi dechrau ar brototeip o Ryngwyneb Rhaglennu Cymwysiadu data cyhoeddus (API) a fydd yn darparu llwybr newydd at gyrchu ystadegau adrannol.
- Mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra) wedi bod yn diweddarau ei Fframwaith Dangosyddion Canlyniadau ar gyfer dangosfwrdd digidol Cynllun yr Amgylchedd 25 Mlynedd ochr yn ochr â'r dystiolaeth wyddonol greiddiol. Mae ystyried hygyrchedd data'n ganolog i ddatblygiad parhaus y dangosfwrdd.
- Mae tîm Arolwg Pobl a Natur Defra hefyd wedi datblygu archwiliwr data Arolwg Pobl a Natur i ddarparu mynediad i ddata ar-lein. Gellir dadansoddi'r data yn ôl newidynnau demograffig amrywiol, gan gynnwys rhywedd, ethnigrwydd, a chyflwr iechyd neu salwch.
- Mae'r Adran Gwaith a Phensiynau wedi sicrhau bod data o'r Arolwg Adnoddau Teuluol ar gael yn eu hofferyn ar-lein Stat-Xplore, gan alluogi defnyddwyr i greu tablau sy'n benodol i'w hanghenion.
- Ym mis Chwefror 2023, cyhoeddodd y Swyddfa Gwella Iechyd a Gwahaniaethau ei dangosfwrdd Sbotolau, i wella hygyrchedd data sy'n cofnodi canlyniadau iechyd cyhoeddus grwpiau iechyd Cynhwysiant. Bydd gwaith datblygu pellach yn digwydd mewn modd ailadroddol yn dibynnu ar flaenoriaethau'r llywodraeth a rhanddeiliaid ac argaeledd data. Bydd Sbotolau yn cael ei gynnal a'i ddiweddarau'n barhaus.
- Mae'r Swyddfa Safonau mewn Addysg, Gwasanaethau Plant a Sgiliau (Ofsted) wedi gweithredu canlyniadau ei hadolygiad diweddar o gyhoeddiadau ystadegol, a gymeradwywyd gan y Swyddfa Rheoleiddio Ystadegau (OSR), gan gynnwys camau gweithredu i ddileu hen gynhyrchion data ar-lein o blaid setiau data pum mlynedd sy'n cydymffurfio â Chanllawiau Hygyrchedd Cynnwys Gwe (WCAG) 2.1 wrth iddynt barhau i ymchwilio i lwyfannau rhyngweithiol amgen.

- Mae Asiantaeth Ymchwil ac Ystadegau Gogledd Iwerddon (NISRA) wedi parhau i ddatblygu delweddau data newydd gan gynnwys Archwiliwr Ardal Cyfrifiad 2021, Dangosfwrdd Llesiant a Dangosfwrdd Mewnwelediad o'r Farchnad Lafur. Mae rhagor o enghreifftiau ar gael ar wefan NISRA.
- Fe wnaeth y Weinyddiaeth Gyfiawnder lansio'r Hyb Data a Mewnwelediadau (DIH) ganol 2022, sy'n hwyluso mynediad at ddata corfforaethol y Weinyddiaeth Gyfiawnder at ddefnydd mewnol. Gall defnyddwyr gael y data corfforaethol mewnol y maent ei eisiau neu ei angen ac mae rhwydwaith hyrwyddwyr data wedi'i sefydlu i weithio ar wella llythrennedd data, gan alluogi hyder a gallu o ran defnyddio offer data, dangosfyrddau ac apiau a ryddheir drwy'r DIH.

Sicrhau bod iaith, llythrennedd, fformat a dealltwriaeth yn cael eu hystyried wrth gyflwyno dadansoddiadau a thystiolaeth

- Ym mis Ebrill 2022, cyhoeddodd Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet flog yn annog pobl i beidio â defnyddio'r term 'BAME'. Maent hefyd wedi cyhoeddi diweddariad ar gynnydd i adroddiad Prydain Gynhwysol, gan gynnwys canfyddiadau ymchwil gyda phobl o wahanol grwpiau ethnig i ddeall yn well yr iaith a'r derminoleg y maent yn uniaethu â nhw. Bydd Swyddfa'r Cabinet yn parhau i adolygu sut mae sylw yn y cyfryngau i faterion hil ac ethnigrwydd yn effeithio ar y cymunedau sy'n cael sylw a datblygu argymhellion i annog adroddiadau cyfrifol a chywir ar faterion ethnigrwydd.
- Mae Swyddogaeth Ddadansoddi'r Llywodraeth wedi cynhyrchu e-ddysgu newydd, sy'n esbonio dulliau arfer gorau o greu a chyhoeddi delweddau data sylfaenol.
- Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi cyflwyno ei dadansoddiad a'i thystiolaeth mewn ffyrdd newydd a hygyrch. Mae hyn yn cynnwys gwneud Arolwg Dilynol Ymateb Dyngarol y DU yn hygyrch mewn Wcreineg a chreu gwahanol fformatau adroddiadau a fideos i rannu canfyddiadau ymchwil ansoddol i blant ag Anghenion Addysgol Arbennig ac Anabledau.
- Gan adeiladu ar y gwaith hygyrchedd a wnaed fel rhan o'r gwaith o gyflawni Cyfrifiad 2021, mae'r SYG wedi cynnull gweithgor i fwrw ymlaen â datblygu cyfathrebu hygyrch.
- Fel rhan o'i gwaith i ddatblygu argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth, mae'r SYG wedi cynnal rhaglen ymgysylltu â defnyddwyr ar raddfa fawr, gan geisio adborth ar ei chyhoeddiadau a'i gwefan.
- Mae'r Swyddfa Gartref wedi cyflwyno canllawiau hygyrchedd digidol penodol ar gyfer dadansoddwyr sy'n cynhyrchu ystadegau ac ymchwil a gyhoeddir ar GOV. UK, i sicrhau bod y rhain yn hygyrch i bawb. Yn ogystal, mae grŵp newydd o hyrwyddwyr Hygyrchedd Digidol o fewn y gymuned ddadansoddol yn gweithio i wella hygyrchedd cynnyrch ystadegol ac adroddiadau ymchwil ar gyfer defnyddwyr mewnol ac allanol.
- Mae tîm Nodau Datblygu Cynaliadwy (SDGs) y Swyddfa Ystadegau Gwladol,

Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet, yr Adran Addysg a'r Swyddfa Myfyrwyr wedi ymgorffori asesiadau rheolaidd o hygyrchedd yn eu prosesau a'u llwyfannau cyhoeddi.

- Mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a'r Cydbwyllgor Cadwraeth Natur yn adolygu Dangosyddion Bioamrywiaeth a byddant yn rhoi'r argymhellion hygyrchedd ar waith yn ystod 2023. Bydd yr adroddiad a'r argymhellion yn cael eu cyhoeddi yn 2023.
- Mae'r Swyddfa Gartref, Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig a'r AdranFfyniant Bro, Tai a Chymunedau i gyd wedi gwneud cynnydd da o ran sicrhau bod eu cyhoeddiadau ar gael mewn fformat HTML.
- Ochr yn ochr â symud cyhoeddiadau i fformat HTML a gwella tablau ategol seiliedig ar daenlenni, mae'r AdranFfyniant Bro, Tai a Chymunedau hefyd wedi bod yn dylunio dangosfyrddau data rhyngweithiol ar ystod o ddangosyddion awdurdodau lleol i fodloni safonau Canllawiau Hygyrchedd Cynnwys Gwe (WCAG), gan wella hygyrchedd i bobl lliwddall a rhannol ddall a'r ffordd y mae darllenwyr sgrin yn rhyngweithio â'u dangosfyrddau.
- Mae Asiantaeth Ystadegau ac Ymchwil Gogledd Iwerddon (NISRA) yn datblygu cyhoeddiadau HTML i wneud eu hallbynnau'n fwy hygyrch. Mae enghreifftiau'n cynnwys cyhoeddiadau ar gyfer Credyd Cynhwysol, Amseroedd Aros Canser, Cofrestriadau Blyneddol mewn ysgolion cymorth grant, Adroddiad misol y Farchnad Lafur ac Agweddau at gerdded, beicio a chludiant cyhoeddus. Bydd mwy o gyhoeddiadau yn cael eu datblygu ar ffurf HTML wrth i Biblinellau Dadansoddol Atgynhyrchadwy gael eu rhoi ar waith ar draws NISRA i gyd.

Ymrwymïadau yn y dyfodol

Ar gyfer ail flwyddyn Cynllun Gweithredu'r TDC, 2023 i 2024, mae amrywiaeth uchelgeisiol o weithgareddau wedi'u cynllunio.

Mae cyfran sylweddol o'r rhain yn parhau o 2022 i 2023.

Mae hyn yn arbennig o wir pan ddechreuodd astudiaethau dichonoldeb strategol, tymor hwy yn 2022, a fydd yn rhoi canlyniadau a fydd yn caniatáu ystyriaeth a phenderfyniadau ar y camau nesaf.

Ymrwmiadau yn y dyfodol rhwng 2023 a 2024

Mae hyn yn cynnwys:

- parhau i gyflwyno Cynllun Cysoni Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth i adolygu safonau casglu data a diffiniadau ar gyfer data arolygon a data gweinyddol, i sicrhau eu bod yn cadw i fyny â'r gymdeithas sy'n datblygu. Mae'r blaenoriaethau'n cynnwys safon newydd wedi'i chysoni â chefnidir cymdeithasol economaidd ar gyfer y DU gyfan ar gyfer casglu data ar-lein; safon newydd wedi'i chysoni â statws priodasol ar gyfer casglu data ar-lein; safon newydd wedi'i chysoni ag anabledd ar gyfer casglu data ar-lein; safon newydd wedi'i chysoni ag ethnigrwydd ar gyfer casglu data ar-lein; adolygiad cychwynnol o'r safon cyfeiriadedd rhywiol; a diweddarau'r tudalennau gwe cysoni ar ryw i adlewyrchu cyfres o ganllawiau technegol presennol ar gyfer casglwyr data.
- parhau i weithredu Strategaeth Arolwg y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ac ehangladau casglu data eraill mewn adrannau megis yr Adran Addysg, yr Adran Drafnidiaeth, y Swyddfa Myfyrwyr, a Llywodraethau Cymru a'r Alban i lenwi bylchau data, gan gynnwys y bobl hynny sy'n byw y tu allan i gartrefi preifat. Bydd y SYG yn gwerthuso effaith gweithredu Cynllun Arolwg Addasol ar yr Arolwg Gweithlu wedi'i drawsnewid i lywio unrhyw newidiadau yn y dyfodol o ran gorsamplu neu dargedu casglu data ar arolygon eraill ymhellach.
- ymchwil i ddefnydd cynyddol o ddata gweinyddol mewn adrannau megis Cyllid a Thollau EF, y Swyddfa Gartref, yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau, yr Adran Ynni, Diogelwch a Sero Net, Llywodraeth yr Alban, Asiantaeth Ystadegau ac Ymchwil Gogledd Iwerddon, y Weinyddiaeth Cyfiawnder ac yn y SYG yng nghyd-destun cynllunio system y dyfodol ar gyfer cynhyrchu ystadegau poblogaeth, mudo ac ystadegau cymdeithasol.
- parhau i gynyddu cydweithredu ar draws system ystadegol y DU a nodi cyfleoedd i gydweithio, gan gynnwys gyda'r gweinyddiaethau datganoledig, a chyda'r SYG yn chwarae rhan gynyddol ragweithiol wrth hwyluso hyn drwy Is-bwyllgor Gwasanaeth Ystadegol newydd y Llywodraeth ar Ddata Cynhwysol.
- datblygu ymhellach ddulliau ac ymagweddau cysylltu data, a chyflwyno fersiynau o'r Gwasanaeth Data Integredig (GID) yn y dyfodol i alluogi dadansoddiad croestoriadol gwell o setiau data sy'n gysylltiedig ar draws sefydliadau'r llywodraeth, gan gynnwys datblygu prototeip yr Ased Data Cydraddoldeb (EDA) i'r cam nesaf. Bydd hyn yn iteraidd yn dod ag ystod o setiau data hydredol, lefel uchaf erioed a ddelir ar draws y llywodraeth at ei gilydd, gan alluogi dadansoddiad mwy cadarn a manwl o gydraddoldeb.

Ymrwymïadau'r dyfodol ar ymddiriedaeth — Egwyddor Data Cynhwysol 1

Creu amgylchedd o ymddiriedaeth a dibynadwyedd sydd yn caniatáu ac yn annog pawb i gyfrif a chael eu cyfrif yn nata a thystiolaeth y DU.

Gwella ymddiriedaeth a dibynadwyedd wrth ddarparu a defnyddio data

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau i arwain Grŵp Gorchwyl a Gorffen i fynd i'r afael ag argymhelliad 'contract cymdeithasol' y Tasglu Data Cynhwysol, gyda'r nod o fwrw ymlaen â chanfyddiadau ymchwil gyda phobl ifanc am yr hyn sy'n ysbrydoli eu hymddiriedaeth a beth yw eu hanghenion gwybodaeth penodol ynghylch rhannu data personol. Bydd penderfyniadau'n cael eu gwneud yn ystod haf 2023 ynghylch y camau nesaf, yn seiliedig ar gyngor grŵp Gorchwyl a Gorffen y prosiect sy'n cynnwys arbenigwyr annibynnol a chynrychiolwyr o'r gweinyddiaethau datganoledig.
- Bydd Kings College London yn parhau i ddefnyddio Citizen Science i gasglu data gyda chymunedau yn 2023. Mae'r garfan gyntaf o brosiectau gwyddoniaeth dinasyddion wedi'i recriwtio, a bydd yn dechrau gweithio ym mis Mehefin, gyda phrosiectau'n dod i ben yn Rhagfyr. Maent yn cwmpasu 35 o brosiectau i gyd, tri ohonynt wedi'u lleoli yn y DU, yn gweithio ar fioamrywiaeth, hygyrchedd a symudedd trefol.

Ehangu ymgysylltu a meithrin ymddiriedaeth gyda darpar grwpiau ymatebwyr

- Fel rhan o gynlluniau ar gyfer ymgynghori ac ymgysylltu ynghylch argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth, bydd Hyb Ymgysylltu SYG, trwy rwydweithiau o elusennau, arweinwyr cymunedol grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol a fforymau megis Cynulliad SYG, yn gweithio gyda sefydliadau cynrychioli gwahanol rannau o gymdeithas yn 2023, gan gymryd rhan yn benodol mewn trafodaethau am y cynlluniau hyn ar gyfer y dyfodol.
- Mae'r SYG wrthi'n gwneud gwaith darganfod sy'n archwilio gwahanol ffyrdd o ymgysylltu â grwpiau cymunedol heb gynrychiolaeth ddigonol yng nghydestun arolygon cartrefi gwirfoddol. Disgwylir gweithredu dulliau newydd yn seiliedig ar y canfyddiadau rhwng 2024 a 2025.

Cynyddu amrywiaeth ymhlith staff, hwyluso ymddiriedaeth ymhlith darpar gyfranogwyr

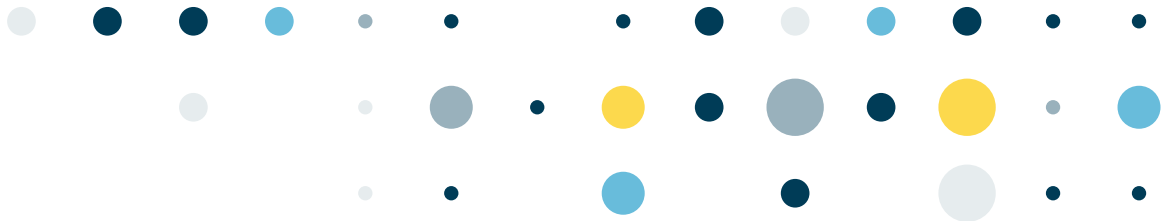
- Mae modiwl hyfforddi newydd i godi ymwybyddiaeth ac adeiladu sgiliau mewn arferion recriwtio cynhwysol yn cael ei gynllunio i'w dreialu ymhlith y rheini sydd yn rolau Rheolwr Maes Arolygon Cymdeithasol y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG). Unwaith y caiff ei gyflawni yn 2023, bydd SYG yn gwerthuso ei effaith gyda'r bwriad o ddefnyddio'r arferion ar gyfer yr holl recriwtio yn y SYG.
- Bydd Swyddogaeth Ddadansoddi'r Llywodraeth a'r SYG yn parhau â mentrau hyfforddi a mentora gyda'r nod o gynyddu amrywiaeth y gweithlu. Mae hyn yn cynnwys cyflwyno rhaglen ddysgu a datblygu newydd ar gyfer dadansoddwyr o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol is a fydd yn cael ei lansio ym mis Mai 2023.

Deall a mynd i'r afael â'r rhwystrau ymarferol i gyfranogiad, gan gynnwys mewn perthynas â hygyrchedd

- Mae Unedau Tystiolaeth Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd Llywodraeth Cymru yn ymchwilio i'r rhwystrau sylfaenol i gasglu, dadansoddi ac adrodd ar ddata cydraddoldeb ar draws cyrff sector cyhoeddus Cymru. Y nod craidd yw darparu sylfaen dystiolaeth i'r Unedau i'w galluogi i gydlynu ac annog gwell casglu data cydraddoldeb yn seiliedig ar dystiolaeth.
- Bydd Llywodraeth yr Alban yn rhoi gwaith ystod eang ar waith i wella cynwysoldeb data a thystiolaeth, fel yr amlinellir yn y Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldeb 2023 i 2025, a ddatblygwyd yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus yn 2022.
- O fis Ebrill 2023, bydd Arolwg Defnydd Amser y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn dod yn rhan o'r Ganolfan Ragoriaeth Ystadegau Economaidd. Yn ystod 2023, cynhelir adolygiad o arolwg SYG ochr yn ochr ag arolygon defnydd amser eraill i edrych ar gynllun arolygon, casglu data, ymateb ac addasrwydd offerynnau ar gyfer gwahanol grwpiau poblogaeth. Bydd y canfyddiadau a'r ymchwil atodol ynghylch defnyddwyr yn sail i'r dull a ddefnyddir ar gyfer 2024 a thu hwnt.
- Fel rhan o raglen trawsnewid arolygon cymdeithasol SYG, bydd y SYG yn ystyried sut y gellir gwella ymgysylltiad cymunedol â grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol. Maent hefyd yn anelu at atgyfnerthu a chyflwyno mecanweithiau newydd ar gyfer diwallu anghenion cynwysoldeb ymatebwyr wrth iddynt gasglu data.
- Mae'r Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil Iechyd (NIHR) yn cyhoeddi data amrywiaeth i daflu goleuni ar unrhyw rwystrau yn ei systemau neu ragfarnau yn ei brosesau sy'n arwain at dangynrychioli rhai grwpiau yn ei ymchwil. Yn ystod 2023, bydd eu casgliad data amrywiaeth yn cael ei ehangu i gynnwys yr holl nodweddion gwarchoddedig sydd wedi'u cynnwys yn y Ddeddf

Cydraddoldeb (2010). Bydd ei adroddiad data amrywiaeth nesaf yn cael ei gyhoeddi yn 2026 er mwyn gallu dadansoddi tueddiadau tra'n caniatáu digon o amser i'r ymyriadau y maent wedi'u cyflwyno i wella cynwysoldeb gael effaith.

- Mae Consortiwm Trais, Iechyd a Chymdeithas (VISION) (City, Prifysgol Llundain) a ariennir gan Bartneriaeth Ymchwil Atal Ymchwil ac Arloesi'r DU (UKRI-PRP) wedi ymchwilio i rwystrau i ddatgelu trais sy'n effeithio ar boblogaethau lleiafrifol. Disgwylir i bapur briffio yn seiliedig ar y canfyddiadau gael ei gyhoeddi yng ngwanwyn 2023.

Ymrwymïadau'r dyfodol ar weithio systemig — Egwyddor Data Cynhwysol 2

Cymryd ymagwedd system gyfan, gan weithio mewn partneriaeth ag eraill i wella cynwysoldeb data a thystiolaeth y DU.

Adolygu argymhellion y Tasglu, monitro ac adrodd ar gynnydd tuag at eu gweithredu

- Bydd Pwyllgor Cynghori Data Cynhwysol yr Ystadegydd Gwladol yn parhau i ddarparu monitro allanol, tryloyw o gynnydd.
- Mewn cydweithrediad â rhanddeiliaid ar draws Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS), cafodd is-bwyllgor arbennig ar adrodd data cynhwysol i'r Pwyllgor Dadansoddi a Gwerthuso GSS ei gynnull am y tro cyntaf ym mis Mai 2023. Bydd yn elwa ar gyngor Pwyllgor Ymgynghorol Data Cynhwysol yr Ystadegydd Gwladol wrth ddatblygu cynlluniau ar gyfer cyflawni'r ymrwymïadau a wnaed yn y Cynllun Gweithredu.
- Bydd y Pwyllgor Rhyngweinyddol yn parhau i gefnogi gwella cynwysoldeb data trwy ei raglen waith a gaiff ei monitro'n chwarterol.
- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn adeiladu ar y momentwm a enillwyd yn 2022 i gryfhau ei rôl gynnull ar draws system ystadegol y DU, gan gynnwys drwy'r mecanweithiau llywodraethu a amlinellwyd.

Cymryd rhan mewn mentrau rhyngwladol i wella cynwysoldeb ystadegau

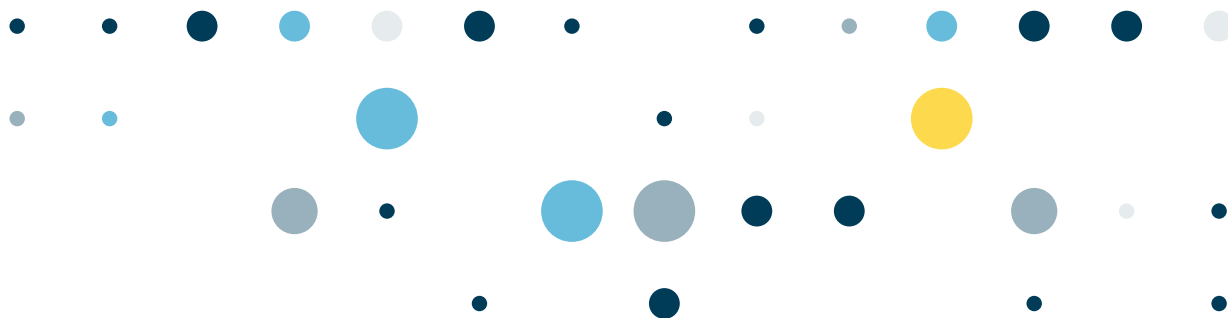
- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn bwrw ymlaen â'r broses ffurfiol o gynnig Grŵp Dinasoedd y Cenhedloedd Unedig ar Ddata Cynhwysol newydd yn 2023. Bydd hyn yn cynnwys archwilio a chysylltu â grwpiau perthnasol y Cenhedloedd Unedig i gymeradwyo Grŵp Dinasoedd y Cenhedloedd Unedig (CU), gan wneud cais i cynnal digwyddiad ochrol yng Nghomisiwn Ystadegol y Cenhedloedd Unedig ym mis Mawrth 2024; a lobïo meddal y grŵp mewn digwyddiadau a chynadledau rhyngwladol perthnasol, er enghraifft, cyfarfod arbenigol Comisiwn Economaidd Ewrop y Cenhedloedd Unedig (UNECE) ar ledaenu a chyfathrebu ystadegau ym mis Hydref 2023.
- Yn 2023, bydd y SYG yn ymgysylltu â Rhwydwaith y Siarter Data Cynhwysol (IDC) i godi ymwybyddiaeth yn rhyngwladol o Argymhellion y Tasglu Data Cynhwysol. Bydd y SYG yn defnyddio'r Rhwydwaith Siarter Data Cynhwysol fel fforwm ar gyfer rhannu diweddariadau a dysgu o'r gwaith sy'n cael ei wneud ledled y DU i wneud data'n fwy cynhwysol.

Rhannu gwybodaeth trwy ymgysylltu ag academyddion, grwpiau defnyddwyr ac eraill ar draws y llywodraeth a thu hwnt

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau i nodi a hwyluso rhannu gwybodaeth ar draws cynhyrchwyr ystadegol.
- Mae'r SYG yn bwriadu cyhoeddi pecyn cymorth i'w ddefnyddio gan ddadansoddwyr ar draws y llywodraeth i gynnwys cwestiynau ansawdd data gweinyddol hanfodol i'w hystyried wrth ddadansoddi a phrosesu data gweinyddol at ddibenion ystadegol, yn ogystal â chwestiynau i'w gofyn i gyflenwyr data am ansawdd data gweinyddol. Byddant hefyd yn cynnal ymchwil pellach i nodi dulliau ar gyfer archwilio ansawdd, cynwysoldeb a chynrychioldeb mewn data gweinyddol at ddibenion ystadegol.
- Bydd y Fatherhood Institute yn parhau â'i brosiect Contemporary Fathers in the UK a ariennir gan Sefydliad Nuffield, gan ymgysylltu â sefydliadau ymchwil ac ystadegol cenedlaethol i wella amlygrwydd a gwahaniaethu tadau mewn setiau data ystadegol cenedlaethol ar raddfa fawr. Bydd y prosiect nawr yn cael ei gwblhau yn hydref 2023.
- Yn 2024, bydd y Swyddfa Myfyrwyr yn cyhoeddi data a dadansoddiadau ar broffil, profiadau a chanlyniadau myfyrwyr sydd wedi cael profiad o ofal, yn seiliedig ar ddata a gasglwyd gan ddefnyddio diffiniad a wellwyd yn ddiweddar.
- Bydd y Weinyddiaeth Gyfiawnder (MoJ) yn parhau â'i rhaglenni cymrodoriaeth, gan ymgorffori academyddion yn y Weinyddiaeth Gyfiawnder i gynnal prosiectau ymchwil trawsbynciol, a chysylltu ffynonellau data gwahanol i ddarparu mewnwelediadau newydd fel rhan o'r Data a ariennir gan y DU ar gyfer Rhaglen Data'n Gyntaf Ymchwil Data Gweinyddol (ADR).

Ystyried cydariannu casglu data i ddatblygu atebion cost-effeithiol

- Bydd Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn parhau i archwilio menter ariannu ar y cyd i sefydlu arolwg o bobl anabl ledled y DU sy'n canolbwyntio ar brofiadau bywyd a rhwystrau a wynebir.

Ymrwymiadau'r dyfodol ar gwmpas— Egwyddor Data Cynhwysol 3

Sicrhau bod pob grŵp yn cael ei gofnodi'n gadarn ar draws meysydd allweddol o fywyd yn nata'r DU ac adolygu arferion yn rheolaidd.

Nodi grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol a datblygu strategaethau i fynd i'r afael â thangynrychiolaeth

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau â chymariaethau gan ddefnyddio Cyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr gyda data gweinyddol perthnasol i asesu pa mor gynrychiadol yw gwahanol ffynonellau data. Ochr yn ochr â hyn, bydd y SYG yn cyhoeddi ymchwil newydd yn haf 2023, ochr yn ochr â'r ymgynghoriad cyhoeddus sy'n sail i argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth. Bydd hyn yn cynnwys datblygiadau pellach i amcangyfrifon poblogaeth, diweddarau eu hymchwil ar ethnigrwydd a thai hyd at 2021, ac ymchwil newydd ar ddatblygu tystiolaeth ar ieched, tai a chanlyniadau hydredol, gan gynnwys ar grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol megis cyn-filwyr a ffoaduriaid. Ym mis Mai 2023, bydd y SYG hefyd yn cyhoeddi papur yn trafod gwahanol ddiffiniadau a seiliau poblogaeth a fydd yn helpu ystadegau i fod yn fwy cynhwysol.

- Bydd gwaith ar ystadegau ethnigrwydd gweinyddol yn parhau, gan gynnwys ymgorffori ffynonellau data ychwanegol i wella cwmpas y boblogaeth, adolygu a mireinio'r rheol a ddefnyddir i ymdrin â chofnodion ethnigrwydd lluosog ar gyfer unigolyn, archwilio ymhellach ddulliau i addasu ar gyfer colled, ac ymgysylltu â chyflenwyr data i ddeall a gwella arferion casglu data yn well. Bydd y gwaith hwn yn cael ei ddefnyddio i lywio argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth. Mae gwaith i gynhyrchu ystadegau ethnigrwydd yn seiliedig ar weinyddwyr ar gyfer 2021, a fydd yn cynnwys cymariaethau lefel gyfanredol a lefel cofnodion â Chyfrifiad 2021, a diweddarau ystadegau tai gweinyddol yn ôl ethnigrwydd hyd at 2021, wedi'i gynllunio ar gyfer adeg yn ddiweddarach yn 2023.
- Bydd Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn parhau i weithio i fynd i'r afael â bylchau data ethnigrwydd a nodwyd fel rhan o'r camau gweithredu a argymhellir yn adroddiad Prydain Gynhwysol.
- Bydd Consortiwm Trais, Iechyd a Chymdeithas (VISION) (City, Prifysgol Llundain) a ariennir gan Bartneriaeth Ymchwil Atal Ymchwil ac Arloesi'r DU (UKRI PRP) yn parhau i ddatblygu offeryn Risg o Tuedd i'w gymhwyso i'r defnydd o ddata ynghylch ethnigrwydd a statws mewnfudo. Bydd yr offeryn hwn yn cael ei dreialu a'i adolygu'n feirniadol gan ymchwilwyr trwy 2023 a 2024 a bydd yn cael ei gyhoeddi erbyn diwedd 2024.
- Bydd y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn parhau i adolygu setiau data a phynciau allweddol a ddefnyddir yn ei Fframwaith Mesur, gan gyhoeddi strategaeth bylchau data newydd yn 2024 i lywio diwygiadau i'w Fframwaith Mesur ar gyfer iteriadau'r dyfodol o'u hadroddiad a gyhoeddir yn rheolaidd, 'A yw Prydain yn Decach?'.
- Bydd yr Adran Drafnidiaeth yn cyflwyno maint sampl cynyddol ar ei Harolwg Teithio Cenedlaethol o 2023 i ddiwallu'r angen am ddata mwy cadarn ac amserol ar gyfer dadansoddi rhai grwpiau demograffig penodol.
- Bydd y Swyddfa Gartref yn gweithio gyda'r SYG i gynnal dadansoddiad o droseddau casineb gan ddefnyddio set ddata gyfun aml-flwyddyn o Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr, y disgwylir iddo gael ei gyhoeddi yn 2025.

Gwella cynwysoldeb casglu data gweinyddol

- Bydd y Swyddfa Myfyrwyr yn parhau i gasglu data am nodweddion personol myfyrwyr addysg uwch yn well, gan gyflwyno adroddiadau ystadegol ar brofiadau a chanlyniadau yn 2024.
- Bydd Cyllid a Thollau EF yn parhau i werthuso opsiynau ar gyfer cynnwys gwybodaeth ddemograffig ychwanegol fel rhan o'u gwaith casglu data gweinyddol, a disgwylir i'r argymhellion cychwynnol gael eu cytuno erbyn canol 2023.

- Bydd consortiwm UKRI PRP VISION yn parhau i ddatblygu fframwaith mesur ar gyfer nodweddion gwarchoddedig, yn seiliedig ar ganfyddiadau asesiad o ddata a gasglwyd gan Arolwg Troseddu Cymru a Lloegr, cofnodion meddygol, data arolwg iechyd meddwl, data'r heddlu a gwasanaethau arbenigol. Bydd y fframwaith drafft yn cael ei gyflwyno er mwyn ymgynghori ymhellach gyda defnyddwyr data a darparwyr yn ystod 2023.
- Mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn cwmpasu gwaith cwmpasu i wella'r broses o gasglu data anabled a gesglir yn y systemau data carchardai a phrawf. Bydd hyn yn sicrhau aliniad â'r safonau wedi'u cysoni a'r ddeddfwriaeth, ac yn cefnogi monitro, datblygu polisi a darparu gwasanaethau'n weithredol.

Cydweithio i sicrhau bod data gweinyddol y DU yn adlewyrchu nodweddion perthnasol, gan gynnwys drwy gysylltu setiau data perthnasol

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) a'r Swyddfa Gartref yn parhau i gydweithio i fireinio ystadegau ymfudo yn seiliedig ar ddata gweinyddol y Swyddfa Gartref. Yn benodol, maent yn y camau cynnar o ddatblygu dull o ddefnyddio data gweinyddol y Swyddfa Gartref i amcangyfrif patrymau mudo deiliaid fisa'r UE a gwladolion eraill yr UE sydd â statws sefydlog yn y DU o dan Y Cynllun Preswyllo'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE.
- Bydd y Swyddfa Gartref yn parhau i weithio gyda'r SYG ar astudiaeth garfan Canlyniadau Integreiddio Ffoaduriaid (RIO). Gan adeiladu ar yr iteriad cyntaf o RIO, bydd yr iteriad nesaf yn cysylltu data Cyfrifiad 2021 â'r Astudiaeth Garfan. Yn amodol ar gyllid, mae cynlluniau hefyd yn cynnwys ymestyn yr astudiaeth i grwpiau ffoaduriaid eraill, er enghraifft, Wcraïn neu Affganistan.
- Bydd y SYG hefyd yn archwilio sut i ehangu'r astudiaeth Deilliannau Integreiddio Ffoaduriaid i gynnwys data nad ydynt wedi'u casglu trwy gysylltu data gweinyddol, megis canfyddiadau ar gymorth a mynediad at wasanaethau, iechyd a lles.
- Mae'r Swyddfa Gartref yn gweithio gyda'r Adran ar gyfer Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau a'r Gymdeithas Llywodraeth Leol i ddatblygu ystadegau mudo chwarterol ar lefel leol, gan gefnogi dull seiliedig ar le fel y gall cymunedau lleol ac eraill ddefnyddio'r data hyn i ddeall ac ymateb i anghenion lleol. Mae gwaith pellach wedi'i gynllunio hefyd i ddefnyddio'r data i nodi ac asesu anghenion lleol megis y ffordd orau o gefnogi adsefydlu ac integreiddio ceiswyr lloches a ffoaduriaid, i lywio polisiau ac ymatebion gweithredol.

Mynd i'r afael â materion gyda'r seilwaith data na ellir eu datrys gan arolygon presennol a gwelliannau i ddata gweinyddol

- Yn 2023, bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau i ganolbwyntio ar "Gynwysoldeb drwy Ddylunio" fel rhan o'i strategaeth arolwg, gan gynnwys datblygu canllawiau erbyn diwedd y flwyddyn ar sut i ymgorffori cynwysoldeb a hygyrchedd yn rhagweithiol mewn arolygon. Bydd hyn hefyd yn cynnwys lansio dwy strategaeth parth-benodol — ar gyfer arolygon Busnes a Chymdeithasol — yn gynnar yn 2023 i 2024.

- Bydd Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn parhau i archwilio menter ariannu ar y cyd i sefydlu arolwg o bobl anabl ledled y DU sy'n canolbwyntio ar brofiadau bywyd a rhwystrau a wynebir.
- Bydd y Swyddfa Gartref yn parhau i archwilio ffyrdd o wella'r broses o gasglu data nodweddion personol yn eu holl gasgliadau data, gan gynyddu ymwybyddiaeth o bwysigrwydd casglu'r data hyn a meithrin mwy o ymrwymiad i gasglu hyn ar ddechrau system neu broses.
- Bydd canfyddiadau ymchwil SYG i ddeall sut mae data ar nodweddion personol yn cael eu casglu gan gyflenwyr data yn cyfrannu at yr ymgynghoriad arfaethedig ar argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth.
- Fel rhan o drawsnewid ystadegau am y boblogaeth, bydd y SYG yn parhau i archwilio rôl arolygon cartrefi i gasglu data ar nodweddion gwarchoddedig lle nad oes unrhyw botensial neu dim ond potensial cyfyngedig mewn data gweinyddol a bydd hyn yn cael ei ystyried fel rhan o'r ymgynghoriad defnyddwyr y bwriedir ei gynnal yn 2023.

Gwerthuso a mynd i'r afael â phroblemau o ran cwmpas poblogaethau nad ydynt yn byw mewn cartrefi preifat

- Yn dilyn gwaith cwmpasu mewn perthynas ag amcangyfrif poblogaethau nad ydynt yn preswyllo mewn cartrefi preifat, cyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) adolygiad tystiolaeth o ddata presennol ar ddigartrefedd 'cudd' ledled y DU ym mis Mawrth 2023, gan amlygu'r cymhlethdodau a'r bylchau data mewn perthynas â'r boblogaeth hon. Yn amodol ar gyllid, bydd y SYG yn treialu'r dull a awgrymwyd gan ei hymchwil i ganfod maint y menywod sy'n profi digartrefedd "cudd" ledled y DU.
- Bydd Llywodraeth Cymru'n parhau i weithio i sefydlu casgliad data digartrefedd ar lefel unigolion. Mae prosiect pilot ar gyfer rhannu samplau o ddata presennol yn cael ei gynnal gydag awdurdodau lleol, gyda'r nod o gytundeb i rannu data cychwynnol erbyn canol 2023. Yn dilyn cylch cychwynnol o ymgysylltu ag awdurdodau lleol, bydd manyleb data'n parhau i gael ei datblygu yn ystod 202.
- Mae Llywodraeth yr Alban ar hyn o bryd yn y broses o gomisiynu ymchwil i ddigartrefedd cudd er mwyn dod i ddealltwriaeth well o'r bobl hynny sy'n ddigartref, mewn perygl agos o fod yn ddigartref neu sy'n wynebu ansicrwydd tai ond nad ydynt yn ymddangos yn ffigurau swyddogol yr Alban. Bydd gwell dealltwriaeth o'r gwahanol lwybrau i mewn ac allan o ddigartrefedd yn helpu i fynd i'r afael â bylchau yn y ddarpariaeth ac yn gwneud system ddigartrefedd yr Alban yn fwy ymatebol i anghenion pobl.
- Yn seiliedig ar adolygiad lefel uchel cychwynnol o argaeledd ffynonellau data ar gyfer gwahanol sefydliadau cymunedol, a chyngor gan grŵp strategol ac arbenigwyr pwnc, bydd y SYG yn nodi grwpiau poblogaeth allweddol i

ganolbwyntio arnynt, er mwyn deall yn well sut y cânt eu casglu yn nata a thystiolaeth y DU a sut y gellir gwella cwrpas y grwpiau hyn.

- Yn ystod 2022, dechreuodd y SYG adolygiad o ffynonellau data gweinyddol presennol yn ymwneud â sefydliadau cymunedol ar draws gwledydd y DU. Yn seiliedig ar ganfyddiadau adolygiad lefel uchel cychwynnol o ffynonellau data sydd ar gael ar gyfer gwahanol sefydliadau cymunedol a grwpiau poblogaeth dros dro, megis pobl sy'n profi digartrefedd, bydd y SYG yn gwerthuso dichonoldeb a gwerth casglu data arolwg o'r poblogaethau hyn.

Sicrhau bod anghenion amrywiol ystod o ddefnyddwyr yn cael eu hystyried wrth gasglu data a mewn gweithgareddau adrodd

- Yn ystod 2023, bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn cynnal ymchwil defnyddwyr i ddeall anghenion defnyddwyr ar gyfer casglu ethnigrwydd o fewn yr Arolwg Disgwyliadau Rheolwyr.
- Bydd Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra) yn bwrw ymlaen â'r gwaith o ddatblygu ei Strategaeth Ymgysylltu â Defnyddwyr.
- Bydd yr Adran Cymunedau'n parhau i ddatblygu gwaith i ddatblygu strategaethau i wella cynhwysiant cymdeithasol ar gyfer Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon. Bydd y rhain yn canolbwyntio ar anabled, cydraddoldeb rhywedd, LGBTQI+ a thlodi.

Ymrwymiadau'r dyfodol ar ddadgyfuno — Egwyddor Data Cynhwysol 4

Gwella seilwaith data'r DU i alluogi dadgyfuno cadarn a dibynadwy a dadansoddi croestoriadol ar draws yr ystod lawn o grwpiau a phoblogaethau perthnasol, ac ar lefelau gwahanol o ddaearyddiaeth.

Gwellag ronynedd data i alluogi dadgyfuno ystyrion

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn datblygu gwaith a amlinellir yn y cynllun gwaith dadansoddi ystadegau is—genedlaethol, gan gynhyrchu ystadegau is—genedlaethol mwy amserol, gronynnog a chyson sy'n ymwneud ag amrywiaeth o bynciau gan gynnwys lles, llesiant a thai, troseddu a chyfiawnder, ac iechyd a gofal cymdeithasol.
- Mewn ymateb i'w hymgyngoriad ar wefan Ffeithiau a Ffigurau Ethnigrwydd, mae Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet wedi ymrwymo i weithio gydag adrannau i wella maint y setiau data a lleihau'r defnydd o ddsbarthiadau deuaidd gwyn/heblaw am wyn.
- Mae'r Adran Addysg wedi dechrau casglu data Cynllun Addysg, Iechyd a Gofal (EHC) yn orfodol ar lefel y plentyn yn hytrach na data cyfanredol ar lefel Awdurdod Lleol. Bydd y cyhoeddiad cyntaf tua diwedd gwanwyn 2023. Bydd y gwaith o gasglu'r data hyn yn orfodol yn parhau yn y dyfodol.
- Yn 2023 i 2024, bydd yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, mewn partneriaeth â Chyngor Celfyddydau Lloegr, yn cynyddu maint y sampl ar gyfer yr Arolwg Cyfranogi i 175,000, gan alluogi cynhyrchu amcangyfrifon ar lefel Awdurdodau Lleol.
- Yn 2023, bydd yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon hefyd yn cyhoeddi ymchwil i addasrwydd defnyddio dull sy'n seiliedig ar fodel i gael metrigau lefel Awdurdod Lleol ar gyfer yr Arolwg o Fwyd Cymunedol.
- Bydd yr Adran Gwaith a Phensiynau yn cyhoeddi data a dadansoddiadau o'r Arolwg Adnoddau Teuluol 2022 i 2023 wedi'i atgyfnerthu ym mis Mawrth 2024. Mae'r hwb i sampl yr Arolwg Adnoddau Teuluol yn cael ei adolygu ar ôl dychwelyd at darged o gyflawni 20,000 o aelwydydd o fis Ebrill 2023 ymlaen.
- Ar hyn o bryd mae Llywodraeth Cymru'n datblygu cynlluniau ar gyfer Arolwg Cenedlaethol Cymru ar gyfer 2024 i 2025. Yn ystod 2023 i 2024 byddant yn parhau i weithio i adolygu dull yr arolwg, gan edrych ar gyfleoedd i roi hwb i samplau a chysylltu data i wella maint y data.
- Mae Unedau Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd Llywodraeth Cymru ar hyn o bryd yn nodi cyfleoedd ar gyfer hwb i samplau a chysylltu data, i wella manylder y data fel rhan o'r prosiect a ddechreuodd ddiwedd 2022, ac sydd bellach yn y cam cwmpasu a datblygu.

Gorsamplu wedi'i dargedu i fynd i'r afael â bylchau penodol mewn gwybodaeth

- Yn dilyn cyflwyno ei Chynllun Arolygon Addasol (ASD) ar gyfer yr Arolwg o'r Llafurlu wedi'i Weddnewid ym mis Tachwedd 2022, bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn gwerthuso ei effaith i lywio unrhyw newidiadau yn y dyfodol o ran gorsamplu neu dargedu casglu data ymhellach. Disgwylir canlyniadau o iteriad cyntaf yr ASD o fis Mai 2023.

- Bydd yr Adran Addysg yn parhau i ddefnyddio gorsamplu targedig o grwpiau gyda chyfraddau ymateb hanesyddol is yn ei Harolwg Panel Rhieni, Disgyblion a Dysgwyr yn ystod y flwyddyn academaidd 2022 i 2023.
- Bydd yr Adran Addysg yn parhau i gyflawni gorsamplo targedig o grwpiau difreintiedig yn ei hastudiaethau carfan Plant y 2020au (EOPS-A), Pum i Ddeuddeg (EOPS-B) a Thyfu i Fyny yn y 2020au (EOPS-C). Bydd gwaith maes a chyflwyno'r data yn parhau drwy gydol 2023, gyda chanlyniadau'r don gyntaf yn cael eu cyhoeddi yn 2024.
- Yn dilyn canfyddiadau dadansoddiad cychwynnol ar y data nodweddion gwarchoddedig sydd ar gael ar gyfer yr arolwg Unigolion, Busnesau Bach ac Asiantau (ISBA), mae Cyllid a Thollau EF yn bwriadu cynnal astudiaeth ddichonoldeb lawn i asesu'r potensial i gynyddu cynrychiolaeth grwpiau lleiafrifoedd ethnig.
- Mae Unedau Tystiolaeth Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd Llywodraeth Cymru yn cynnal astudiaeth ddichonoldeb i asesu a fydd cynyddu maint y sampl ar gyfer grwpiau lleiafrifol trwy orsamplu wedi'i dargedu yn gwella argaeledd, ansawdd a manylder y data cydraddoldeb a gesglir gan Arolwg Cenedlaethol Cymru.

Hyrwyddo ymagwedd groestoriadol at ddatblygu, archwilio a chyflwyno data cydraddoldeb

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau i weithio mewn partneriaeth â Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet i ddatblygu Ased Data Cydraddoldeb, gan ddwyn ynghyd yn ailadroddol ystod o setiau data hydredol, lefel uchaf erioed a gedwir ar draws y llywodraeth, gan alluogi dadansoddiad mwy cadarn a manwl o gydraddoldeb. Yn ystod 2023 i 2024, gan adeiladu ar wersi a ddysgwyd wrth ddatblygu'r prototeip yn y Gwasanaeth Ymchwil Diogel (SRS), bydd data Tŷ'r Cwmnïau yn cael eu cysylltu fel y bo'n briodol â data Cyfrifiad 2021 fel rhan o ddatblygiad parhaus y Gwasanaeth Data Integredig (IDS). Bydd blaenoriaethau ar gyfer iteriadau o'r Ased Data Cydraddoldeb yn y dyfodol a chynnwys newidynnau pellach hefyd yn cael eu hystyried.
- Bydd y SYG yn cyhoeddi canlyniadau dadansoddiad croestoriadol parhaus o Gyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr yn ystod 2023 i 2024.
- Bydd y SYG yn parhau â'i gwaith rhwng 2023 a 2024 gan ddefnyddio setiau data cysylltiedig i alluogi dadansoddiad mwy gronynnog a chroestoriadol o symudedd cymdeithasol, wedi'i lywio gan ymgysylltu â rhanddeiliaid a diddordeb defnyddwyr.
- Fel rhan o gyhoeddi'r fframwaith dangosyddion cyfalaf dynol, roedd y SYG yn bwriadu cynnal dadansoddiad croestoriadol yn 2022 ar yr hyn sy'n ysgogi caffael gwybodaeth a sgiliau gydol oes. Gohiriwyd hyn gyda'r fframwaith dangosyddion, casglu data a dadansoddi bellach i'w ddisgwyl yn 2023 i 2024.

- Yn 2023, bydd Natural England, corff hyd braich o Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra) yn cyhoeddi adroddiad ar effaith ethnigrwydd ac anabledd ar fynediad i'r amgylchedd naturiol yn seiliedig ar yr Arolwg Pobl a Natur.
- Mae Natural England yn bwriadu gwella dadansoddiad croestoriadol o'r Arolwg Pobl a Natur, yn amodol ar gytuno ar gyllid.
- Bydd y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn cyhoeddi'r iteriad nesaf o A yw Prydain yn Decach?, a fydd yn amlinellu canfyddiadau dadansoddiadau croestoriadol mewn perthynas â'r farchnad lafur, tlodi ac iechyd.
- Bydd Llywodraeth Cymru'n datblygu gwaith a amlinellir yn ei Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldebau. Mae hyn yn cynnwys gwaith gan yr Uned Tystiolaeth Gwahaniaethau ar sail Hil i fesur effaith Cynllun Gweithredu Gwrth-hiliol Cymru, i ddeall a yw wedi gwneud newid gwirioneddol i fywydau a phrofiadau pobl. Mae asesiad cychwynnol a fframwaith ar gyfer mesur newid yn cael eu datblygu.
- Bydd yr Uned Tystiolaeth Gwahaniaethau ar sail Hil Llywodraeth Cymru'n treialu ymchwil ar nodweddion gwarchoddedig byrddau Cyrff Sector Cyhoeddus. Mae offeryn casglu data wedi'i ddatblygu ac mae cyhoeddi wedi'i amserlennu ar gyfer gaeaf 2023.
- Bydd y SYG yn parhau i weithio gyda Chofnodion Cenedlaethol yr Alban ac Asiantaeth Ystadegau ac Ymchwil Gogledd Iwerddon i gytuno ar ddull o gyflawni dadansoddiadau DU gyfan o'r cyfrifiadau.
- Mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder wedi diwygio ei dadansoddiad croestoriadol i ddarparu asesiad cadarn i weld a oes effeithiau croestoriadol ac i ba raddau, y byddant yn ei gyhoeddi ym Mwletin Amrywiaeth y Farnwriaeth ym mis Gorffennaf 2023.

Sicrhau bod anghenion amrywiol ystod o ddefnyddwyr yn cael eu hystyried wrth gasglu data a mewn gweithgareddau adrodd

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau â'r gwaith o drawsnewid ystadegau am y boblogaeth. Mae hyn yn cynnwys ymgynghoriad cyhoeddus newydd sydd wedi'i gynllunio ar gyfer haf 2023, a fydd yn gofyn i ba raddau y mae'r cynnig yn diwallu anghenion defnyddwyr, a beth ddylai gael ei flaenoriaethu mewn ymchwil barhaus. Bydd canlyniadau'r ymgynghoriad yn llywio argymhelliad gan yr Ystadegydd Gwladol ar ddyfodol ystadegau poblogaeth ac ymfudo yng Nghymru a Lloegr.
- Er mwyn mireinio ymhellach weithrediad cyffredinol Strategaeth Arolwg y SYG a ddechreuodd yn 2022, bydd gwaith yn dechrau ddiwedd gwanwyn 2023 i ddatblygu dwy strategaeth parth-benodol ar gyfer arolygon Busnes a Chymdeithasol.

Ymrwymiadau'r dyfodol ar gysyniadau — Egwyddor Data Cynhwysol 5

Sicrhau priodoldeb ac eglurder ynghylch y cysyniadau sy'n cael eu mesur ar draws yr holl ddata a gesglir.

Mae gan yr Egwyddor Data Cynhwysol hon synergeddau ag Egwyddor Data Cynhwysol 7 ar Gysoni. Ceir rhagor o wybodaeth yn yr adran Ymrwymiadau'r Dyfodol honno.

Sicrhau bod mesurau ar gyfer gwahanol grwpiau poblogaeth yn adlewyrchu safonau a deddfwriaeth gyfredol yn gywir

- Yn 2022, ystyriodd Llywodraeth Cymru ffyrdd o gydgyhyrchu a gweithio ochr yn ochr â phobl anabl i ddatblygu tystiolaeth yn unol â'r model cymdeithasol o anabledd, gan gynnwys cynnal adolygiad o lenyddiaeth a cheisio cyngor gan eu Tasglu Hawliau Anabledd. Yn seiliedig ar y canfyddiadau, maent yn bwriadu comisiynu gwaith i ddatblygu theori newid yng ngwanwyn 2023.
- Bydd Swyddfa'r Cabinet yn parhau i weithio gydag Adrannau'r Llywodraeth a'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) i ddeall a gwella cyfraddau datgan cefndir economaidd-gymdeithasol gweithlu'r Gwasanaeth Sifil. Bydd y data hyn wedyn yn cael eu defnyddio i ddatblygu dull a ysgogir gan ddata ac a arweinir gan dystiolaeth i wella cynhwysiant o fewn y Gwasanaeth Sifil.
- Mae'r Adran ar gyfer Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau wedi gweithio'n agos gyda grwpiau Partneriaeth Gwybodaeth Ganolog a Lleol (CLIP) yr awdurdod lleol, gan adolygu gofynion data newydd. Ym mis Rhagfyr 2022, cymeradwywyd newidiadau i ddadansoddiadau cenedligrwydd ar gyfer casglu data ystadegau digartrefedd (H-CLIC) ac o fis Ebrill 2023 bydd yn cynnwys dadansoddiadau ar gyfer y rhai sy'n dychwelyd neu'n cyrraedd o Syria, Afghanistan, Hong Kong neu Wcráin.
- Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) wedi cyflwyno dull ymatebydd-ganolog i ddyluniad ei harolygon o'r dechrau i'r diwedd, gyda'r nod o wneud profiad yr arolwg yn berthnasol, yn ddealladwy ac yn briodol i ymatebwyr. Yn 2022, defnyddiwyd y dull hwn yn benodol wrth ddatblygu'r Arolwg o'r Llafurlu wedi'i Drawsnewid. Bydd y SYG nawr yn adolygu canlyniadau'r dull hwn a'r mewnwelediadau a gynhyrchwyd i lywio sut y gellir ei gyflwyno i arolygon eraill.

Sicrhau eglurder yn yr iaith a ddefnyddir wrth gasglu ac adrodd ar ddata

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau i gyflawni Cynllun Cysoni Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth (GSS), sy'n crynhoi'r cynlluniau ar gyfer adolygu a diweddarau safonau, diffiniadau a chanllawiau wedi'u cysoni. Gweler Egwyddor Data Cynhwysol 7 am ragor o wybodaeth.
- Fe wnaeth y Swyddfa Weithredol yng Ngogledd Iwerddon ddrafftio canllawiau ar fonitro poblogaethau ethnig er mwyn darparu fframwaith safonol i helpu cyrff cyhoeddus i gasglu gwybodaeth mewn modd cyson ond hyblyg, gan wella darpariaeth gwasanaethau a chydaddoldeb i wahanol boblogaethau ethnig a mudol sy'n byw yng Ngogledd Iwerddon. Cafodd y canllawiau drafft eu cynhyrchu a'u hystyried yn ystod 2022, a'u gweithredu a'u cyhoeddi yn 2023 yn amodol ar gyfundeb gan yr holl gyrff perthnasol.

Sicrhau tryloywder ynghylch sut mae data wedi'u casglu wrth rannu ac adrodd ar ddata

- Yn 2023, bydd Cyllid a Thollau EM (CThEM) yn dechrau adolygiad o fetadata sy'n ymwneud â'r ystadegau swyddogol y maent yn eu cynhyrchu a bydd yn gwella'r wybodaeth gyhoeddedig am sut y casglwyd data, lle bo angen.
- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau i gyhoeddi gwybodaeth am y ffynonellau data gweinyddol a ddefnyddiwyd i drawsnewid ystadegau am y boblogaeth, gan gynnwys gwybodaeth am ansawdd y ffynonellau. Mae hyn yn adeiladu ar yr adroddiadau sydd wedi'u cyhoeddi ar ansawdd y data gweinyddol a ddefnyddiwyd ar gyfer Cyfrifiad 2021 ac ansawdd y ffynonellau data gweinyddol a ddefnyddiwyd i ddatblygu'r Set Data Poblogaeth Ystadegol ar gyfer Cymru a Lloegr. Bwriedir cyhoeddi cyhoeddiadau yn 2023, a fydd yn ymdrin â ffynonellau data a ddefnyddir mewn ystadegau poblogaeth, mudo, incwm, addysg a thai. Bydd y cyhoeddiadau'n helpu cynhyrchwyr a defnyddwyr i ddeall cryfderau a chyfyngiadau'r ffynonellau, gan gwmpasu sut mae'r data wedi'u casglu a'u prosesu.

Ymrwymiadau'r dyfodol ar dulliau — Egwyddor Data Cynhwysol 6

Ehangu'r ystod o ddulliau a ddefnyddir yn rheolaidd a chreu dulliau newydd o ddeall profiadau ar draws poblogaeth y DU.

Ehangu'r ystod o ddulliau a ddefnyddir i gasglu data mwy cynhwysol

- Yn Haf 2023, bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn ymgynghori â'r cyhoedd ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth. Bydd canlyniadau hyn yn llywio argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar y ffordd ymlaen.
- Yn 2023, bydd ymchwil ansoddol a meintiol i lywio dealltwriaeth o gynwysoldeb data gweinyddol yn parhau, gyda chanfyddiadau o'r gwaith hwn yn cyfrannu at argymhelliad yr Ystadegydd Gwladol ar drawsnewid ystadegau am y boblogaeth.
- Mae'r SYG wedi cyhoeddi ymchwil ansoddol arloesol peilot sy'n archwilio cynwysoldeb a chynrychioldeb mewn data gweinyddol at ddibenion ystadegol yng nghyfes papurau gwaith y SYG. Bydd y SYG yn parhau i wneud ymchwil pellach i nodi dulliau meintiol ac ansoddol i archwilio ansawdd, cynwysoldeb a chynrychioldeb data gweinyddol at ddibenion ystadegol.
- Yn 2022, dechreuodd y SYG raglen o ymchwil ansoddol gyda chymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol yn ystadegol, gan ganolbwyntio ar y rhai a amlygwyd yn argymhellion y Tasglu Data Cynhwysol. Disgwylir cyhoeddiad pellach yn hydref 2023 yn canolbwyntio ar brofiadau goroeswyr cam-drin domestig o lety 'diogel' dros dro yn Lloegr. Bydd cyhoeddiad arall yn dilyn yn gynnar yn 2024 ar brofiadau bywyd pobl ifanc sydd wedi'u dadleoli yn Lloegr (gan gynnwys ymfudwyr a reolir, ffoaduriaid a cheiswyr lloches).
- Bydd y SYG yn parhau i ddatblygu'r Gwasanaeth Data Integredig (IDS) drwy gydol 2023. Bydd y rhaglen yn parhau i ddatblygu offer dadansoddi newydd i helpu ymchwilwyr a dadansoddwyr i wneud y defnydd gorau o'r data yn yr IDS, gan flaenoriaethu offer ffynhonnell agored megis R a Python yn unol â'r Strategaeth Piblinell Ddadansoddol Atgynhyrchadwy (RAP).
- Yng nghyd-destun y Nodau a dangosyddion Datblygu Cynaliadwy, bydd y SYG yn archwilio'r angen am brotocol ffynonellau answyddogol ar gyfer data ansoddol i asesu addasrwydd defnyddio ffynonellau data ansoddol penodol i fonitro cynnydd tuag at agenda 2030. Rhagwelir hyn yn ystod 2023.

- Bydd y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn datblygu gwaith i gymhwyso dulliau dadelfennu cyflog er mwyn deall yn well y ffactorau sy'n dylanwadu ar anghydraddoldeb cyflogau a gwobrwyo, gan gwmpasu dichonoldeb cymhwyso'r dull hwn i'w hadroddiad bwlch cyflog rhwng y rhywiau.

Cyswllt data ar gyfer dadansoddi gwell

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG), ynghyd â Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet, yn cwblhau ac yn cyhoeddi dadansoddiadau sy'n archwilio sut mae ethnigrwydd mamau, statws economaidd-gymdeithasol a ffactorau eraill yn dylanwadu ar farwolaethau babanod. Bydd y gwaith hwn yn caniatáu datblygu ymyriadau mwy targedig ar gyfer gwahaniaethau iechyd mamau.
- Mae'r Adran Ynni, Diogelwch a Sero Net wedi bod yn gweithio gyda'r SYG ac Administrative Data Research UK i gysylltu data o Astudiaeth Hydredol Aelwydydd y DU (Deall Cymdeithas) â data ar ddefnydd ynni cartrefi ymhlith y rhai sy'n rhoi caniatâd ar gyfer y cysylltiad. Bydd hyn yn galluogi archwilio patrymau defnydd ar gyfer gwahanol fathau o gartrefi. Disgwylir i set ddata sy'n barod ar gyfer ymchwil fod ar gael yn y Gwasanaeth Ymchwil Diogel (SRS) yn 2023.
- Yn 2022, cyhoeddodd y SYG gynllun lefel uchel ar gyfer Ased Data Cyfrifiad a fyddai'n astudiaeth gyswllt arfaethedig gwbl gynrychiadol a chynhwysol ar gyfer y boblogaeth, gan ddefnyddio data arolwg a gweinyddol perthnasol, ac astudiaethau ethnograffig. Byddai'n galluogi dadansoddiad gronynnog, hydredol o grwpiau poblogaeth amrywiol. Mae hyn wedi gosod y llwyfan ar gyfer gwaith a allai ddigwydd yn 2023 a thu hwnt, wrth aros am benderfyniadau ariannu.

Gwella argaeledd data hydredol, gan gynnwys casglu profiadau dros dro

- Bydd yr Adran ar gyfer Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau yn bwrw ymlaen â gwaith peilot gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder, y Swyddfa Ystadegau Gwladol a'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol gan gysylltu data digartrefedd ag amrywiaeth o ffynonellau data. Bydd y prosiectau hyn yn darparu gwybodaeth fanylach am ddigartrefedd a chysgu allan a'r berthynas â rhyddhau o'r carchar a defnyddio sylweddau, yn ogystal ag archwilio digartrefedd mynych.
- Bydd yr Adran Addysg yn parhau i gasglu data ar gyfer ei Astudiaeth Hydredol o Bobl Ifanc yn Lloegr 2, a'r rhaglen EOPS sy'n cynnwys Plant yr 2020au, Pump i Ddeuddeg, a Thyfu i Fyny yn y 2020au.
- Yng Ngogledd Iwerddon (GI) bydd gwaith yn parhau i ddatblygu cronfa ddata Canlyniadau Addysg Hydredol Gogledd Iwerddon mewn cydweithrediad â'r Adran Addysg, Adran yr Economi ac academyddion ym Mhrifysgolion y Frenhines ac Wlster.

Ymrwymiadau'r dyfodol ar gysoni — Data Cynhwysol Egwyddor 7

Dylid adolygu safonau wedi'u cysoni ar gyfer grwpiau a phoblogaethau perthnasol o leiaf bob pum mlynedd a'u diweddarau a'u hehangu lle bo angen, yn unol â normau cymdeithasol newidiol ac anghenion ymatebwyr a defnyddwyr.

Dysgu oddi wrth wledydd eraill a chyrrff rhyngwladol i sicrhau bod safonau wedi'u cysoni yn parhau i fod yn briodol ac yn berthnasol

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn chwarae rhan weithredol yn Nhasglu ar Gysyniadau a Diffiniadau Poblogaeth Comisiwn Economaidd Ewrop (UNECE) y Cenhedloedd Unedig i sicrhau bod y gwaith hwn yn llywio'r gwaith o drawsnewid ystadegau am y boblogaeth. Bydd hyn yn cynnwys ceisio ychwanegu'r gallu i gymhwyso ac adrodd ar ddiffiniadau a chysyniadau newydd yn ogystal â diffiniad safonol y Cenhedloedd Unedig "preswlydd fel arfer". Bydd blaenoriaethau ac anghenion defnyddwyr yn cael eu deall drwy'r ymgynghoriad cyhoeddus arfaethedig yn haf 2023 ar ddyfodol ystadegau poblogaeth ac ystadegau cymdeithasol yng Nghymru a Lloegr.
- Drwy gydol 2023 a 2024, bydd Grŵp Dinas Titchfield, a arweinir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar Ystadegau sy'n Gysylltiedig â Heneiddio a Data wedi'u Dadgyfuno ag Oedran, yn parhau i gydweithio â'r gymuned ryngwladol i ddatblygu canllawiau cyfeirio, gyda'r nod o gyhoeddi argymhellion yn 2025.

Gwella cysoni a chymaroldeb data ar draws gwledydd y DU, rhanbarthau a thros amser

- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau â'r gwaith a amlinellwyd yn y cynllun gwaith Cysoni. Yn 2023 i 2024, maent yn bwriadu cyhoeddi:
 - safon gefndir economaidd gymdeithasol newydd i'r DU gyfan wedi'i chysoni ar gyfer casglu data ar-lein
 - safon newydd wedi'i chysoni â statws priodasol ar gyfer casglu data ar-lein
 - safon newydd wedi'i chysoni ag anableddeu ar gyfer casglu data ar-lein
 - safon newydd wedi'i chysoni ag ethnigrwydd ar gyfer casglu data ar-lein

- adolygiad cychwynnol o'r safon cyfeiriadedd rhywiol a diweddarau'r tudalennau gwe cysoni ar ryw i adlewyrchu cyfres o ganllawiau technegol presennol ar gyfer casglwyr data.
- Bydd y SYG yn adolygu'r cynllun gwaith Cysoni yn gynnar yn 2024 ac yn cytuno ar strategaeth dwy flynedd newydd i adolygu'r safonau.
- Bydd y SYG yn parhau i weithio ar wella cydlyniad a chymaroldeb data ar flaenoriaethau allweddol a rennir ledled y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig. Y blaenoriaethau presennol yw effaith pandemig y Coronafeirws ar yr economi gan gynnwys anweithgarwch economaidd, cynhyrchiant ac incwm ac enillion, swyddi gwyrdd, masnach ryngranbarthol yn dilyn ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd, ac iechyd. Bydd y SYG yn parhau i gyhoeddi datganiadau yn 2023 gyda data cymaradwy newydd ar gyfer y DU gyfan mewn rhai pynciau ac yn esbonio'r gwahaniaethau ar draws y DU mewn eraill lle na ellir cyflawni cymaroldeb.
- Bydd SYG yn cyhoeddi diweddariad ar gynllun gwaith Cydlyniant Gwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth ddiwedd 2023/4.
- Bydd Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn gweithio gydag Adrannau ac asiantaethau eraill y Llywodraeth i ddeall pryd y caiff casgliadau data eu diweddarau er mwyn casglu data yn seiliedig ar y safon newydd wedi'i chysoni ag ethnigrwydd yn dilyn ei chyhoeddiad arfaethedig ar gyfer dechrau 2024.
- Mae Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn ystyried astudiaeth ansoddol gydag awdurdodau lleol i ddeall argaeledd data ar gyfer gwahanol grwpiau ac argymhell lle y gellid ei wella o ran cysoni a materion ansawdd data eraill.

Sicrhau defnydd ehangach o safonau wedi'u cysoni wrth gasglu ac adrodd ar ddata

- Bydd Cyllid a Thollau EF yn gwerthuso effaith eu proses newydd a gyflwynwyd yn 2022 i sicrhau bod ceisiadau ymchwil yn ystyried casglu data nodweddion gwarchoddedig ar gyfer unigolion.
- Bydd Cyllid a Thollau EF yn cynhyrchu safonau data ar gyfer casglu gwybodaeth am nodweddion gwarchoddedig mewn data presennol a gesglir gan CThEM ac mewn data y gellir eu casglu yn y dyfodol.
- Bydd Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn defnyddio canfyddiadau ymchwil gyda phobl o wahanol grwpiau ethnig i ddeall yn well yr iaith a'r derminoleg y maent yn uniaethu â nhw, a gynhelir mewn ymateb i Gam Gweithredu 7 yn adroddiad Prydain Gynhwysol, i gefnogi adolygiad o'r modd y mae sylw yn y cyfryngau o faterion hil ac ethnigrwydd yn effeithio ar gymunedau sy'n cael eu trafod. Byddant yn datblygu argymhellion a fydd yn annog adroddiadau cyfrifol a chywir ar faterion ynghylch hil.

Ymrwymiadau'r dyfodol ar hygyrchedd — Egwyddor Data Cynhwysol 8

Sicrhau bod data a thystiolaeth y DU yr un mor hygyrch i bawb, tra'n diogelu hunaniaeth a chyfrinachedd y rhai sy'n rhannu eu data.

Creu 'siop un stop' o ddata a dadansoddiadau cydraddoldeb

- Bydd Hyb Cydraddoldeb a Chynhwysiant y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn gweithio gyda chynhyrchwyr eraill offer ar-lein perthnasol i ddatblygu Prototeip o Borth Data Cydraddoldeb erbyn diwedd 2023, gyda phrofion a mireinio pellach i ddigwydd yn ystod 2024.
- Mae Unedau Tystiolaeth Cydraddoldeb, Hil ac Anabledd Llywodraeth Cymru yn y broses o asesu'r gofynion ar gyfer siop un stop i Gymru- tystiolaeth seiliedig ar gydraddoldeb, hil ac anabledd, ochr yn ochr â chynghor ac arweiniad i gefnogi eraill i gasglu a defnyddio data cydraddoldeb. Maent yn edrych ar ofynion defnyddwyr a sut y byddai unrhyw offeryn yn cyd-fynd â'r offer eraill ar gyfer lledaenu tystiolaeth sydd eisoes ar gael neu sy'n cael eu datblygu.

Gwella mynediad at ddata gweinyddol ar gyfer ystod eang o ddefnyddwyr

- Fel rhan o'u gwaith yn arwain menter didwylledd gyda Gwasanaeth Derbyn y Prifysgolion a'r Colegau (UCAS) a'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) (prosiect rhannu data GRADE), mae'r Swyddfa Rheoleiddio Cymwysterau ac Arholiadau (Ofqual) wedi trefnu bod micro-ddata gweinyddol perthnasol ar gael i ymchwilwyr achrededig trwy Wasanaeth Ymchwil Diogel y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG). Mae hyn yn galluogi ymchwil annibynnol yn seiliedig ar ddata ffugenw, gan gynnwys caniatáu craffu ar ddyfarnu graddau ac yn arbennig ar grwpiau gwarchoddedig. Bydd data pellach yn cael eu rhannu yn y dyfodol yn dibynnu ar y galw.
- Yng Ngogledd Iwerddon (GI) datblygwyd y Cyswllt Canlyniadau Addysgol (EOL) fel rhan o fenter Ymchwil Data Gweinyddol Gogledd Iwerddon a ariennir gan y Cynghor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (ESRC) i alluogi ymchwilwyr achrededig i gael mynediad at ddata gweinyddol cysylltiedig a gesglir gan yr Adran Addysg. Lanswyd y set ddata ym mis Mawrth 2023 ac fe'i hystyrir yn gam un o brosiect ehangach i greu cronfa ddata Canlyniadau Addysgol Hydredol Gogledd Iwerddon a fydd yn cael ei datblygu ar y cyd â'r Adran Addysg, Adran yr Economi ac academyddion ym Mhrifysgolion Queen's ac Ulster.

- Mae'r Swyddfa Gartref wedi bod yn gweithio gyda'r SYG i ddatblygu set ddata gysylltiedig, sef yr astudiaeth garfan Canlyniadau Integreiddio Ffoaduriaid (RIO), i ddeall yn well y canlyniadau ar gyfer ffoaduriaid a ailsefydlwyd a'r rhai y rhoddwyd lloches iddynt. Y cynllun yw ehangu mynediad i'r set ddata hon i'r gymuned ymchwil ehangach.

Cyhoeddi data gweinyddol presennol sy'n gwella dealltwriaeth o gynwysoldeb

- Mae Llywodraeth yr Alban wedi bod yn datblygu gwaith i wella'r dadansoddiadau cydraddoldeb sydd ar gael o ddangosyddion y Fframwaith Perfformiad Cenedlaethol (NPF). Byddant yn parhau i weithio i wella tryloywder lle na ddarperir dadansoddiadau ar hyn o bryd.

Gwella'r offer presennol a datblygu offer newydd a ysgogir gan ddinasyddion i wella hygyrchedd data

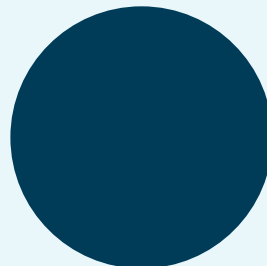
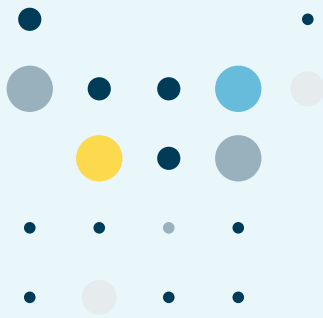
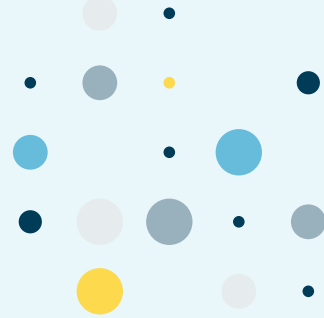
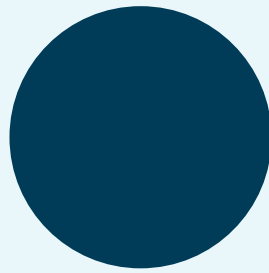
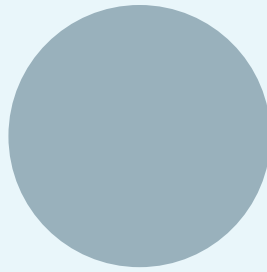
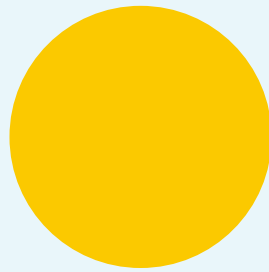
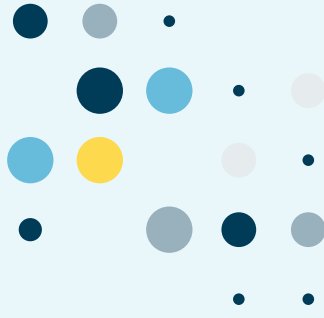
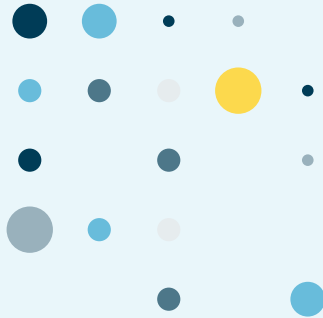
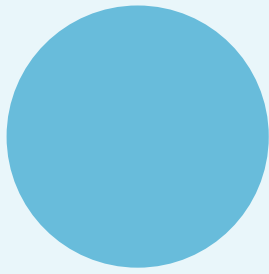
- Bydd Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra) yn parhau i ddiweddarau ei dangosfwrdd ar gyfer Fframwaith Dangosyddion Canlyniad 25 Mlynedd Cynllun yr Amgylchedd.
- Ochr yn ochr â gwaith cynnal a chadw a diweddariadau rheolaidd, bydd y Swyddfa Gwella Iechyd a Gwahaniaethau yn parhau i ddatblygu ei dangosfwrdd Sbotolau mewn modd ailadroddol, yn dibynnu ar flaenoriaethau'r llywodraeth a rhanddeiliaid ac argaeledd data.
- Bydd Llywodraeth yr Alban yn parhau i ddiweddarau a gwella'r Darganfyddwr Tystiolaeth Cydraddoldeb, gan ystyried adborth defnyddwyr a gasglwyd yn ystod yr ymgynghoriad ar y Strategaeth Tystiolaeth Cydraddoldeb.
- Bydd Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn parhau i ddatblygu dangosfyrddau data archwiliadol, gyda'r dangosfwrdd cyntaf, ar ddata symudedd cymdeithasol, i'w gyhoeddi ym mis Medi 2023.
- Mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu datblygu syllwr rhyngweithiol ar y we i gyflwyno canlyniadau Arolwg Cenedlaethol Cymru, gan wella hygyrchedd tra'n parhau i gynnal y symlrwydd sy'n bwysig i ddefnyddwyr.
- Yn 2022, fe wnaeth yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon archwilio ymarferoldeb defnyddio'r Gwasanaeth Data Integredig (IDS) fel llwyfan i ddefnyddwyr ddelweddu data'r Arolwg Cyfranogiad. Er na fydd y platfform presennol yn diwallu anghenion yr Adran yn llawn, bydd opsiynau eraill ar gyfer delweddu eu data yn cael eu harchwilio yn 2023.
- Bydd tîm yr Arolwg Pobl a Natur yn Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra) yn cyhoeddi holl allbynnau'r prosiect yn HTML o 2023 i 2024 ymlaen.
- Mae Asiantaeth Ystadegau ac Ymchwil Gogledd Iwerddon (NISRA) yn datblygu cyhoeddiadau HTML i wneud eu hallbynnau yn fwy hygyrch. Mae enghreifftiau

yn cynnwys cyhoeddiadau ar gyfer Credyd Cynhwysol, Amseroedd Aros Canser, Cofrestriadau Blynyddol mewn ysgolion cymorth grant, Adroddiad Misol y Farchnad Lafur ac Agweddau at gerdded, beicio a chludeant cyhoeddus. Bydd mwy o gyhoeddiadau'n cael eu datblygu ar ffurf HTML wrth i Biblinellau Dadansoddol Atgynhyrchadwy gael eu rhoi ar waith ar draws NISRA gyfan.

- Bydd y Swyddfa Gartref yn parhau i ddatblygu ei datganiadau ystadegol i sicrhau eu bod yn addas ar gyfer defnyddwyr arbenigol ac anarbenigol. Bydd hyn yn cynnwys cynyddu nifer y setiau data sydd ar gael mewn fformat data agored i ddefnyddwyr gynnal eu dadansoddiadau eu hunain.
- Bydd yr Adran Addysg yn parhau i brofi prototeip o Ryngwyneb Rhaglennu Cymwysiadau data cyhoeddus (API) ac yn blaenoriaethu datblygiad y gallu API fel llwybr ychwanegol i ddefnyddwyr gyrchu ystadegau adrannol mewn ffordd newydd dros y flwyddyn nesaf. Yr haf hwn mae gwasanaeth Archwilio Ystadegau Addysg yn arwain rhaglen ymchwil ar gyfer defnyddwyr ystadegau swyddogol, gan adnewyddu dealltwriaeth gyfredol i helpu i lywio datblygiadau yn y dyfodol a sicrhau ymgysylltu parhaus â'r sylfaen defnyddwyr.
- Mae'r Swyddfa Safonau mewn Addysg, Gwasanaethau Plant a Sgiliau (Ofsted) wedi ymrwmo i ymchwilio ymhellach i lwyfannau rhyngweithiol amgen a rhyngwynebau rhaglennu cymwysiadau (APIs) i sicrhau bod data a mewnwelediadau ar gael mor eang â phosibl i ddiwallu anghenion amrywiol defnyddwyr.

Sicrhau bod iaith, llythrennedd, fformat a dealltwriaeth yn cael eu hystyried wrth gyflwyno dadansoddiadau a thystiolaeth

- Yn dilyn gweithredu diweddariadau arfaethedig, bydd Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet yn comisiynu'r archwiliad hygyrchedd diweddaraf o'r wefan Ffeithiau a Ffigurau Ethnigrwydd.
- Yn 2022, fe wnaeth Hyb Cydraddoldeb Swyddfa'r Cabinet gyhoeddi diweddariad ar gynnydd adroddiad Prydain Gynhwysol, gan gynnwys canfyddiadau ymchwil gyda phobl o wahanol grwpiau ethnig i ddeall yn well yr iaith a'r derminoleg y maent yn uniaethu â nhw. Byddant yn parhau i adolygu sut mae sylw'r cyfryngau i faterion hil ac ethnigrwydd yn effeithio ar y cymunedau sy'n cael eu trafod a datblygu argymhellion i annog adroddiadau cyfrifol a chywir ar faterion ethnigrwydd.
- Bydd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) yn parhau i weithio i adolygu arferion gorau cyfathrebu a chyhoeddiadau er mwyn llywio'r broses o ddatblygu ei ganllawiau hygyrchedd ac mae wedi cynnull gweithgor i fwrw ymlaen â datblygu cyfathrebu hygyrch. Bydd y SYG yn adeiladu ar yr hyn a ddysgwyd o Gyfrifiad 2021 i wella mynediad at allbynnau, gan ddefnyddio offer megis 'Creu Set Ddata Bwrpasol' i rannu canlyniadau arolygon eraill.
- Mae Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra) a'r Cydbwyllgor Cadwraeth Natur yn adolygu Dangosyddion Bioamrywiaeth a byddant yn gweithredu'r argymhellion hygyrchedd yn ystod 2023.

Cysylltu â ni

Os hoffech gysylltu, e-bostiwch yn equalities@ons.gov.uk
Fel arall gallwch ysgrifennu atom yn:

Adeiladau'r Llywodraeth
Heol Caerdydd
Casnewydd
De Cymru
NP10 8XG

